

งานจัดทำยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการ
ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
รายสาขา/ รายพื้นที่/ รายประเด็น:

การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในพื้นที่เมืองเล็ก (Hinterland)

การส่งเสริม SME ในจังหวัดพิษณุโลก

สารบัญ

1	บทนำ.....	1
1.1	หลักการและเหตุผล.....	1
1.2	วัตถุประสงค์ของโครงการ	1
1.3	แนวคิดการพัฒนาผู้ประกอบการในพื้นที่เมืองเล็ก	2
1.4	นิยามของพื้นที่เมืองเล็ก (Hinterland) และการกำหนดพื้นที่ดำเนินการ.....	4
2	การศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลและแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริม SME ในจังหวัดพิษณุโลก	8
2.1	ข้อมูลจังหวัดพิษณุโลก.....	8
2.2	ผลการสำรวจสถานการณ์ SME ในจังหวัดพิษณุโลก	27
2.3	การวิเคราะห์ศักยภาพของผู้ประกอบการ SME ในจังหวัดพิษณุโลก	39
2.4	ยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการส่งเสริม SME ในจังหวัดพิษณุโลก.....	48
	ภาคผนวก การจัดลำดับของเมืองในรายภาค ปี พ.ศ. 2600.....	ก-1

1 บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) มีความสำคัญต่อประเทศทั้งในเชิงเศรษฐกิจและสังคม ครอบคลุมภาคเกษตร ภาคผลิต ภาคการค้า และภาคบริการ ด้วยจำนวนที่มีมากถึง 2,736,744 ราย คิดเป็นร้อยละ 99.73 ของจำนวนวิสาหกิจทั่วประเทศ ก่อให้เกิดมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) 5,212,004 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 41.1 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งประเทศ รวมถึงมีการจ้างงานจำนวน 10,749,735 คน คิดเป็นร้อยละ 80.44 ของการจ้างงานรวมทั้งหมด ในปี พ.ศ. 2558

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาในมิติเชิงพื้นที่ พบว่า พื้นที่กรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียงมีการกระจุกตัวของจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รวมถึงมีค่าความหนาแน่นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME Density) หรือจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อประชากร 1,000 คน สูงกว่าจังหวัดอื่นที่อยู่ไกลออกไป และสูงกว่าค่า SME Density ของประเทศอีกด้วย นอกจากนี้ วิสาหกิจในแต่ละพื้นที่ มีการดำเนินธุรกิจ ปัญหาและข้อจำกัดที่แตกต่างกัน ดังนั้น การกำหนดแนวทางการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำเป็นต้องทราบข้อมูลสถานการณ์ ประเด็นที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจ สภาพปัญหาในแต่ละสาขาธุรกิจและพื้นที่ซึ่งมีการกระจุกตัวของกลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยเฉพาะพื้นที่เมืองเล็ก (Hinterland) ไม่ว่าจะเป็นจังหวัดที่ไม่ใช่เมืองใหญ่ หรือชนบทนอกเขตเมือง/นอกเขตเทศบาล

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) จึงได้ทำการศึกษาปัจจัยและมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในพื้นที่เมืองเล็ก เพื่อทราบถึงศักยภาพและขีดความสามารถของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในพื้นที่ดังกล่าว และจัดทำเป็นยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในมิติเชิงพื้นที่การดำเนินธุรกิจ: การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในพื้นที่เมืองเล็ก อันจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดทำยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1) เพื่อศึกษาข้อมูลสถานการณ์ ปัญหา อุปสรรค และปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การดำเนินธุรกิจในพื้นที่เมืองเล็ก
- 2) เพื่อให้ได้ยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในมิติเชิงพื้นที่การดำเนินธุรกิจ: การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในพื้นที่เมืองเล็ก ที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลและทิศทางการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศไทย และแผนปฏิบัติการอันประกอบด้วยตัวอย่างโครงการต่าง ๆ ที่มีความเหมาะสม สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม

- 3) เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศไทยใน มิติเชิงพื้นที่การดำเนินธุรกิจ: การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในพื้นที่เมืองเล็ก

1.3 แนวคิดการพัฒนาผู้ประกอบการในพื้นที่เมืองเล็ก

ในการศึกษาการจัดทำยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในพื้นที่เมืองเล็ก ได้รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งในประเทศ และต่างประเทศเพื่อนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดและองค์ประกอบในการศึกษาของโครงการ จากการศึกษาพบว่า แนวคิดในการพัฒนา SME ประกอบด้วยปัจจัยหลักในการพัฒนา 6 ด้าน ดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการพัฒนาผู้ประกอบการในพื้นที่เมืองเล็ก

1) ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการ (Product and Service Development)

มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมสนับสนุนกระบวนการพัฒนาท้องถิ่น สร้างชุมชนที่เข้มแข็ง พึ่งตนเองได้ ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างงาน สร้างรายได้ ด้วยการนำทรัพยากร ภูมิปัญญาในท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์และบริการที่มีคุณภาพ มีจุดเด่น มีความหลากหลายและมีมูลค่าเพิ่ม เป็นที่ต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ สอดคล้องกับวัฒนธรรมและวิถีชีวิตในท้องถิ่น รวมไปถึงการสนับสนุนด้านการท่องเที่ยวที่ดึงดูดเงินตราจากทั้งในประเทศและต่างประเทศมาในพื้นที่ และส่งผลให้คนในท้องถิ่นมีงานทำและมีรายได้มากขึ้น โดยแนวทางการพัฒนาในเบื้องต้นสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในพื้นที่เมืองเล็ก ผ่านการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับอาชีพหลักของประชาชนในพื้นที่ที่เห็นได้อย่างชัดเจน เช่น กิจกรรมการเกษตร เป็นต้น

2) **ด้านการพัฒนาช่องทางการกระจายสินค้าและระบบโลจิสติกส์ (Distribution Channel and Logistics Development)**

การพัฒนากระบวนการคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ที่ดี ส่งผลต่อการพัฒนาระบบอื่นๆ ด้วย เช่น การขนส่งที่ดีทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายผลิตภัณฑ์และบริการจากพื้นที่เมืองเล็กสู่เมืองใหญ่ ทำให้คนในพื้นที่เมืองเล็กมีรายได้มากขึ้น โดยแนวทางในการพัฒนาสามารถทำได้โดย 1) การพัฒนาและเพิ่มความหลากหลายของช่องทางการจำหน่ายสินค้า ช่วยให้ SME มีรายได้จากการจำหน่ายสินค้ามากขึ้น และ 2) การพัฒนาระบบโลจิสติกส์และการคมนาคมขนส่ง สามารถช่วยพัฒนา SME ในพื้นที่เมืองเล็กให้ดียิ่งขึ้น เนื่องจากการขนส่งและระบบโลจิสติกส์นั้น เป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนการดำเนินงานของ SME ซึ่งระบบโลจิสติกส์และการคมนาคมขนส่งที่เพียงพอ มีประสิทธิภาพ สะดวกและปลอดภัย ทำให้เศรษฐกิจในพื้นที่นั้นเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว

3) **ด้านการพัฒนาแรงงาน (Skilled Labour Development)**

แรงงานเป็นหนึ่งในปัจจัยการผลิต (Factor of Production) ที่สำคัญเป็นอย่างมาก ซึ่งวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต้องการได้รับการสนับสนุนการพัฒนาทักษะแรงงาน รวมถึงการจ้างแรงงานในพื้นที่ เพื่อลดปัญหาการเคลื่อนย้ายแรงงานจากพื้นที่เมืองเล็กไปสู่เมืองหลักเป็นสำคัญ โดยการสนับสนุนด้านแรงงานนี้ สามารถทำได้โดยส่งเสริมการศึกษา การให้ความรู้ด้านการประกอบธุรกิจแก่ผู้ประกอบการ รวมไปถึงการสนับสนุนการทำงานของผู้อยู่โอกาส

4) **ด้านการสนับสนุนทางการเงิน (Fund Raising)**

ปัจจัยทางการเงินถือเป็นปัจจัยพื้นฐานที่ส่งผลต่อการดำเนินธุรกิจในทุกระยะของการดำเนินการ ไม่ว่าจะเป็นระยะแรกเริ่ม ระยะขยายกิจการ และระยะฟื้นฟูกิจการจากปัญหาหรือภัยพิบัติต่างๆ โดยหน่วยงานภาครัฐจะต้องมีแนวทางการสนับสนุนด้านการเงินแก่ผู้ประกอบการที่หลากหลาย มีความเหมาะสมกับผู้ประกอบการในแต่ละระยะ ซึ่งมีความต้องการ และเงื่อนไขการใช้เงินที่แตกต่างกันไป

5) **ด้านการส่งเสริมการรวมกลุ่มของผู้ประกอบการ (Entrepreneurship Communities)**

การรวมกลุ่มของผู้ประกอบการช่วยสร้างเครือข่ายระหว่างผู้ผลิตสินค้าและบริการ เพื่อให้ผู้ผลิตมีอำนาจในการต่อรองกับตลาดมากขึ้น อีกทั้งยังช่วยกระจายความเสี่ยงในการดำเนินงานที่อาจเกิดกับแค่ผู้ประกอบการเดียวไปยังหลายๆ ผู้ประกอบการ ผ่านการสนับสนุนการรวมกลุ่มของผู้ประกอบการในพื้นที่ห่างไกล ประโยชน์ที่ผู้ประกอบการจะได้รับมีทั้งช่วยสร้างเครือข่ายระหว่างผู้ประกอบการและช่วยให้มีการเข้าถึงอุปทานหรือแหล่งวัตถุดิบใหม่ๆ มากขึ้น ผู้ประกอบการสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้ และเทคนิคใหม่ๆ เพื่อเพิ่มโอกาสในการพัฒนาสินค้าและบริการ อีกทั้งผู้ประกอบการยังสามารถลดต้นทุนในการผลิตได้ เนื่องจากสามารถแบ่งการผลิตออกเป็นรายย่อยหลายๆ รายได้ตามความถนัดของแต่ละผู้ประกอบการ

6) ด้านนโยบายการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME Development Policy)

แผนพัฒนาจังหวัดเป็นแนวทางในการพัฒนาจังหวัดแบบองค์รวมที่ครอบคลุมทุกมิติในด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและความมั่นคง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างโอกาสและอาชีพให้สนองต่อความต้องการของประชาชนในจังหวัด การพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในพื้นที่เมืองเล็กควรมีการบูรณาการควบคู่กันไปกับแผนพัฒนาจังหวัด เพื่อช่วยให้การพัฒนาสัมฤทธิ์ผลมากขึ้นผ่านการสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วนโดยการจัดทำแผนการพัฒนา SME ที่มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกันในทุกระดับ

1.4 นิยามของพื้นที่เมืองเล็ก (Hinterland) และการกำหนดพื้นที่ดำเนินการ

ในเบื้องต้น การกำหนดนิยามของพื้นที่เมืองเล็ก (Hinterland) โดยทั่วไป หมายความว่า พื้นที่ซึ่งมีความห่างไกลจากตัวเมืองหลัก และมีความเจริญไม่สูงมาก หากแต่ในการศึกษาข้อมูลในการดำเนินงานครั้งนี้ จำเป็นต้องมีเกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดพื้นที่อย่างชัดเจน เพื่อใช้ในการสรุปขอบเขตของพื้นที่เมืองเล็ก ที่จะใช้ในการคัดเลือกเป็นพื้นที่เป้าหมายการดำเนินการต่อไป

แผนภาพที่ 2 การกำหนดนิยามของพื้นที่เมืองเล็ก (Hinterland)

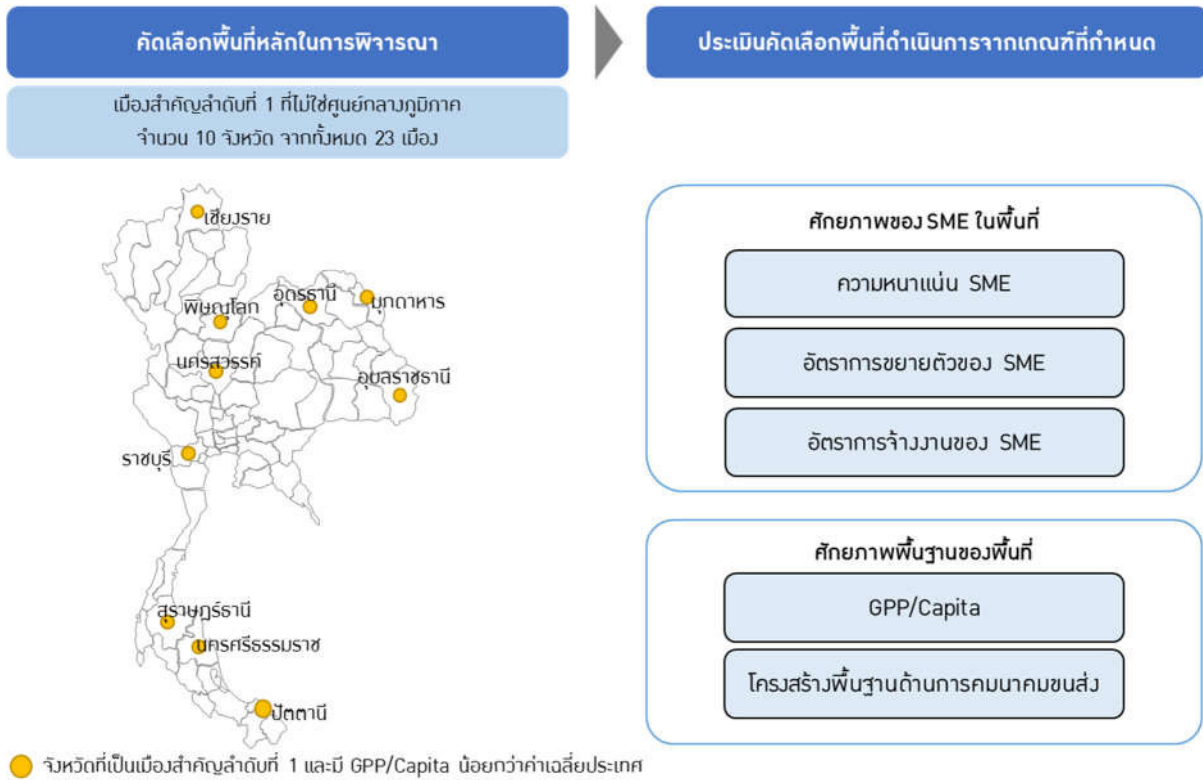

ดังนั้น จากความหมายโดยทั่วไปของพื้นที่เมืองเล็กข้างต้น โดยได้เลือกใช้ข้อมูล 2 ชุดในการกำหนดขอบเขตพื้นที่เมืองเล็ก คือ

- 1) การพิจารณาความห่างไกลจากตัวเมือง คัดเลือกจากข้อมูลผังประเทศไทย พ.ศ. 2600 จัดทำโดยกรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย เพื่อพิจารณาพื้นที่ซึ่งไม่ใช่ตัวเมืองหลัก โดยมีขอบเขตพื้นที่ในการพิจารณาเมืองในการคัดเลือกจากเมืองสำคัญลำดับที่ 1 ตามข้อมูลผังประเทศไทย พ.ศ. 2600 (รายละเอียดแสดงในภาคผนวก)
- 2) การพิจารณาความเจริญของพื้นที่ในระดับจังหวัด พิจารณาจากข้อมูลมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวประชากร (Gross Provincial Product: GPP/ Capita) ปี 2557 ซึ่งกำหนดขอบเขตจังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวประชากร ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ซึ่งมีมูลค่าอยู่ที่ 195,995 บาท

จากขอบเขตนิยามพื้นที่เมืองเล็กข้างต้น สามารถกำหนดขอบเขตเบื้องต้น 10 จังหวัดจะเป็นจังหวัดหลักที่นำมาพิจารณาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ SME ในพื้นที่ และปัจจัยหลักที่สนับสนุนการพัฒนา SME ในพื้นที่ต่อไป

แผนภาพที่ 3 กรอบแนวทางการกำหนดพื้นที่ดำเนินการ

เมื่อสามารถคัดกรองพื้นที่หลักที่จะนำมาใช้ในการเปรียบเทียบข้อมูลได้แล้ว จึงได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาข้อมูลรายละเอียดเบื้องต้นของพื้นที่หลัก เพื่อนำมาใช้ในการศึกษาเปรียบเทียบ ทั้งนี้เกณฑ์ในการพิจารณาดังกล่าวประกอบด้วยข้อมูลใน 2 ส่วนหลัก คือ ข้อมูลศักยภาพของ SME ในพื้นที่ และข้อมูลศักยภาพพื้นฐานของพื้นที่ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

- เกณฑ์ข้อมูลศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในพื้นที่ พิจารณาจากข้อมูลของพื้นที่ซึ่งเกี่ยวข้องกับ SME เพื่อศึกษาถึงศักยภาพของ SME ในพื้นที่ และความเป็นไปได้ในการเติบโตในอนาคต ซึ่งข้อมูลจะนำมาพิจารณานี้ประกอบด้วย
 - ความหนาแน่นของ SME ในพื้นที่ หมายถึงจำนวน SME ต่อประชากร 1,000 คน ในขอบเขตพื้นที่ที่ศึกษา โดยเป็นข้อมูลที่สะท้อนการกระจายตัวของระบบเศรษฐกิจในพื้นที่ ผ่านการสร้างงาน และการสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าและผลิตภัณฑ์ในพื้นที่เป็นสำคัญ

- อัตราการขยายตัวของจำนวน SME ในพื้นที่ เปรียบเทียบความแตกต่างของจำนวน SME ของพื้นที่ในแต่ละปี เพื่อประเมินถึงศักยภาพ แนวโน้มการขยายตัวของจำนวน SME ในแต่ละพื้นที่ ซึ่งจะนำไปสู่การศึกษาปัจจัยความสำเร็จการพัฒนาในแต่ละพื้นที่ได้ต่อไป
 - อัตราการจ้างงานของ SME ในพื้นที่เมืองต่อจำนวนประชากรของจังหวัด เพื่อศึกษาถึงโอกาสในการสร้างรายได้ สร้างอาชีพให้กับประชาชนในพื้นที่ ผ่านการจ้างงานของ SME ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่ต่อไป เนื่องจากการจ้างงานของ SME จะเน้นไปที่การจ้างแรงงานที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เป็นสำคัญ โดยไม่จำเป็นต้องโยกย้ายถิ่นฐานเพื่อไปทำงานในเขตพื้นที่เมือง ทำให้เกิดการหมุนเวียนของระบบเศรษฐกิจในชุมชนมากขึ้นด้วยเช่นกัน
- เกณฑ์ข้อมูลศักยภาพพื้นฐานของพื้นที่ ข้อมูลสภาพแวดล้อมซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่ ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนา SME ในพื้นที่ พิจารณาจากข้อมูลใน 2 ส่วน คือ
- รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากร เป็นข้อมูลเบื้องต้นของสถานะทางเศรษฐกิจของพื้นที่ รวมไปถึงความเท่าเทียมในการกระจายรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่อีกด้วย
 - โครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งในพื้นที่ เป็นข้อมูลปัจจัยพื้นฐานที่สนับสนุนโครงสร้างระบบเศรษฐกิจของพื้นที่ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความสะดวก รวดเร็วในการขนส่งสินค้า และการบริการต่างๆ ผ่านระบบการคมนาคมหลักของประเทศ 4 ระบบ คือ ระบบขนส่งทางบก ระบบขนส่งทางราง ระบบขนส่งทางอากาศ และระบบการขนส่งทางเรือ

จากข้อมูลเบื้องต้นทั้ง 5 ประเด็นดังกล่าวข้างต้น สามารถวิเคราะห์เปรียบเทียบศักยภาพพื้นฐานในการพัฒนา SME ของแต่ละจังหวัดโดยการจัดลำดับและให้คะแนนตามข้อมูลในแต่ละประเด็น แล้วจึงนำมาสรุปเป็นคะแนนรวมความน่าสนใจของพื้นที่ พบว่า จังหวัดที่มีคะแนนสูงที่สุดใน 4 อันดับแรก คือ จังหวัดพิษณุโลก ราชบุรี เชียงราย และสุราษฎร์ธานี

แผนภาพที่ 4 พื้นที่ 4 จังหวัดเป้าหมายในการดำเนินงาน

กล่าวโดยสรุปคือ พื้นที่เมืองเล็กที่เป้าหมายดำเนินการทั้ง 4 พื้นที่ ประกอบด้วย จังหวัดพิษณุโลก ราชบุรี เชียงราย และสุราษฎร์ธานี โดยมีลักษณะสำคัญ 3 ประการคือ

- 1) เป็นจังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อประชากร น้อยกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ
- 2) เป็นเมืองสำคัญลำดับที่ 1 ตามผังประเทศไทย พ.ศ. 2600
- 3) มีศักยภาพพื้นฐานในพื้นที่ซึ่งสามารถสนับสนุนการพัฒนา SME ในพื้นที่ได้ ไม่ว่าจะเป็น ความหนาแน่นของ SME ในพื้นที่ อัตราการขยายตัวของ SME ในพื้นที่ อัตราการจ้างงานของ SME ในพื้นที่ รายได้ต่อหัวของประชากรในพื้นที่ รวมไปถึงระบบโครงสร้างพื้นฐานการคมนาคมขนส่งในพื้นที่

2 การศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลและแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริม SME ในจังหวัดพิษณุโลก

2.1 ข้อมูลจังหวัดพิษณุโลก

จังหวัดพิษณุโลกเป็นจังหวัดที่อยู่ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทย โดยศักยภาพพื้นฐานเป็นเมืองศูนย์กลางการค้าการลงทุนในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง และมีเส้นทางคมนาคมเชื่อมโยงไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ผ่านจุดตัดเส้นทางเหนือ-ใต้ และเส้นทางตะวันออก-ตะวันตก ผ่านบริเวณสี่แยกอินโดจีน ซึ่งเป็นพื้นที่ทางยุทธศาสตร์ที่สามารถสนับสนุนผู้ประกอบการในจังหวัดและพื้นที่ข้างเคียงให้มีการพัฒนาผ่านโอกาสเหล่านี้ให้เติบโตต่อไปได้

ทั้งนี้ รายละเอียดข้อมูลทั่วไปของจังหวัดทั้งด้านเศรษฐกิจ โครงสร้างพื้นฐาน แผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด รวมถึงข้อมูล SME ในจังหวัด มีดังต่อไปนี้

2.1.1 ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด

2.1.1.1 ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดพิษณุโลก

จังหวัดพิษณุโลกมีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 6.76 ล้านไร่หรือคิดเป็น 10,815.8 ตารางกิโลเมตร โดยมีการแบ่งการปกครองออกเป็น 9 อำเภอ ดังนี้ อำเภอเมืองพิษณุโลก อำเภอนครไทย อำเภอชาติตระการ อำเภอบางระกำ อำเภอบางกระทุ่ม อำเภอพรหมพิราม อำเภอวัดโบสถ์ อำเภอวังทอง และอำเภอเนินปราง โดยในทิศเหนือติดต่อกับจังหวัดอุตรดิตถ์และแขวงไชยบุรี ประเทศลาว ทิศใต้ติดต่อกับ จังหวัดพิจิตร ทิศตะวันออกติดต่อกับ จังหวัดเพชรบูรณ์ และจังหวัดเลย ทิศตะวันตกติดต่อกับจังหวัดสุโขทัยและจังหวัดกำแพงเพชร

แผนภาพที่ 5 พื้นที่จังหวัดพิษณุโลก

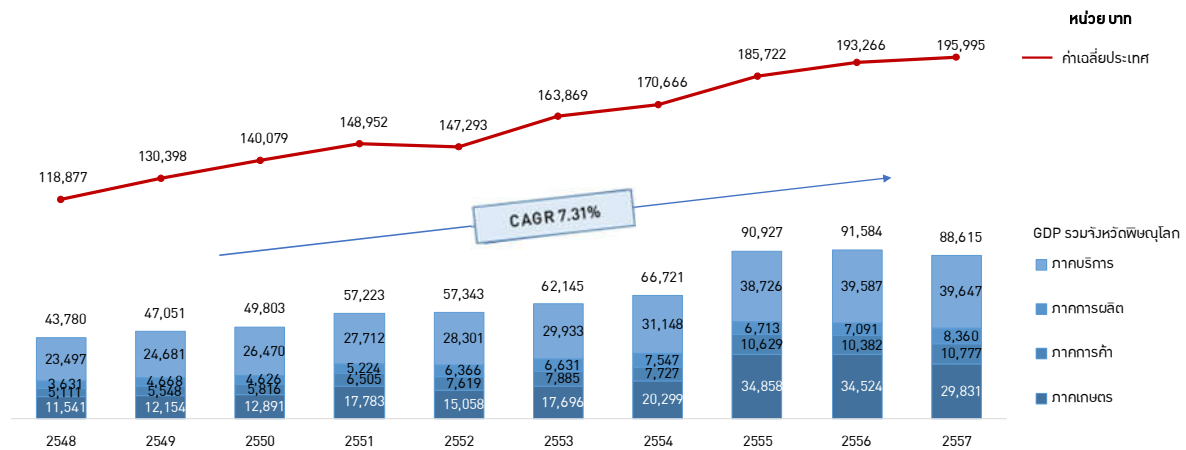
ที่มา: ศูนย์บริการข้อมูลอำเภอ กรมการปกครอง

สำหรับจำนวนประชากรในจังหวัดพิษณุโลกตามรายงานในปี พ.ศ.2559 มีประชากรรวมทั้งสิ้น 865,759 คน โดยแบ่งเป็นผู้หญิง 441,846 คน และผู้ชาย 423,913 คน ซึ่งมีจำนวนประชากรมากเป็นลำดับที่ 28 ของประเทศ และเป็นลำดับที่ 5 ของภาคเหนือ อีกทั้งประชากรในพื้นที่ซึ่งไม่ได้สัญชาติไทย มีเพียงร้อยละ 0.1 หรือ 1,290 คน เท่านั้น ซึ่งเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยจำนวนประชากรที่ไม่ได้สัญชาติไทยทั่วประเทศ มีถึง 11,479 คน

1. สภาพเศรษฐกิจ

ในการศึกษาสภาพเศรษฐกิจในจังหวัด พิจารณาจากข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อคนของจังหวัด (GPP per capita) โดยมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อคนของจังหวัดพิษณุโลก ในปี 2557 มีค่าเท่ากับ 88,615 บาท/คน/ปี ในขณะที่ค่าเฉลี่ยของประเทศเท่ากับ 195,995 บาท/คน/ปี โดยอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปี (Compound Annual Growth Rate; CAGR) คำนวณตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 ถึงปี พ.ศ. 2557 อยู่ที่ร้อยละ 7.31 ต่อปี ซึ่งสูงกว่าอัตราการเติบโตในภาพรวมของประเทศ ซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 5.13 เท่านั้น

แผนภาพที่ 6 ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อคนของจังหวัดพิษณุโลกปี 2547-2557

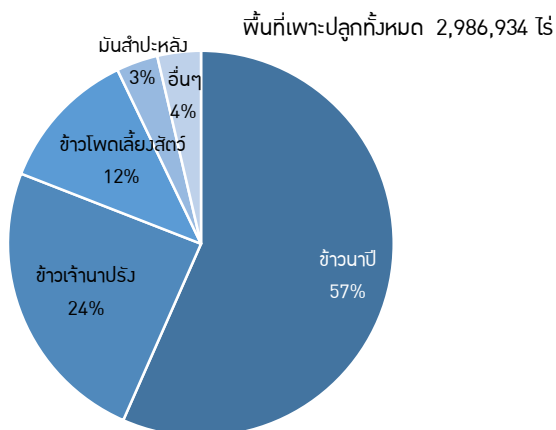

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อคนของจังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามประเภทกิจกรรม ซึ่งแบ่งออกเป็นภาคการเกษตร ภาคการค้า ภาคการผลิต และภาคการบริการ จะเห็นได้ว่าโดยภาพรวมรายได้ทางเศรษฐกิจของจังหวัดพิษณุโลกอยู่ในภาคการบริการเป็นหลัก คิดเป็นร้อยละ 44.7 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อคนของจังหวัด หรือคิดเป็น 39,647 บาท/คน/ปี รองลงมาคือรายได้จากกิจกรรมในภาคการเกษตร คิดเป็น ร้อยละ 33.7 หรือคิดเป็น 29,831 บาท/คน/ปี ส่วนกิจกรรมในภาคการค้าและการผลิต คิดเป็นสัดส่วนเพียงร้อยละ 12.2 และร้อยละ 9.4 หรือ 10,777 บาท/คน/ปี และ 8,360 บาท/คน/ปี ตามลำดับ

จากการพิจารณาข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อคนของจังหวัดพิษณุโลกในเบื้องต้นนี้ จะเห็นได้ว่า พิษณุโลกเป็นจังหวัดที่มีศักยภาพพื้นฐานที่น่าสนใจ เนื่องจากมีอัตราการขยายตัวของจังหวัดสูงกว่าค่าเฉลี่ยในภาพรวมของประเทศ โดยกิจกรรมหลักในพื้นที่จะเน้นไปที่ภาคการบริการ และภาคเกษตร ซึ่งอาศัยศักยภาพพื้นฐานหลักของจังหวัดที่มีศักยภาพในด้านการเกษตร และด้านการท่องเที่ยวเป็นสำคัญ

แผนภาพที่ 8 พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดพิษณุโลก ปี 2554

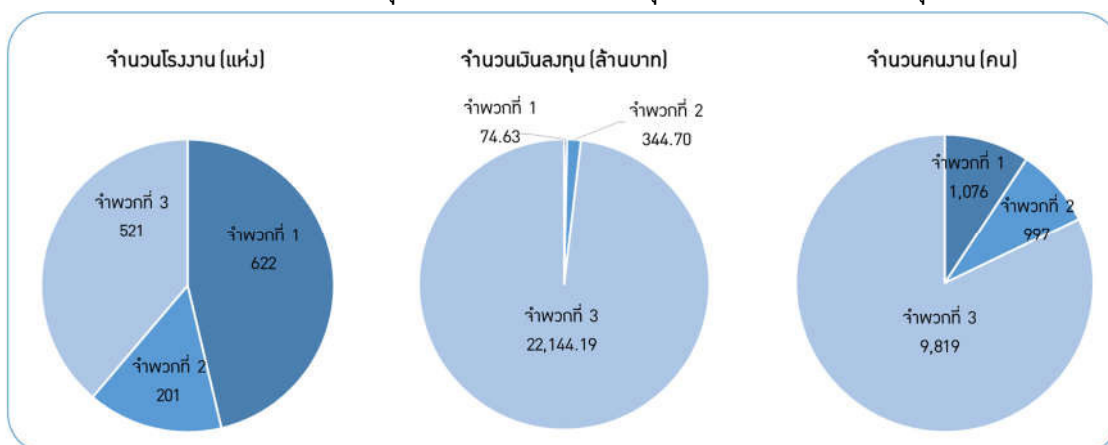
ที่มา: สำนักงานจังหวัดพิษณุโลก

โดยพืชเศรษฐกิจสำคัญของจังหวัดที่มีพื้นที่เพาะปลูกมากที่สุดได้แก่ ข้าวนาปี คิดเป็นร้อยละ 57 ข้าวเจ้านาปรัง ร้อยละ 24 และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ร้อยละ 12 ของพื้นที่ทั้งหมด โดยพื้นที่ที่เหลือใช้ในการปลูกมันสำปะหลัง อ้อยโรงงาน ถั่วเหลืองและถั่วเขียว นอกจากนี้ ยังมีพืชเศรษฐกิจที่สร้างชื่อเสียงให้กับจังหวัดเพิ่มเติมอีก 2 ชนิด คือ มะม่วง และกล้วย โดยมะม่วงมีพื้นที่ปลูกอยู่ในอำเภอวังทอง และกล้วยมีพื้นที่ปลูกอยู่ในอำเภอบางกระทุ่ม

1.2) ภาคการผลิต

ทางอุตสาหกรรมการผลิต พิจารณาจากจำนวนโรงงานที่ตั้งอยู่ในจังหวัดพิษณุโลก โดยข้อมูลจากสถิติจากอุตสาหกรรมจังหวัดพบว่าล่าสุดในปี พ.ศ. 2559 พิษณุโลกมีโรงงานทั้งหมด 1,344 โรงงาน

แผนภาพที่ 9 จำนวนโรงงาน เงินลงทุนและจำนวนคนงานภาคอุตสาหกรรมในจังหวัดพิษณุโลก ปี พ.ศ. 2559

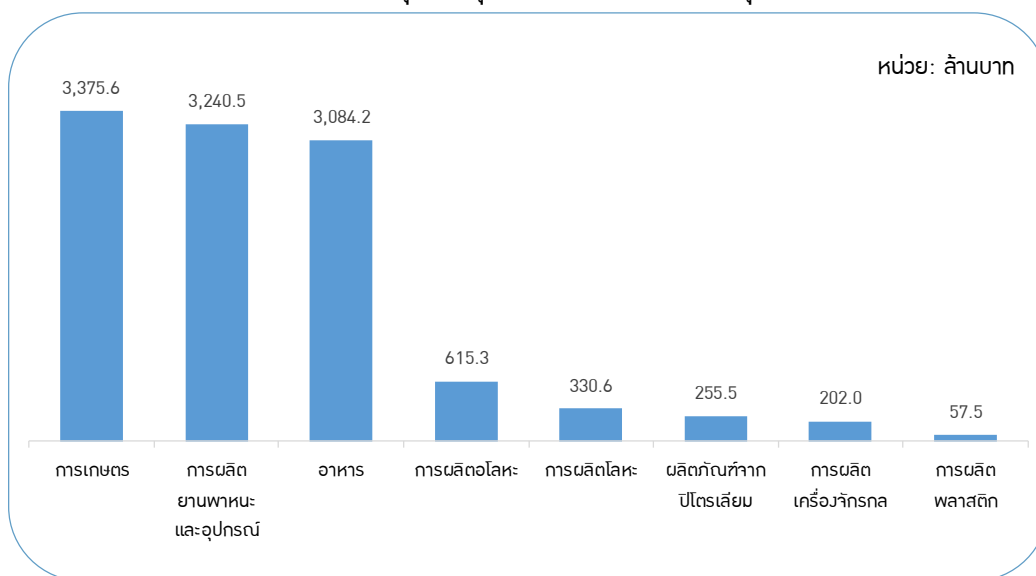

ที่มา: สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดพิษณุโลก

จำนวนโรงงานในพิษณุโลก แบ่งเป็น โรงงานจำพวกที่ 1¹ (ขนาดเล็ก) จำนวน 622 โรงงาน โรงงานจำพวกที่ 2² (ขนาดกลาง) จำนวน 201 โรงงาน และโรงงานจำพวกที่ 3³ (ขนาดใหญ่) จำนวน 521 โรงงาน

โดยโรงงานจำพวกที่ 3 มีจำนวนเงินลงทุนมากที่สุด คือ 22,144.19 ล้านบาท ตามด้วยการลงทุนจำพวกที่ 2 และ 1 ตามลำดับ ส่วนจำนวนคนงานนั้น โรงงานจำพวกที่ 3 มีจำนวนแรงงานทั้งหมด 9,819 คน ส่วนจำพวกที่ 2 และ 1 มีจำนวนคนงาน 997 คน และ 1,076 คน ตามลำดับ

แผนภาพที่ 10 จำนวนเงินลงทุนภาคอุตสาหกรรมในจังหวัดพิษณุโลก ปี พ.ศ. 2559

ที่มา: สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดพิษณุโลก

โดยกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีจำนวนการลงทุนมากที่สุดสามอันดับ คือ กลุ่มอุตสาหกรรมการเกษตร กลุ่มอุตสาหกรรมการผลิตยานพาหนะและอุปกรณ์ และกลุ่มอุตสาหกรรมอาหารตามลำดับ

1.3) การท่องเที่ยว

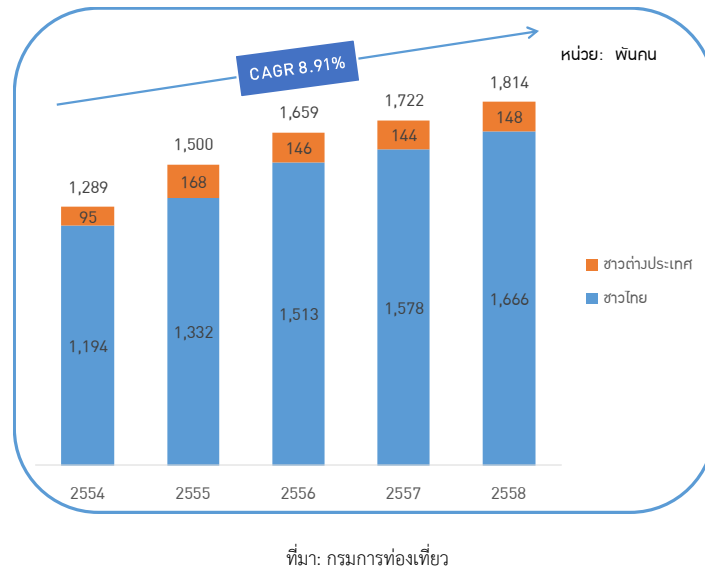
จังหวัดพิษณุโลกมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงมากมาย โดยส่วนมากเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ยกตัวอย่างเช่น อุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า อุทยานแห่งชาติภูสอยดาว และน้ำตกแก่งโสภา

¹ โรงงานจำพวกที่ 1 คือ โรงงานที่มีแรงแม้รวมของเครื่องจักร 5-20 แรงแม้ และ/หรือมีจำนวนคนงาน 7-20 คน(ยกเว้นโรงงานที่มีมลภาวะให้จัดเป็นโรงงานจำพวกที่ 3) โรงงานกลุ่มนี้สามารถประกอบกิจการได้ทันทีตามความประสงค์ของผู้ประกอบกิจการ แต่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวงและประกาศกระทรวง

² โรงงานจำพวกที่ 2 คือ โรงงานที่มีแรงแม้รวมของเครื่องจักรมากกว่า 20 แรงแม้แต่ไม่เกิน 50 แรงแม้และ/หรือมีจำนวนคนงาน 21-50 คน(ยกเว้นโรงงานที่มีมลภาวะให้จัดเป็นโรงงานจำพวกที่ 3) เป็นโรงงานที่ไม่ต้องขออนุญาต แต่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดเช่นเดียวกับโรงงานจำพวกที่ 1 และเมื่อจะเริ่มประกอบกิจการโรงงานต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ทราบก่อน

³ โรงงานจำพวกที่ 3 คือ โรงงานที่มีแรงแม้รวมของเครื่องจักรมากกว่า 50 แรงแม้ และ/หรือ มีจำนวนคนงานมากกว่า 50 คน หรือเป็นโรงงานที่มีมลภาวะ เป็นโรงงานที่ต้องรับใบอนุญาตก่อนจึงจะตั้งโรงงานได้ โดยผู้ประกอบการจะต้องทำใบขออนุญาต ได้แก่ แบบ รง.3 คือ แบบคำขอรับใบอนุญาต และแบบ รง.4 คือ ใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน นอกจากนี้ ยังมีแบบ รง.3/1 คือแบบขอต่ออายุใบอนุญาต และ แบบ รง.3/2 คือแบบคำขอรับโอนใบอนุญาตประกอบกิจการ ซึ่งจะใช้ในกรณีที่มีการซื้อ เช่า หรือเช่าซื้อโรงงาน รวมถึงการรับเป็นมรดก เป็นต้น

แผนภาพที่ 11 แนวโน้มจำนวนนักท่องเที่ยวในจังหวัดพิษณุโลก ปี พ.ศ. 2554-2558

โดยในปีพ.ศ. 2558 จังหวัดพิษณุโลกมีจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งสิ้น ประมาณ 1.81 ล้านคน โดยส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยคิดเป็นร้อยละ 91.84 และมีนักท่องเที่ยวต่างชาติคิดเป็นร้อยละ 8.16 โดยจำนวนนักท่องเที่ยวมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีคำนวณตั้งแต่ปีพ.ศ. 2554 ถึงปีพ.ศ. 2558 ที่ร้อยละ 8.91 ต่อปี ซึ่งแสดงให้เห็นถึงอัตราการขยายตัวของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังจังหวัดพิษณุโลกมีเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

1.4) ผลิตภัณฑ์ที่มีชื่อเสียง

สำหรับผลิตภัณฑ์ที่ขึ้นชื่อของจังหวัดได้แก่ ผ้าไหมทอมือ สมุนไพรทอดกรอบ กล้วยตาก และอื่นๆ ในส่วนของกล้วยตากนั้น ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากและได้ส่งออกไปขายยังประเทศในแถบยุโรปและจีนอีกด้วย

2. โครงสร้างพื้นฐาน

2.1) ด้านคมนาคม

จังหวัดพิษณุโลกเป็นศูนย์กลางด้านการคมนาคมภาคเหนือตอนล่าง โดยมีเส้นทางคมนาคมติดต่อกับจังหวัดต่างๆ หลายวิธี ทั้งทางรถยนต์ ทางรถไฟ และยังมีสนามบินพิษณุโลกอีกด้วย

นอกจากนี้ พิษณุโลกยังเป็นพื้นที่ซึ่งมีความสำคัญ โดยสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) กระทรวงคมนาคม ได้กำหนด โครงการที่สำคัญภายใต้ยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของไทย พ.ศ. 2558-2565 โดยมีจังหวัดพิษณุโลกเป็นหนึ่งในพื้นที่เป้าหมายในการดำเนินงาน จำนวน 6 แผนงานหลัก คือ

โครงการพัฒนาระบบการขนส่งทางราง

- 1) แผนการพัฒนาโครงการรถไฟความเร็วสูง MOC ไทย-ญี่ปุ่น สายกรุงเทพฯ-เชียงใหม่ ระยะที่ 1 ซึ่งมีจุดเริ่มต้นที่จังหวัดกรุงเทพมหานครและสิ้นสุดที่จังหวัดพิษณุโลก ระยะทาง 384 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 1.5 ชั่วโมง
- 2) โครงการความร่วมมือพัฒนาระบบรางไทย-ญี่ปุ่น: Upper East West Corridor เส้นทาง ตาก - พิษณุโลก - เพชรบูรณ์ - ขอนแก่น - ร้อยเอ็ด - มุกดาหาร รวมระยะทาง 718 กิโลเมตร

โครงการพัฒนาระบบการขนส่งทางบก

- 1) โครงการเพิ่มขีดความสามารถทางหลวง
- 2) โครงการก่อสร้างศูนย์พักรถบรรทุก
- 3) โครงการก่อสร้างสถานีขนส่งสินค้า

แผนภาพที่ 12 แนวเส้นทางการพัฒนารถไฟความเร็วสูง สายกรุงเทพฯ-เชียงใหม่ ระยะที่ 1 (กรุงเทพฯ-พิษณุโลก)

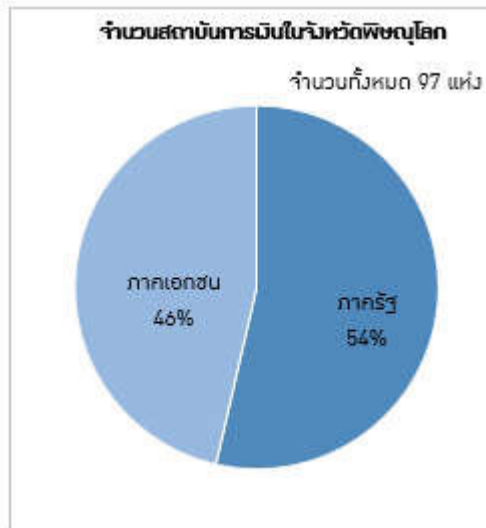
ที่มา: แผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของไทย พ.ศ. 2558-2565 กระทรวงคมนาคม

จากข้อมูลการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการคมนาคมในจังหวัดพิษณุโลกข้างต้นนั้น จะเห็นได้ว่า จังหวัดพิษณุโลกในอนาคตจะมีการคมนาคมที่สะดวก รวดเร็ว และจะเป็นศูนย์กลางการคมนาคมของพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ซึ่งเป็นโอกาสสร้างตลาดได้ในอนาคต

2.2) สถาบันการเงิน

จังหวัดพิษณุโลกมีจำนวนสถาบันการเงินทั้งหมด 97 แห่งโดยแบ่งออกเป็น สถาบันการเงินภาครัฐจำนวน 52 แห่งและสถาบันการเงินภาคเอกชน จำนวน 45 แห่ง

แผนภาพที่ 13 จำนวนสถาบันการเงินในจังหวัดพิษณุโลก ปี พ.ศ. 2557

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

โดยธนาคารออมสินมีจำนวนมากที่สุดในกลุ่มสถาบันการเงินภาครัฐโดยมีจำนวน 17 แห่ง โดยมีธนาคารการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเป็นอันดับสอง สำหรับภาคเอกชน สถาบันการเงินที่มีจำนวนมากที่สุดคือ ธนาคารกรุงเทพ จำนวน 14 แห่ง โดยอันดับต่อไปคือ ธนาคารกสิกรไทยและธนาคารไทยพาณิชย์ตามลำดับ

แผนภาพที่ 14 อัตราส่วน SME ต่อจำนวนสถาบันการเงินของจังหวัดพิษณุโลก

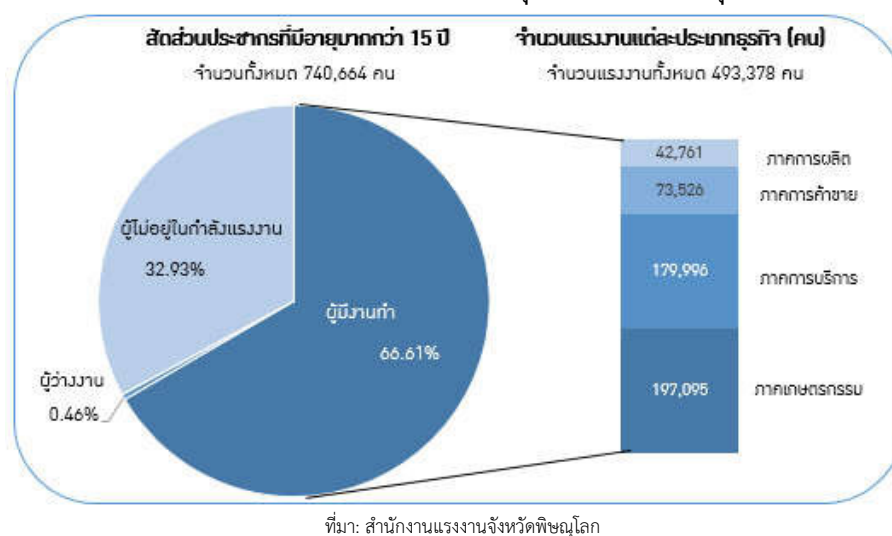
ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย และสสว.

ทั้งนี้ อัตราส่วนจำนวน SME ต่อจำนวนสถาบันการเงินของจังหวัดพิษณุโลกคือ 323 : 1 กล่าวคือมีอัตราส่วนจำนวนผู้ประกอบการ SME 323 รายต่อธนาคาร 1 แห่ง ซึ่งหมายความว่าในจังหวัดพิษณุโลกมีความหนาแน่นของการใช้บริการสถาบันการเงินในระดับปานกลาง เนื่องจากอัตราส่วนจำนวน SME ต่อจำนวนสถาบันการเงินของทั้งประเทศ คือ 466 : 1 ดังนั้น ผู้ประกอบการ SME ในจังหวัดพิษณุโลกค่อนข้างมีโอกาสได้รับการบริการจากสถาบันการเงินอย่างทั่วถึง

2.3) ด้านแรงงาน

จังหวัดพิษณุโลกมีจำนวนประชากรวัยทำงานซึ่งมีอายุมากกว่า 15 ปีทั้งหมด 740,664 คน โดยมีแรงงานหรือผู้มีงานทำทั้งหมด 493,378 คน ในปี 2559 คิดเป็น ร้อยละ 66.61 ส่วนผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงานคิดเป็น ร้อยละ 32.93 โดยมีอัตราการว่างงานค่อนข้างต่ำ คิดเป็นเพียง ร้อยละ 0.46 ของจำนวนประชากรที่มีอายุมากกว่า 15 ปีในจังหวัด

แผนภาพที่ 15 จำนวนแรงงานจำแนกตามประเภทธุรกิจในจังหวัดพิษณุโลก ปี พ.ศ. 2559

ซึ่งภาคเกษตรกรรมในจังหวัดมีจำนวนแรงงานมากที่สุดอยู่ที่ 197,095 คน โดยอันดับสองได้แก่ ภาคการบริการ จำนวน 179,996 คน และอันดับสามได้แก่ ภาคการค้า ที่มีการจ้างแรงงานทั้งสิ้น 73,526 คน ส่วนภาคการผลิตมีจำนวนแรงงานเพียง 42,761 คน

2.4) สถาบันอุดมศึกษาในจังหวัด

สำหรับสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก มีมหาวิทยาลัยหลักจำนวน 5 แห่ง คือ

1) มหาวิทยาลัยนเรศวร มีการเรียนการสอนใน 3 กลุ่มคณะ ดังนี้

1. กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ ประกอบด้วย 7 คณะและ 1 วิทยาลัย ได้แก่ คณะแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์

การแพทย์ คณะสหเวชศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ และวิทยาลัยการจัดการระบบ
สุขภาพ

2. กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประกอบด้วย 4 คณะและ 3 วิทยาลัย ได้แก่ คณะ
เกษตรศาสตร์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์ คณะ
วิศวกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ วิทยาลัยพลังงานทดแทน วิทยาลัยเพื่อ
การค้นคว้าระดับรากฐาน และวิทยาลัยโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน
3. กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ประกอบด้วย 5 คณะ 2 วิทยาลัย ได้แก่ คณะ
นิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และการสื่อสาร คณะ
ศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ วิทยาลัยนานาชาติ และวิทยาลัยประชาคมอาเซียนศึกษา
- 2) วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร เปิดสอนใน 4 ภาควิชาที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิทยาศาสตร์
สุขภาพ ได้แก่ ภาควิชาสาธารณสุขชุมชน ภาควิชาทันตสาธารณสุข ภาควิชาเทคนิคเภสัชกรรม
และภาควิชาการแพทย์แผนไทย
- 3) มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เปิดสอนใน 6 คณะ ได้แก่ คณะครุศาสตร์ คณะ
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ คณะ
เทคโนโลยีการเกษตรและอาหาร และคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม นอกจากนี้ ยังมีโครงการ
จัดตั้งคณะเพิ่มเติมอีก 2 คณะ ได้แก่ โครงการจัดตั้งคณะสังคมศาสตร์และสาธารณสุขศาสตร์
- 4) มหาวิทยาลัยพิษณุโลก มีการเรียนการสอนใน 6 คณะ ประกอบด้วย คณะบัญชี คณะ
นิติศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยี
- 5) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา พิษณุโลก เปิดสอน 3 คณะ ได้แก่ คณะ
บริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร และคณะ
วิศวกรรมศาสตร์

โดยสถาบันอุดมศึกษาทั้ง 5 แห่งนี้ มีส่วนช่วยในการผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพ และเป็นกำลังสำคัญ
ในการค้นคว้าวิจัยด้านต่างๆ เพื่อสนับสนุนภาคธุรกิจด้านในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่างได้เป็นอย่างมาก

2.1.1.2 แผนการพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด

สำหรับการพัฒนาพื้นที่จังหวัดพิษณุโลกนี้ ประกอบไปด้วยแผนการพัฒนาหลักจำนวน 2 แผน คือ
แผนพัฒนาจังหวัดพิษณุโลก (พ.ศ. 2557-2560) และ แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 (พ.ศ. 2557-2560)
และนอกจากนี้ ตัวแทนภาคเอกชนในจังหวัดพิษณุโลกยังได้ดำเนินการจัดทำแผนยุทธศาสตร์จังหวัดร่วมกับ
กรมโยธาธิการและผังเมือง เพื่อกำหนดเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดไปสู่เขตเศรษฐกิจใหม่สี่แยกอินโดจีนที่ชัดเจน และ
เป็นรูปธรรมอีกด้วย โดยรายละเอียดการแผนการพัฒนาทั้ง 3 แผน มีดังต่อไปนี้

1. แผนการพัฒนาจังหวัดพิษณุโลก (พ.ศ.2557-2560)

วิสัยทัศน์ “เมืองบริการเศรษฐกิจและสังคมที่แยกอินโดจีน”

พันธกิจ “พัฒนาเพื่อเป็นเมืองบริการที่หลากหลาย (Service city) และมีความปลอดภัย (Safe city)”

ยุทธศาสตร์ ประกอบไปด้วย 6 ยุทธศาสตร์สำคัญ ดังนี้

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 ศูนย์กลางการบริการการค้า โลจิสติกส์ และการขนส่ง
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาระบบการผลิต การตลาด และการบริหารจัดการสินค้าเกษตร
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวศิลปวัฒนธรรม กีฬา และนันทนาการ
- ยุทธศาสตร์ที่ 4 ศูนย์กลางด้านการศึกษา การบริการทางวิชาการ ด้านสุขภาพ และ ICT
- ยุทธศาสตร์ที่ 5 อนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและแหล่งน้ำอย่างยั่งยืน
- ยุทธศาสตร์ที่ 6 ส่งเสริมความเข้มแข็งทางสังคม และความมั่นคงตามหลักการบริหารจัดการ

โดยรายละเอียดของแผนการพัฒนาจังหวัดพิษณุโลก มีความเกี่ยวเนื่องกับการพัฒนา SME ในจังหวัดใน 3 ประเด็นหลัก ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการ ภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2, 3 และ 4 ซึ่งเป็นการส่งเสริมและผลิตภัณฑ์ด้านการเกษตร การบริการด้านการท่องเที่ยว และการบริการด้านอื่นๆ ตามลำดับ
2. ด้านการพัฒนาช่องทางการกระจายสินค้าและระบบโลจิสติกส์ ภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 โดยอาศัยศักยภาพในการมีตำแหน่งที่ตั้งของจังหวัดเป็นตำแหน่งสำคัญ และมีแนวโน้มในการเป็นศูนย์กลางการค้า การคมนาคมที่สำคัญของประเทศ
3. ด้านการพัฒนาแรงงาน เป็นการพัฒนาในส่วนของปัจจัยพื้นฐานซึ่งเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญในการพัฒนาทุกภาคส่วน รวมถึงผู้ประกอบการ SME ด้วยเช่นกัน โดยการพัฒนาแรงงานในแผนการพัฒนาจังหวัดพิษณุโลกให้ความสำคัญกับการพัฒนาแรงงานในภาคการบริการท่องเที่ยวเป็นหลักและถูกระบุไว้ในกลยุทธ์ที่ 4 ในยุทธศาสตร์ที่ 5 คือ พัฒนาบุคลากรและส่งเสริมการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวและกีฬา

2. แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 (พ.ศ.2557-2560)

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ประกอบไปด้วย 5 จังหวัด คือ พิษณุโลก สุโขทัย เพชรบูรณ์ อุตรดิตถ์ และตาก โดยมีแนวทางการพัฒนาดังต่อไปนี้

วิสัยทัศน์ “ศูนย์กลางการบริการที่แยกอินโดจีน”

พันธกิจ ประกอบด้วย พันธกิจหลัก 3 ประเด็นคือ

1. ยกระดับรายได้และกระจายรายได้ ควบคู่กับการสร้างสังคมที่มีคุณภาพอย่างยั่งยืน

2. พัฒนากิจการการผลิตและบริการให้เข้มแข็งและมีเสถียรภาพบนพื้นฐานการพัฒนาผลิตภาพและการสร้างสรรค์
3. สร้างความเชื่อมโยงด้านเศรษฐกิจและสังคมกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน

ยุทธศาสตร์ ในการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ประกอบไปด้วย

- ยุทธศาสตร์ 1 พัฒนาระบบการผลิต การบริหารจัดการ การตลาดสินค้าเกษตรและสินค้าชุมชน
ยุทธศาสตร์ 2 พัฒนาโครงข่ายการค้า การลงทุน การบริการ เครือข่ายคมนาคมขนส่งสีเขียว
อินโดจีนและอาเซียน
ยุทธศาสตร์ 3 พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม กีฬาและสุขภาพ
ยุทธศาสตร์ 4 บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ทั้งนี้แผนการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 มีรายละเอียดที่สนับสนุนการพัฒนาผู้ประกอบการ SME ในจังหวัดใน 3 ประเด็นเช่นเดียวกับแผนพัฒนาจังหวัดพิษณุโลก ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการ ระบุเป็นแนวทางในกลยุทธ์ที่ 1 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมกระบวนการผลิต การปรับปรุงคุณภาพ การแปรรูปและการบรรจุภัณฑ์โดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในภาพรวม
2. ด้านการพัฒนาช่องทางการกระจายสินค้าและระบบโลจิสติกส์ โดยมีการกำหนดไว้ใน 3 กลยุทธ์คือ กลยุทธ์ที่ 2 และ 3 คือ การพัฒนาการคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ และการพัฒนาและส่งเสริมการค้า การตลาด ทั้งภายในและต่างประเทศ ตามลำดับ รวมไปถึงกลยุทธ์ที่ 7 คือการส่งเสริมการตลาดเพื่อการท่องเที่ยว
3. ด้านการพัฒนาแรงงาน กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรทั้งในด้านการค้า และการบริการท่องเที่ยว โดยกำหนดไว้ในกลยุทธ์ที่ 5 ในการสร้างเสริมสมรรถนะของผู้ประกอบการ และกลยุทธ์ที่ 8 การส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้เพื่อการท่องเที่ยวและบริการ

นอกจากนี้ ในการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ยังมีการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาจากหน่วยงานหลัก 3 หน่วยงาน คือกระทรวงมหาดไทย กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงอุตสาหกรรม เพื่อสนับสนุนและยกระดับเศรษฐกิจในพื้นที่โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกจังหวัดภายในกลุ่ม ซึ่งมีแนวทางดังนี้

แผนภาพที่ 16 เป้าหมายการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1

หน่วยงาน	ภาคการเกษตร	ภาคการบริการ	ภาคการค้า	ภาคการผลิต
 กระทรวงมหาดไทย				
 กระทรวงพาณิชย์				
 กระทรวงอุตสาหกรรม				

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.)

กระทรวงมหาดไทย ได้ศึกษาและวิเคราะห์ศักยภาพพื้นฐานของกลุ่มจังหวัด และได้กำหนดเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดขึ้น โดยเห็นว่ากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 เป็นกลุ่มที่มีอัตลักษณ์ในด้าน “การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ การเกษตร และเส้นทางสู่ประตูการค้า” ซึ่งเป็นการให้ความสำคัญในภาคการเกษตร การบริการ และการค้า

สำหรับกระทรวงพาณิชย์ ได้กำหนดตำแหน่งยุทธศาสตร์ทางการค้าของกลุ่มจังหวัดคือ “ศูนย์กลางการบริการและการค้าสี่แยกอินโดจีนและประตูสู่เมียนมา” ซึ่งเป็นการให้ความสำคัญในด้านการบริการและภาคการค้า

ส่วนกระทรวงอุตสาหกรรม เล็งเห็นถึงศักยภาพของกลุ่มจังหวัดและมุ่งเน้นให้มีการพัฒนาในด้าน **นวัตกรรมอาหารและผลิตภัณฑ์สมุนไพร แปรรูปข้าวและเนื้อสัตว์** โดยมีความเกี่ยวเนื่องในด้านการเกษตร และภาคการผลิต

3. แผนยุทธศาสตร์พิษณุโลก 2020 เขตเศรษฐกิจใหม่สี่แยกอินโดจีน

นอกจากแผนการพัฒนาจังหวัดพิษณุโลก และแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 แล้ว จังหวัดพิษณุโลกยังมีโครงการจัดทำผังเมืองรวมจังหวัดพิษณุโลก โดย กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย ซึ่งมีแนวคิดในการพัฒนาจังหวัดให้เป็นเมืองศูนย์กลางใน 3 ด้าน คือ 1) ศูนย์กลางเศรษฐกิจ 2) ศูนย์อุตสาหกรรม นวัตกรรมอาหาร และ 3) ศูนย์กลางบริการโลจิสติกส์ โดยมีโครงการหลักในการดำเนินงาน 12 โครงการ ได้แก่

1. โครงการศูนย์การขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบจังหวัดพิษณุโลก (Phitsanulok Multimodal Transportation Center Project) ซึ่งมีเป้าหมายการพัฒนาเป็นศูนย์เชื่อมต่อการเดินทางของพื้นที่ภาคเหนือตอนล่างและของจังหวัดพิษณุโลก

2. โครงการพัฒนาระบบขนส่งมวลชนจังหวัดพิษณุโลก (Phitsanulok Mass Transit System Development Project) เป้าหมายเพื่อเชื่อมโยงการเดินทางระหว่างศูนย์เศรษฐกิจด้วยระบบขนส่งมวลชน
3. โครงการศูนย์พัฒนาพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก (Phitsanulok Economic Development Center Project) เป็นศูนย์เศรษฐกิจ (Economic Center) จำนวน 44 ศูนย์ มีเป้าหมายพัฒนาเป็นศูนย์พาณิชย์กรรมและที่อยู่อาศัย รวมถึงเป็นแหล่งจ้างงานเพื่อกระจายรายได้ให้กับประชาชนในจังหวัดอย่างทั่วถึง
4. โครงการศูนย์พาณิชย์กรรมและโลจิสติกส์ภาคเหนือตอนล่าง (Lower-Northern Regional Logistics Center Project) มีเป้าหมายรวมศูนย์การขนส่งสินค้าและคลังสินค้าของภาคเหนือตอนล่างและของจังหวัดพิษณุโลก ด้วยการขนส่งทางราง การขนส่งทางถนน และการขนส่งทางอากาศ สนับสนุนให้ภาครัฐและภาคเอกชนลงทุนด้านการคลังและการกระจายสินค้า และการบริหารจัดการขนส่งสินค้าในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ
5. โครงการเขตอุตสาหกรรมนวัตกรรมอาหารและผลิตภัณฑ์สมุนไพรจังหวัดพิษณุโลก (Phitsanulok Food and Herb Product Innovation Project) มีเป้าหมายเพื่อรวมกลุ่มและส่งเสริมผู้ประกอบการรุ่นใหม่ที่ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีระดับกลางถึงสูงในการผลิตผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปการเกษตรและผลิตภัณฑ์สมุนไพร
6. โครงการเขตนวัตกรรมการผลิตและการวิจัยจังหวัดพิษณุโลก (Phitsanulok Research and Development for Product Innovation Center Project) กำหนดให้ในพื้นที่โดยรอบมหาวิทยาลัยนเรศวรและมหาวิทยาลัยพิษณุโลก เป็นพื้นที่เป้าหมายโดยยกระดับการใช้ที่ดินรอบมหาวิทยาลัยให้เป็นหน่วยการวิจัยและพัฒนา การถ่ายทอดเทคโนโลยี การฝึกอบรมสำหรับเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตและบริการขั้นสูง เพื่อให้บริการแก่ผู้ประกอบการในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่างและจังหวัดพิษณุโลก
7. โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมไมซ์ (MICE Industry Project) มีเป้าหมายในการสร้างความพร้อมในการรองรับการเป็นศูนย์ไมซ์ของภาคเหนือตอนล่าง (Lower-Northern Region for MICE Hub) ศูนย์การประชุมนานาชาติและศูนย์การแสดงสินค้าจังหวัดพิษณุโลก (Phitsanulok Convention Center and Exhibition Center) สนับสนุนธุรกิจโรงแรม การท่องเที่ยว และการบริการที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยวและการพำนักระยะยาว
8. โครงการพัฒนาบึงราชนกให้เป็นสวนสาธารณะระดับภาค (Region Park) โดยกำหนดเป็นที่ตั้งของศูนย์นันทนาการประเภทสวนสาธารณะ และสถานที่สาธารณะระดับภาค ศูนย์การประชุมและแสดงสินค้า ศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬา พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ และสวนพฤกษศาสตร์นานาชาติ เป็นศูนย์นันทนาการและการเรียนรู้ทางธรรมชาติ นิเวศ และสภาพแวดล้อมของพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง

9. โครงการยกระดับสนามบินพิษณุโลกเป็นสนามบินนานาชาติ (Phitsanulok International Airport) มีเป้าหมายการพัฒนาให้ตอบสนองการเดินทางของนักธุรกิจ นักท่องเที่ยว และนักเดินทางระหว่างประเทศ และเป็นศูนย์การขนส่งสินค้าทางอากาศระดับภูมิภาค โดยมีเป้าหมายที่จะพัฒนาให้สนามบินนานาชาติพิษณุโลกเป็นศูนย์การเดินทางในระดับนานาชาติของภาคเหนือภายในปี 2030
10. โครงการพิษณุโลกเมืองแห่งพลังงานหมุนเวียนและการจัดการขยะครบวงจร (Phitsanulok: The City of Recycling) มีเป้าหมายพัฒนาระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมและมลภาวะด้วยเทคโนโลยีการผลิตและแปรรูปขยะให้เป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ และการแปรรูปพลังงานไฟฟ้า สนับสนุนความมั่นคงด้านพลังงานและการจัดการสิ่งแวดล้อมสู่ความยั่งยืน
11. โครงการพิษณุโลก เมืองเป้าหมายการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพและผู้สูงอายุ (Phitsanulok: Destination of Health and Aging Tourism) มีเป้าหมายพัฒนาจังหวัดพิษณุโลกให้เป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวด้านการพำนักระยะยาว การพักผ่อน และการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุ ด้วยการสร้างศูนย์สุขภาพ และระบบการจัดการสุขภาพที่ได้มาตรฐาน ตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายทั้งในระดับบุคคลและระดับองค์กร
12. โครงการพิษณุโลก มหานครแห่งการสร้างสรรค์ (Phitsanulok: Creative City) พัฒนาให้พิษณุโลกเป็นเขตเศรษฐกิจใหม่สีเขียวอินโดจีน ซึ่งเชื่อมโยงภูมิภาค วิถีชีวิต วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ ด้วย Creative Hub ยกระดับจังหวัดพิษณุโลกเป็นเมืองสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์และบริการ ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ผสมผสานการคิดค้นนวัตกรรม ภูมิปัญญา และจินตนาการที่มุ่งการสร้าง ความแตกต่าง ความโดดเด่น และมูลค่าเพิ่มแก่ผลิตภัณฑ์และบริการ

จากศักยภาพพื้นฐานของจังหวัด ประกอบกับแนวนโยบายการพัฒนาจังหวัดพิษณุโลกในภาพรวม จะเป็นปัจจัยเบื้องต้นในการสร้างสภาพแวดล้อมที่มีความเหมาะสมกับการพัฒนา SME ในพื้นที่ โดยเฉพาะในด้านการแปรรูปสินค้าเกษตร และพัฒนารูปแบบการสินค้าและบริการ ทั้งนี้ แนวทางการพัฒนาพื้นที่จังหวัดพิษณุโลกจากทั้ง 3 แผนการพัฒนาแล้ว จะเห็นได้ว่า แนวทางการพัฒนาจังหวัดพิษณุโลกมีการกำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาที่ชัดเจน สอดคล้องกันในทุกภาคส่วน อันจะส่งผลให้การดำเนินงานพัฒนาพื้นที่เกิดความร่วมมือกันอย่างเป็นรูปธรรม และสามารถส่งผลในการยกระดับการพัฒนาจังหวัดพิษณุโลกให้มีความเจริญเติบโตทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมต่อไป

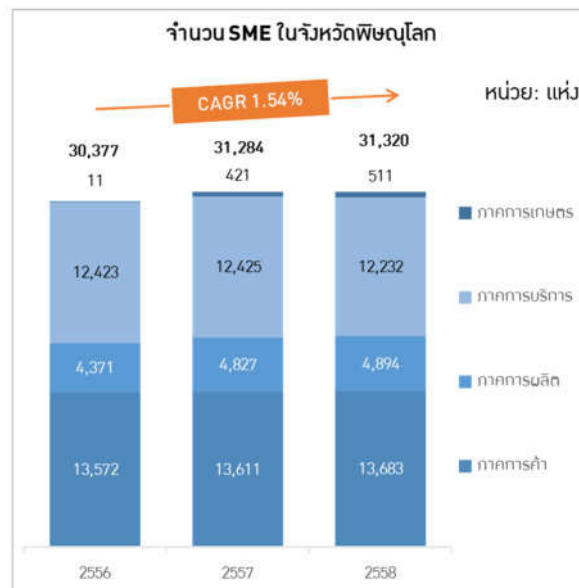
2.1.2 ข้อมูลวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของจังหวัด

ในการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของ SME ในจังหวัด โดยข้อมูลจำนวน SME ในจังหวัด จำแนกตามประเภทธุรกิจ ประกอบกับข้อมูลการจ้างงานของ SME ตามประเภทธุรกิจนำมาวิเคราะห์หาความสามารถทางการแข่งขันของ SME ในจังหวัดพิษณุโลกเปรียบเทียบกับจังหวัดอื่นๆ โดยมีรายละเอียดการศึกษา ดังต่อไปนี้

2.1.2.1 จำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดพิษณุโลก

ในปี พ.ศ. 2558 จังหวัดพิษณุโลกมีจำนวน SME ทั้งสิ้น 31,320 แห่ง โดยมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีคือ ร้อยละ 1.54 โดยคำนวณตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 ถึงปี พ.ศ. 2558 ในขณะที่อัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีของ SME ในภาพรวมทั้งประเทศอยู่ที่ร้อยละ 0.92 โดยที่จำนวนวิสาหกิจขนาดย่อม (SEs) มีจำนวน 31,260 แห่งและ วิสาหกิจขนาดกลาง(MEs) มีจำนวน 60 แห่ง

แผนภาพที่ 17 จำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดพิษณุโลก

ที่มา: สสว.

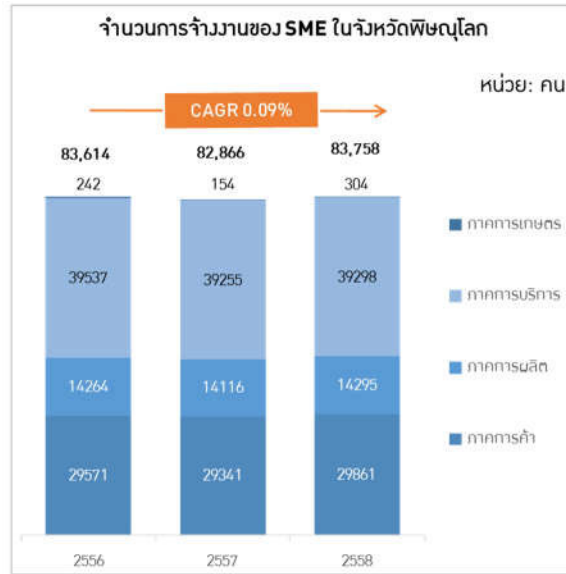
หากจำแนกวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดพิษณุโลกตามภาคธุรกิจ ภาคการค้ามีสัดส่วนจำนวนมากที่สุดในจังหวัดโดยคิดเป็นร้อยละ 43.7 ของจำนวนทั้งหมด ภาคการบริการมีสัดส่วนต่อจำนวนทั้งหมดเป็นอันดับสองโดยคิดเป็นร้อยละ 39.1 และภาคการผลิตมีสัดส่วนอยู่ในอันดับสามโดยคิดเป็นร้อยละ 15.6 และอันดับสุดท้ายคือภาคการเกษตรซึ่งมีจำนวนคิดเป็นเพียงร้อยละ 1.6 ของจำนวน SME ทั้งจังหวัด

หากพิจารณาจำนวน SME ประกอบกับมูลค่า GPP ต่อคนของจังหวัด จะเห็นได้ว่ามูลค่า GPP ต่อคนของจังหวัดมีสัดส่วนมากที่สุดในภาคการบริการเป็นอันดับที่ 1 แต่จำนวนผู้ประกอบการ SME ในภาคการค้า มีจำนวนมากที่สุด และในทางกลับกัน มูลค่า GPP ต่อคนของจังหวัดของภาคการค้ามีสัดส่วนเพียงร้อยละ 12.2 ของมูลค่า GPP ต่อคนของจังหวัดในภาพรวมเท่านั้น

2.1.2.2 จำนวนการจ้างงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดพิษณุโลก

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในปี พ.ศ. 2558 มีการจ้างงานทั้งสิ้น 83,758 อัตรา โดยที่มีอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีคำนวณตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 ถึง พ.ศ. 2558 เท่ากับร้อยละ 0.09 ขณะที่ค่าเฉลี่ยอัตราการเติบโตในภาพรวมของประเทศอยู่ที่ร้อยละ 3.4

แผนภาพที่ 18 จำนวนการจ้างงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดพิษณุโลก

ที่มา: สสว.

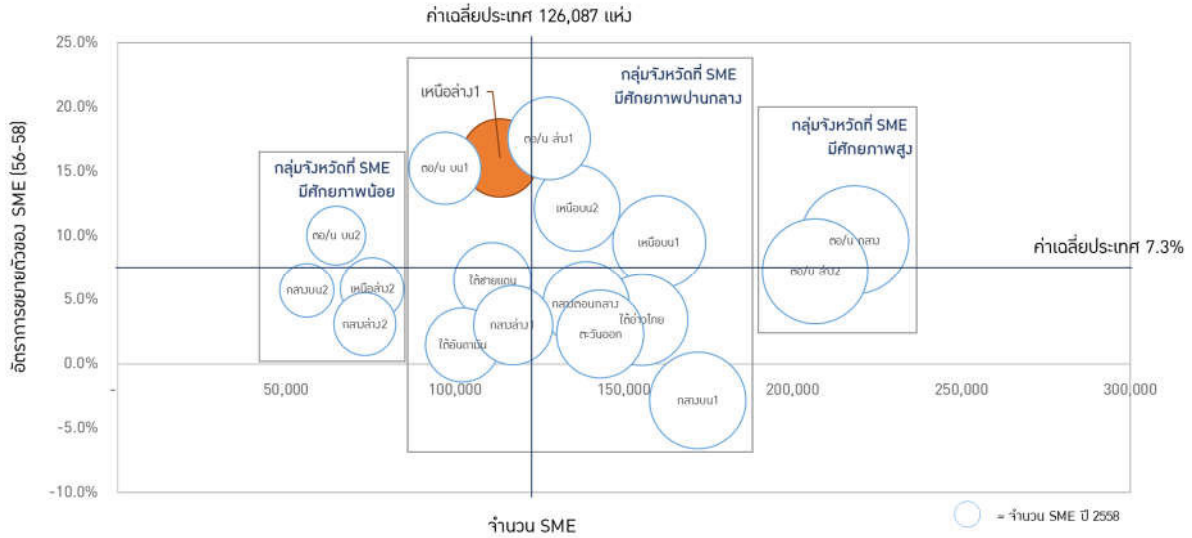
วิสาหกิจขนาดย่อม (SEs) มีการจ้างงาน 79,294 อัตรา ในขณะที่วิสาหกิจขนาดกลาง (MEs) มีการจ้างงาน 4,464 อัตรา หากจำแนกปริมาณการจ้างงานตามภาคธุรกิจ ภาคบริการสร้างการจ้างงานคิดเป็นร้อยละ 46.92 ของการจ้างงานทั้งหมด ภาคการค้ามีการจ้างงานคิดเป็นร้อยละ 35.65 การจ้างงานในภาคการผลิตคิดเป็นร้อยละ 17.07 และภาคเกษตรมีการจ้างงานคิดเป็นร้อยละ 0.36

เมื่อเปรียบเทียบจำนวน SME กับการจ้างงานในแต่ละภาคธุรกิจนั้น จะเห็นได้ว่า จำนวน SME และจำนวนการจ้างงานในทุกภาคธุรกิจมีสัดส่วนที่สอดคล้องกันในทุกภาค

2.1.2.3 การวิเคราะห์ตำแหน่งของ SME ในจังหวัดพิษณุโลก

จังหวัดพิษณุโลกเป็นหนึ่งในสมาชิกของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ซึ่งตามการวิเคราะห์โดยใช้กราฟความสัมพันธ์ระหว่างจำนวน SME และอัตราการขยายตัวของ SME ระหว่างปี พ.ศ. 2556 ถึง พ.ศ. 2558 ของ 18 กลุ่มจังหวัดทั่วประเทศ พบว่ากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 มีอัตราการเติบโตเฉลี่ยระหว่างปี พ.ศ. 2556 ถึง พ.ศ. 2558 มากกว่าค่าเฉลี่ยการขยายตัวของทั้งประเทศ (ร้อยละ 7.3) แต่จำนวน SME ของกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง 1 มีจำนวนน้อยกว่าค่าเฉลี่ยของทั้งประเทศ (126,087 แห่ง)

แผนภาพที่ 19 การวิเคราะห์ศักยภาพของ SME ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1

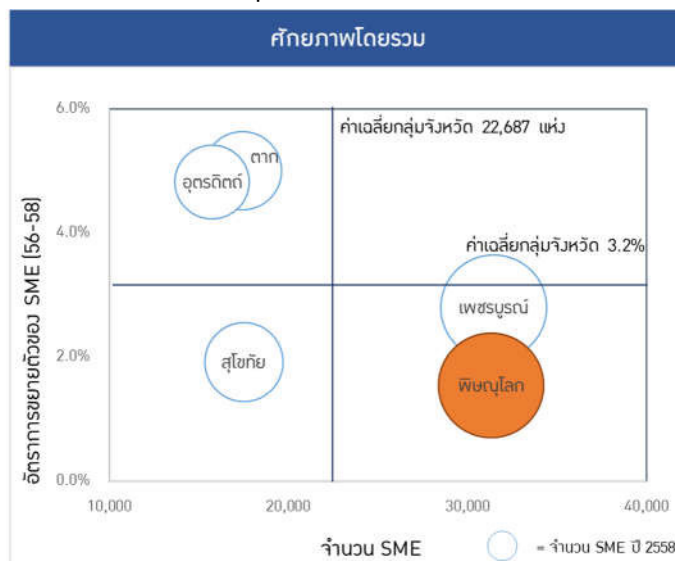

ที่มา: สสว. และการวิเคราะห์ของที่ปรึกษา

จากภาพรวมการวิเคราะห์ศักยภาพของ SME ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 จึงแสดงให้เห็นว่า กลุ่มภาคเหนือตอนล่าง 1 จัดเป็นกลุ่มจังหวัดที่ SME มีศักยภาพอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง เนื่องจากมีอัตราการเติบโตของจำนวน SME สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ อีกทั้งยังมีจำนวน SME ที่ใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยของประเทศเช่นกัน

ทั้งนี้ เพื่อให้เห็นถึงศักยภาพการพัฒนาผู้ประกอบการ SME ในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลกที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น จึงวิเคราะห์เปรียบเทียบกับจังหวัดภายในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง 1 ดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ 20 ศักยภาพโดยรวมของ SME ในจังหวัดพิษณุโลกเปรียบเทียบกับ จังหวัดในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง 1

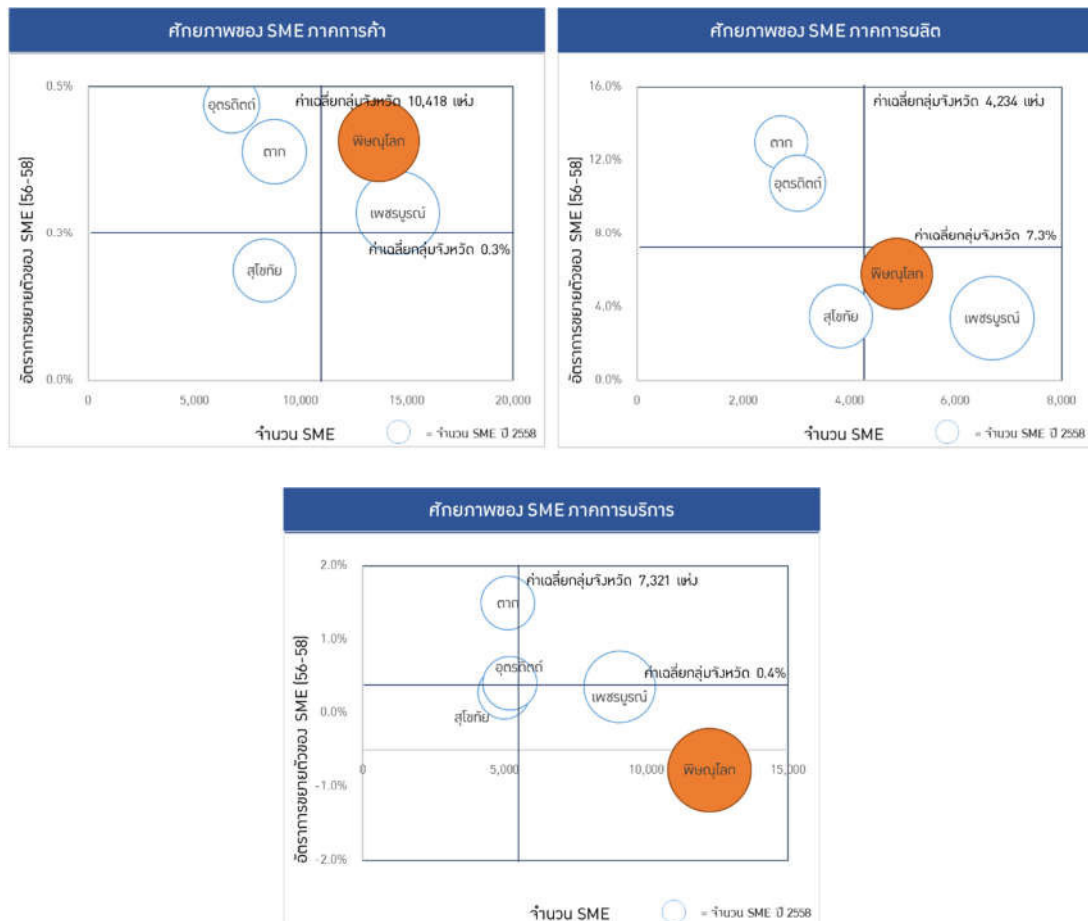

ที่มา: สสว. และการวิเคราะห์ของที่ปรึกษา

หากทำการวิเคราะห์เฉพาะจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 โดยภาพรวมจังหวัดพิษณุโลกมีจำนวน SME ที่มากกว่าค่าเฉลี่ยในกลุ่มจังหวัดโดยมีจำนวน SME ใกล้เคียงกับจังหวัดเพชรบูรณ์ แต่ในด้านของอัตราการขยายตัวของ SME จังหวัดพิษณุโลกมีอัตราค่าเฉลี่ยที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มจังหวัด รวมถึงมีอัตราการขยายตัวต่ำที่สุดในกลุ่ม ในขณะที่จังหวัดตากและอุตรดิตถ์กลับมีอัตราการขยายตัวของจำนวน SME สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มจังหวัดค่อนข้างมาก

นอกจากนี้ หากวิเคราะห์รายละเอียดศักยภาพของการพัฒนา SME ในจังหวัดพิษณุโลกจำแนกตามประเภทของธุรกิจหลักของผู้ประกอบการ SME คือ ภาคการค้า ภาคการผลิต และภาคการบริการ จะมีผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 21 ศักยภาพด้านการค้า การผลิต และการบริการของ SME ในจังหวัดพิษณุโลกเปรียบเทียบกับจังหวัดในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง 1

ที่มา: สสว. และการวิเคราะห์ของทีปรึกษา

ทางด้านศักยภาพของ SME ด้านการค้า จังหวัดพิษณุโลกมีจำนวน SME ภาคการค้าสูงกว่าค่าเฉลี่ย อีกทั้งยังมีอัตราการขยายตัวของจำนวน SME ในภาคนี้มากกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มจังหวัด นับได้ว่าเป็นจังหวัดที่มีศักยภาพในด้านการค้าสูง เมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดอื่นๆ ในกลุ่ม

ในส่วนของภาคการผลิต จำนวน SME ของจังหวัดพิษณุโลกที่เกี่ยวข้องกับภาคการผลิตมีจำนวนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มจังหวัดแต่กลับมีอัตราการขยายตัวต่ำกว่าค่าเฉลี่ย เช่นเดียวกับภาคการบริการของจังหวัดพิษณุโลกที่มีจำนวนของ SME สูงกว่าค่าเฉลี่ย แต่อัตราการขยายตัวต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มจังหวัดทั้งสิ้น

จากข้อมูล SME ทั้งหมดข้างต้น หากพิจารณาเพียงจำนวน SME ในจังหวัดพิษณุโลกเพียงจังหวัดเดียว จำนวน SME ที่มีอยู่ในภาคการค้าและภาคการบริการมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า SME ในจังหวัดพิษณุโลกมีศักยภาพทั้งสองด้านนี้มากที่สุด แต่เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับจังหวัดอื่นๆ ภายในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 แล้ว ทำให้เห็นว่า ศักยภาพของ SME ในภาคการค้านั้น มีความโดดเด่นในด้านอัตราการเติบโต ส่วนศักยภาพของ SME ในจังหวัดพิษณุโลกในภาคการบริการเมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดอื่นๆ นั้น พบว่าพิษณุโลกมีจำนวน SME สูงที่สุดในกลุ่มจังหวัด แต่กลับมีอัตราการขยายตัวติดลบอยู่เพียงจังหวัดเดียว

โดยผลการวิเคราะห์ตำแหน่งของ SME ในจังหวัดพิษณุโลกเปรียบเทียบกับจังหวัดต่างๆ นี้ จะเป็นข้อมูลที่นำไปพัฒนาหาความเชื่อมโยง กับศักยภาพของกลุ่มจังหวัด และสร้างร่วมมือกับจังหวัดต่างๆ เช่น การยกระดับ SME ในภาคการบริการของจังหวัดพิษณุโลก ผ่านการพัฒนาความเชื่อมโยงกับผู้ประกอบการในจังหวัดตาก ซึ่งมีอัตราการขยายตัวสูงที่สุดในกลุ่ม เป็นต้น

อย่างไรก็ดี ข้อสังเกตต่างๆ ที่พบจากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของจังหวัดพิษณุโลก จะนำไปใช้ในการวิเคราะห์ร่วมกับผลการศึกษาข้อมูลเชิงลึกจากการลงพื้นที่จังหวัดซึ่งเป็นข้อมูลเพิ่มเติม แล้วจึงพัฒนาขึ้นเป็นข้อเสนอแนะการพัฒนา SME ในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลกต่อไป

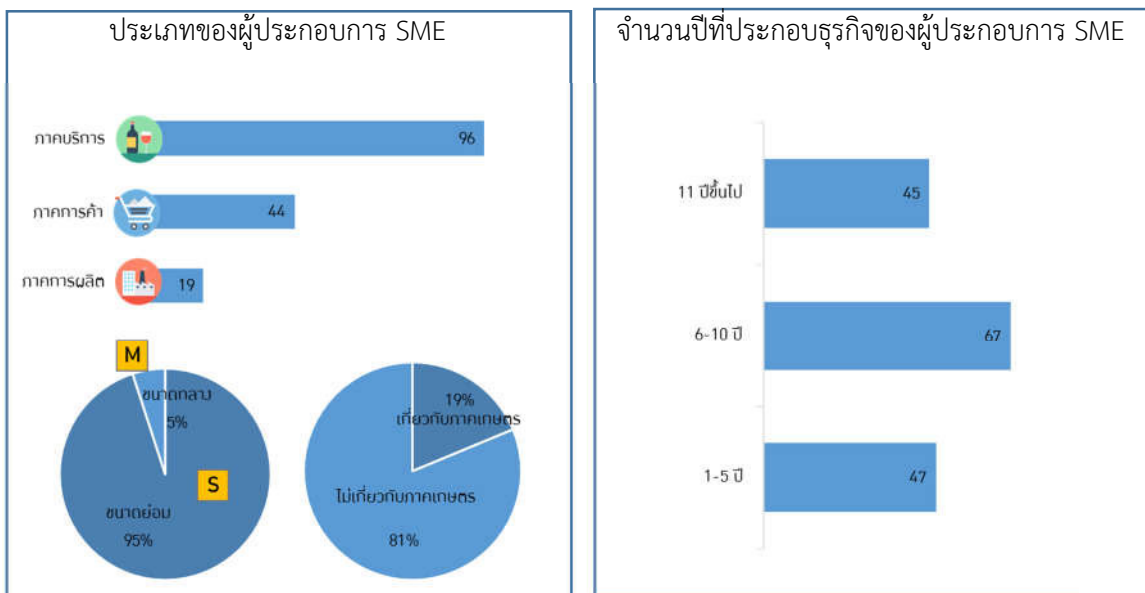
2.2 ผลการสำรวจสถานการณ์ SME ในจังหวัดพิษณุโลก

ในการสำรวจสถานการณ์ SME ในจังหวัดพิษณุโลกได้เก็บข้อมูลในภาพรวมของผู้ประกอบการในพื้นที่ โดยได้กำหนดขอบเขตของการสำรวจจาก SME ประเภทนิติบุคคลเป็นหลัก และจำแนกการสำรวจตามประเภทของธุรกิจซึ่งแบ่งออกเป็นภาคการค้า ภาคการผลิต และภาคการบริการ พร้อมทั้งกำหนดจำนวนของผู้ประกอบการเป้าหมายในการสำรวจทั้งสิ้น 159 ราย โดยได้แบ่งข้อมูลจากการสำรวจออกเป็น 3 ประเด็น ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของการสัมภาษณ์ สถานการณ์ของผู้ประกอบการ SME รวมถึงปัจจัยและปัญหาสำคัญในการดำเนินธุรกิจในจังหวัด โดยมีรายละเอียดจากการรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

2.2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการในจังหวัดพิษณุโลกจากการสำรวจสถานการณ์ผู้ประกอบการ SME

จากการรวบรวมข้อมูลด้วยการสำรวจสถานการณ์ผู้ประกอบการ SME ในจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 159 ราย โดยสามารถแบ่งประเภทของผู้ประกอบการออกเป็น 3 ประเภทตามลักษณะการประกอบธุรกิจ ประกอบด้วย ภาคการผลิต ภาคการค้า และภาคการบริการ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

แผนภาพที่ 22 ประเภทและจำนวนปีที่ประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการ SME ในจังหวัดพิษณุโลก

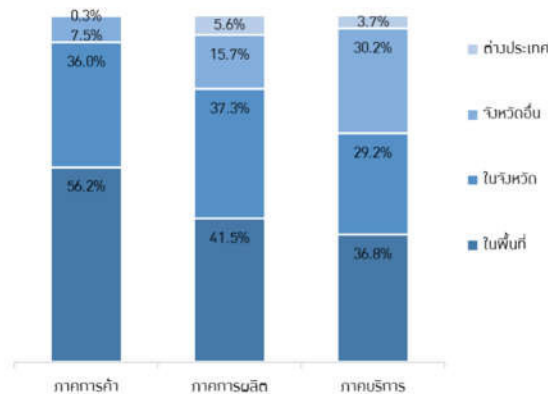

ที่มา: ผลการสำรวจสถานการณ์ผู้ประกอบการ SME ของจังหวัดพิษณุโลก

ทั้งนี้ จากการศึกษาพบว่า อัตราส่วนจำนวนผู้ประกอบการ SME ในภาพรวมส่วนมากจะอยู่ในภาคการบริการ ภาคการค้า และภาคการผลิต ตามลำดับ ดังนั้น จึงได้กำหนดสัดส่วนของการสำรวจผู้ประกอบการตามประเภทธุรกิจ โดยเป็นผู้ประกอบการในภาคบริการจำนวน 96 ราย ประกอบไปด้วยธุรกิจที่หลากหลาย อาทิ โรงแรม ร้านอาหาร สถานบริการสุขภาพและความงาม และสถาบันสอนพิเศษ รองลงมาคือ ผู้ประกอบการที่ประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการค้า โดยมีจำนวน 44 ราย ประกอบไปด้วยกิจการทั้งค้าปลีกและค้าส่ง อาทิ แวนตา เครื่องเขียน เครื่องแต่งกาย วัสดุก่อสร้าง และเฟอร์นิเจอร์ และผู้ประกอบการที่อยู่ในภาคการผลิต จำนวน 19 ราย ทั้งนี้ ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการผลิตประกอบไปด้วยผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร อาทิ มะม่วงน้ำดอกไม้ ข้าวหอมมะลิ และกล้วย และผลิตภัณฑ์ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเกษตร อาทิ เครื่องประดับ วัสดุก่อสร้าง และเฟอร์นิเจอร์ เป็นต้น

นอกจากนี้ จากจำนวนผู้ประกอบการที่สำรวจทั้งหมด พบว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่จัดอยู่ในกลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดย่อม โดยมีจำนวนถึงร้อยละ 95 ซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ในภาคที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเกษตร และในส่วนของจำนวนปีที่ประกอบการของผู้ประกอบการ SME พบว่า ผู้ประกอบการจำนวน 47 รายประกอบกิจการในระหว่าง 1-5 ปี ถัดมาคือ ผู้ประกอบการที่ประกอบธุรกิจระหว่าง 6-10 ปี จำนวน 67 ราย และมีผู้ประกอบการที่ประกอบกิจการมากกว่า 11 ปีขึ้นไป จำนวน 46 ราย ตามลำดับ

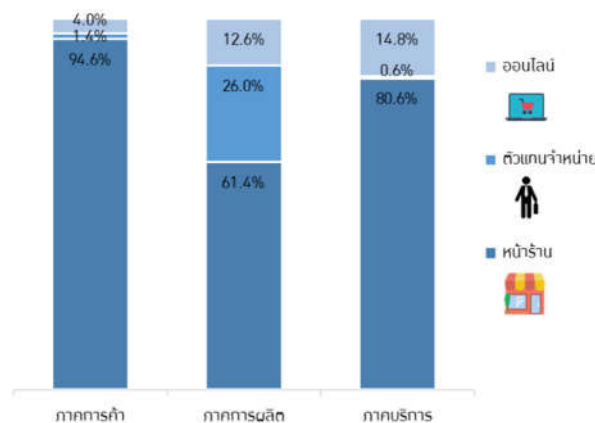
แผนภาพที่ 23 กลุ่มลูกค้าของผู้ประกอบการ SME ในจังหวัดพิษณุโลก

ที่มา: ผลการสำรวจสถานการณ์ผู้ประกอบการ SME ของจังหวัดพิษณุโลก

กลุ่มลูกค้าในภาพรวมของผู้ประกอบการในจังหวัดพิษณุโลก สามารถแบ่งได้เป็น 4 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มลูกค้าในพื้นที่ กลุ่มลูกค้าในจังหวัด กลุ่มลูกค้าจากจังหวัดอื่น และกลุ่มลูกค้าต่างประเทศ ทั้งนี้ จากการสำรวจพบว่ากลุ่มลูกค้าโดยส่วนใหญ่ของผู้ประกอบการในภาคการค้า ภาคการผลิต และภาคบริการจะเป็นลูกค้าในพื้นที่ คิดเป็นร้อยละ 56.2, 41.5 และ 36.8 ตามลำดับ ในขณะที่ผู้ประกอบการทั้ง 3 ภาคธุรกิจข้างต้น มีกลุ่มลูกค้าจากต่างประเทศน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.3, 5.6 และ 3.7 ตามลำดับ

แผนภาพที่ 24 ช่องทางจัดจำหน่ายของผู้ประกอบการ SME ในจังหวัดพิษณุโลก

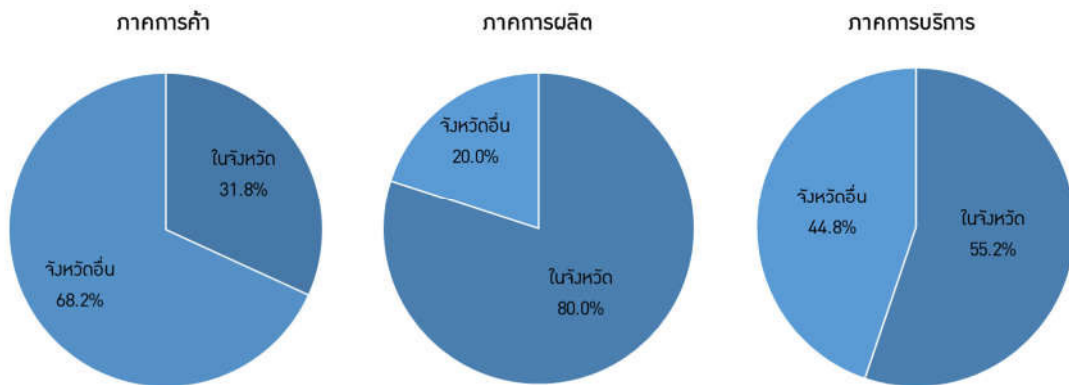

ที่มา: ผลการสำรวจสถานการณ์ผู้ประกอบการ SME ของจังหวัดพิษณุโลก

สำหรับช่องทางการจำหน่ายสินค้าของผู้ประกอบการ SME ในแต่ละประเภท พบว่า ร้อยละ 94.6, 61.4 และ 80.6 ของผู้ประกอบการภาคการค้า ภาคการผลิต และภาคบริการตามลำดับ จำหน่ายสินค้าและบริการผ่านทางหน้าร้านเป็นหลัก ในส่วนของช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าและบริการผ่านทางช่องทางออนไลน์ พบว่าการจัดจำหน่ายสินค้าและบริการผ่านทางช่องทางออนไลน์ค่อนข้างเป็นที่นิยมในกลุ่มผู้ประกอบการในจังหวัดพิษณุโลก คิดเป็นร้อยละ 4, 12.6 และ 14.8 ของผู้ประกอบการภาคการค้า ภาคการผลิต และภาคบริการ

ตามลำดับ เนื่องจากผู้ประกอบการโดยส่วนใหญ่เป็นกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่มีแนวคิดที่จะเปลี่ยนแปลงการพัฒนาหรือการดำเนินธุรกิจให้ทันสมัยมากยิ่งขึ้น รวมถึงคนรุ่นใหม่จะมีทักษะและความสามารถในการเข้าถึงเทคโนโลยีต่างๆ ค่อนข้างสูง อย่างไรก็ตาม จากการสำรวจพบว่า ผู้ประกอบการภาคการผลิตจัดเป็นกลุ่มที่มีการใช้ช่องทางตัวแทนจำหน่ายค่อนข้างสูง โดยคิดเป็นร้อยละ 26 ของผู้ประกอบการในภาคการผลิต

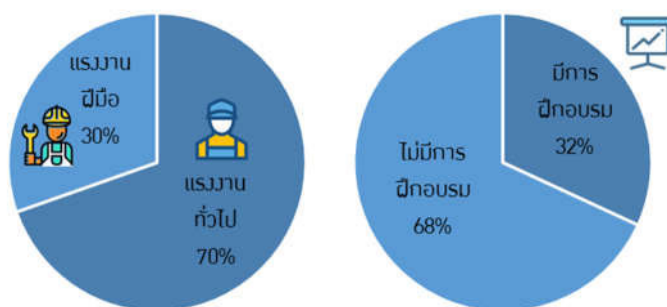
แผนภาพที่ 25 แหล่งวัตถุดิบของผู้ประกอบการ SME ในจังหวัดพิษณุโลกจำแนกตามประเภทธุรกิจ

ที่มา: ผลการสำรวจสถานการณ์ผู้ประกอบการ SME ของจังหวัดพิษณุโลก

จากการสัมภาษณ์และสำรวจข้อมูลของแหล่งวัตถุดิบหลักที่ใช้ในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการ SME ในจังหวัด พบว่า ผู้ประกอบการภาคการค้าร้อยละ 68.2 นำวัตถุดิบที่ใช้ในการประกอบธุรกิจมาจากจังหวัดอื่น ในขณะที่ ผู้ประกอบการภาคการผลิตและภาคบริการโดยส่วนใหญ่ใช้วัตถุดิบที่มีอยู่ในจังหวัดมาใช้ในการประกอบธุรกิจ โดยคิดเป็นร้อยละ 80 และ 55.2 ของผู้ประกอบการภาคการผลิตและภาคบริการตามลำดับ และผู้ประกอบการที่เหลือของภาคการผลิตและภาคบริการจำนวนร้อยละ 20 และ 44.8 ตามลำดับใช้วัตถุดิบที่นำมาจากจังหวัดอื่น

แผนภาพที่ 26 ประเภทแรงงานและการฝึกอบรมในจังหวัดพิษณุโลก

ที่มา: ผลการสำรวจสถานการณ์ผู้ประกอบการ SME ของจังหวัดพิษณุโลก

ในส่วนของสถานการณ์ด้านแรงงานของผู้ประกอบการในจังหวัดพิษณุโลก สามารถแบ่งแรงงานได้เป็น 2 ประเภท ประกอบด้วย แรงงานฝีมือและแรงงานทั่วไป โดยจากการสำรวจพบว่าร้อยละ 70 ของแรงงานทั้งหมดใน

จังหวัดพิษณุโลกเป็นแรงงานทั่วไป ในขณะที่แรงงานฝีมือมีเพียงแค่ร้อยละ 30 ของจำนวนแรงงานทั้งหมด ซึ่งร้อยละ 68 ของแรงงานยังไม่ได้รับการฝึกอบรม นอกจากนี้ แรงงานที่พบส่วนใหญ่จะอยู่ในภาคการบริการ โดยเฉพาะด้านการโรงแรมและการบริการสุขภาพ

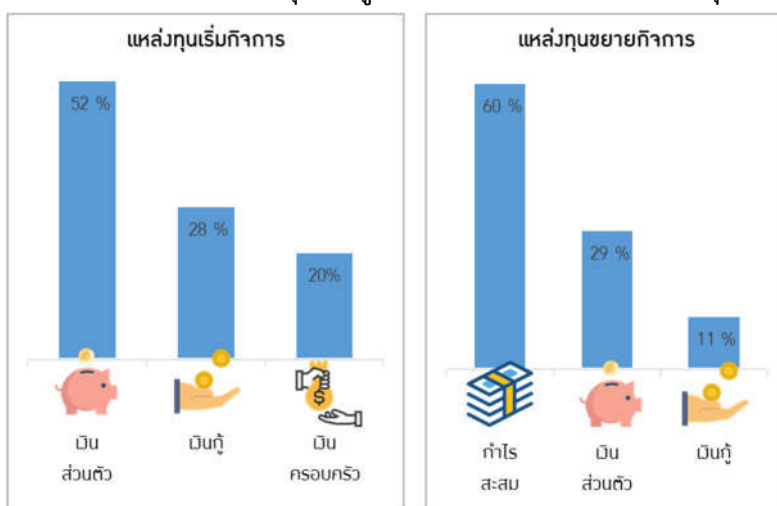
แผนภาพที่ 27 การเป็นสมาชิกของกลุ่มผู้ประกอบการ SME ในจังหวัดพิษณุโลก

ที่มา: ผลการสำรวจสถานการณ์ผู้ประกอบการ SME ของจังหวัดพิษณุโลก

ในด้านของการรวมกลุ่มผู้ประกอบการ SME ในจังหวัดพิษณุโลก พบว่า ยังมีการเข้าเป็นสมาชิกหรือมีการรวมกลุ่มผู้ประกอบการไม่มากนัก โดยมีผู้ประกอบการที่เป็นสมาชิกของกลุ่มผู้ประกอบการเพียงร้อยละ 37 ของผู้ประกอบการที่สำรวจทั้งหมด ในขณะที่ผู้ประกอบการร้อยละ 63 ยังไม่เข้าร่วมเป็นสมาชิกของกลุ่มผู้ประกอบการใดๆ ในพื้นที่ อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการที่มีการรวมกลุ่มในพื้นที่ เห็นว่า ได้รับการแลกเปลี่ยนข้อมูล และความรู้ที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินธุรกิจ

แผนภาพที่ 28 แหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการ SME ในจังหวัดพิษณุโลก

ที่มา: ผลการสำรวจสถานการณ์ผู้ประกอบการ SME ของจังหวัดพิษณุโลก

สำหรับสถานการณ์ด้านแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการ SME ในจังหวัดพิษณุโลก จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสำรวจผู้ประกอบการในพื้นที่ พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ร้อยละ 52 ใช้เงินส่วนตัวในการเริ่มกิจการ รองลงมาจำนวนร้อยละ 28 ใช้เงินที่กู้ยืมจากสถาบันการเงินหรือแหล่งอื่นๆ มาใช้ในการเริ่มต้นกิจการ และจำนวน

ร้อยละ 20 ที่เหลือนำเงินจากครอบครัวมาใช้ในการเริ่มต้นกิจการ ทั้งนี้ จากการสำรวจพบว่า แหล่งเงินทุนสำหรับขยายกิจการที่ผู้ประกอบการโดยส่วนนำมาใช้คือ กำไรสะสม โดยมีจำนวนร้อยละ 60 รองลงมาคือ เงินส่วนตัว จำนวนร้อยละ 29 และเงินกู้จากสถาบันทางการเงินหรือแหล่งอื่นๆ จำนวนร้อยละ 11 ตามลำดับ

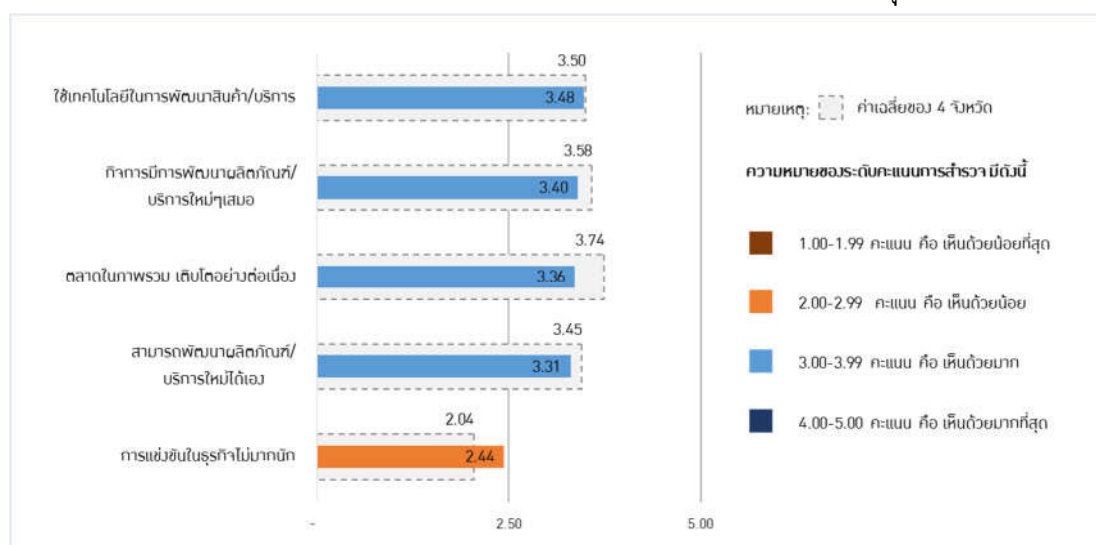
2.2.2 สถานการณ์ของผู้ประกอบการ SME ในจังหวัดพิษณุโลก

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสำรวจสถานการณ์การพัฒนาผู้ประกอบการ SME ในจังหวัดพิษณุโลก โดยอาศัยกรอบแนวคิดและทฤษฎีหลักในการจัดทำยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในพื้นที่เมืองเล็ก สามารถสรุปสถานการณ์ที่เป็นปัจจัยหลักในการพัฒนาธุรกิจของผู้ประกอบการ SME ออกเป็น 6 ด้าน โดยแต่ละด้านมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. สถานการณ์ด้านสินค้า/บริการ และตลาด

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสำรวจสถานการณ์ด้านสินค้า บริการ และการตลาดของผู้ประกอบการ SME ในจังหวัด พบว่า ภาพรวมของตลาดในจังหวัดพิษณุโลกมีการแข่งขันสูง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

แผนภาพที่ 29 สถานการณ์ด้านสินค้า/บริการ และตลาดในจังหวัดพิษณุโลก

ที่มา: ผลการสำรวจสถานการณ์ผู้ประกอบการ SME ของจังหวัดพิษณุโลก

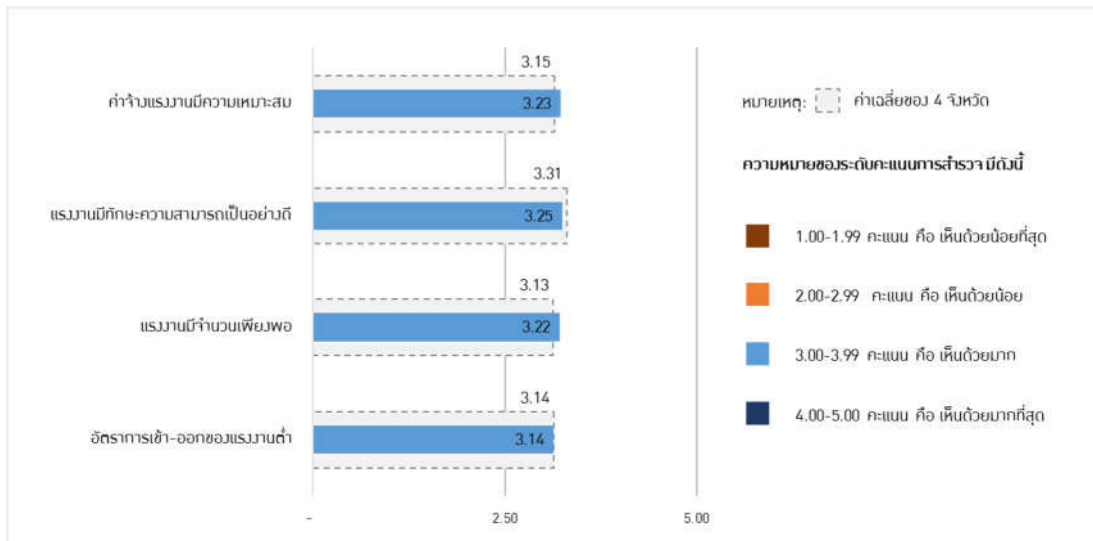
จากการสำรวจภาพรวมของตลาดในจังหวัดพิษณุโลกที่มีการแข่งขันสูง เนื่องจากสินค้าส่วนใหญ่มีความหลากหลายค่อนข้างน้อยและมีความคล้ายคลึงกัน เช่น กล้วยตาก หรือผลิตภัณฑ์แปรรูปจากกล้วย เป็นต้น ทั้งนี้ จากการสำรวจพบว่า ผู้ประกอบการในพื้นที่ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ๆ อยู่เสมอ โดยมีการพยายามพัฒนาสินค้าและบริการด้วยตนเอง อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการโดยส่วนใหญ่ยังไม่มีหรือนำเทคโนโลยีมาใช้ในการแปรรูปและพัฒนาสินค้า ส่งผลให้การพัฒนาสินค้าและบริการยังไม่มีประสิทธิภาพในการแข่งขันกับกลุ่มผู้ประกอบการขนาดใหญ่หรือกลุ่มอื่นๆ ในตลาด นอกจากนี้ ผู้ประกอบการฐานรากในจังหวัดส่วนใหญ่เป็นภาคการเกษตร จึงยังไม่ค่อยมีแนวคิดในการต่อยอดธุรกิจจากผลิตภัณฑ์ดั้งเดิมในพื้นที่ หรือเพิ่มมูลค่าของสินค้าและ

บริการ จึงส่งผลให้ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรส่วนมากมีลักษณะคล้ายคลึงกัน และขาดจุดเด่นในการดึงดูดผู้บริโภคให้เลือกซื้อ

2. สถานการณ์ด้านแรงงาน

ในการสำรวจสถานการณ์ด้านแรงงาน สามารถแบ่งข้อมูลเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย สถานการณ์ด้านผู้ประกอบการ และสถานการณ์ด้านแรงงาน โดยในแต่ละด้านมีรายละเอียด ดังนี้

แผนภาพที่ 30 สถานการณ์ด้านแรงงานในจังหวัดพิษณุโลก

ที่มา: ผลการสำรวจสถานการณ์ผู้ประกอบการ SME ของจังหวัดพิษณุโลก

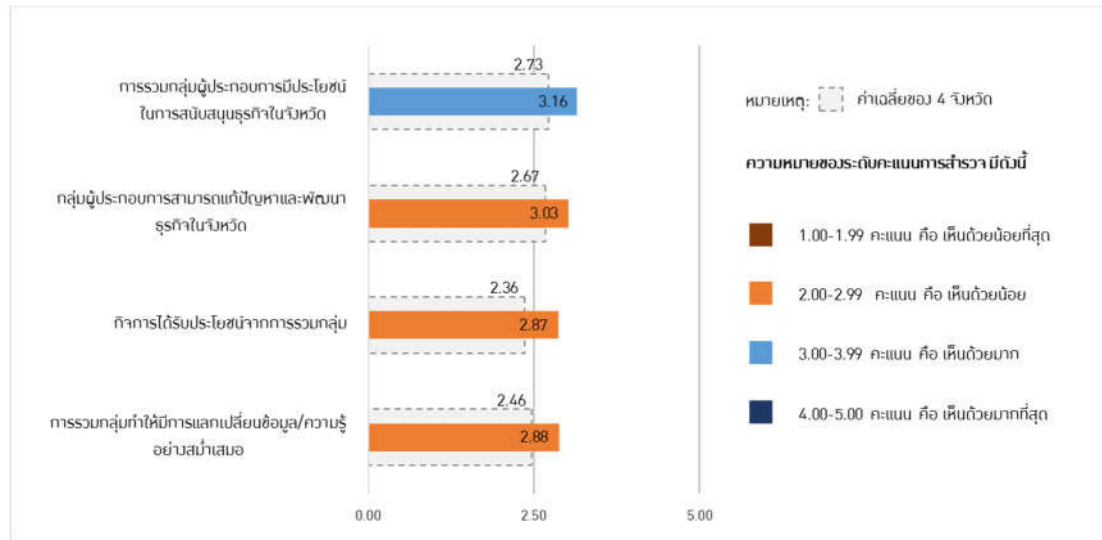
จากการสำรวจสถานการณ์ด้านผู้ประกอบการในจังหวัด พบว่า ผู้ประกอบการในจังหวัดส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่ที่เล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ๆ โดยผู้ประกอบการมีความพยายามพัฒนาสินค้าและบริการด้วยตนเอง อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ยังขาดการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการแปรรูปและพัฒนาสินค้า เพื่อเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ในจังหวัด

นอกจากนี้ ภาพรวมของแรงงานในจังหวัดถือว่ามีความเพียงพอต่อความต้องการภายในพื้นที่ และมีอัตราการหมุนเวียนเข้า-ออกของแรงงานอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งแรงงานส่วนมากจะจัดอยู่ในกลุ่มแรงงานทั่วไป อาทิ เกษตรกร ชาวสวน รับจ้างทั่วไป การผลิตเพื่อการแปรรูปอย่างง่าย พนักงานบริการในธุรกิจท่องเที่ยวและร้านอาหาร เป็นต้น อย่างไรก็ตาม จากการสำรวจพบว่าแรงงานส่วนใหญ่ในจังหวัดเป็นแรงงาน ซึ่งแรงงานฝีมือที่ได้รับการฝึกอบรมและพัฒนาทักษะมีจำนวนเพียง 1 ใน 3 ของแรงงานทั้งหมดที่สำรวจ ทั้งนี้ แรงงานในจังหวัดที่ควรได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนในการพัฒนาทักษะฝีมือ ได้แก่ แรงงานในด้านการทำเกษตรแปรรูป และแรงงานในด้านการบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เพื่อให้สอดคล้องและตอบสนองต่อทิศทางการพัฒนาภายในจังหวัดในอนาคต

3. ด้านการรวมกลุ่มผู้ประกอบการ

ในการสำรวจสถานการณ์ด้านการรวมกลุ่มผู้ประกอบการในจังหวัดได้รวบรวมข้อมูลหลักที่เกี่ยวข้องกับประเด็นดังกล่าว อาทิ การเข้าร่วมเป็นสมาชิกของกลุ่มผู้ประกอบการและมุมมองเรื่องประโยชน์ที่รับจากการเข้าร่วมเป็นสมาชิกของกลุ่มผู้ประกอบการ เป็นต้น เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ศักยภาพของผู้ประกอบการ SME ภายในจังหวัดต่อไป โดยมีรายละเอียด ดังนี้

แผนภาพที่ 31 สถานการณ์ด้านการรวมกลุ่มผู้ประกอบการในจังหวัดพิษณุโลก

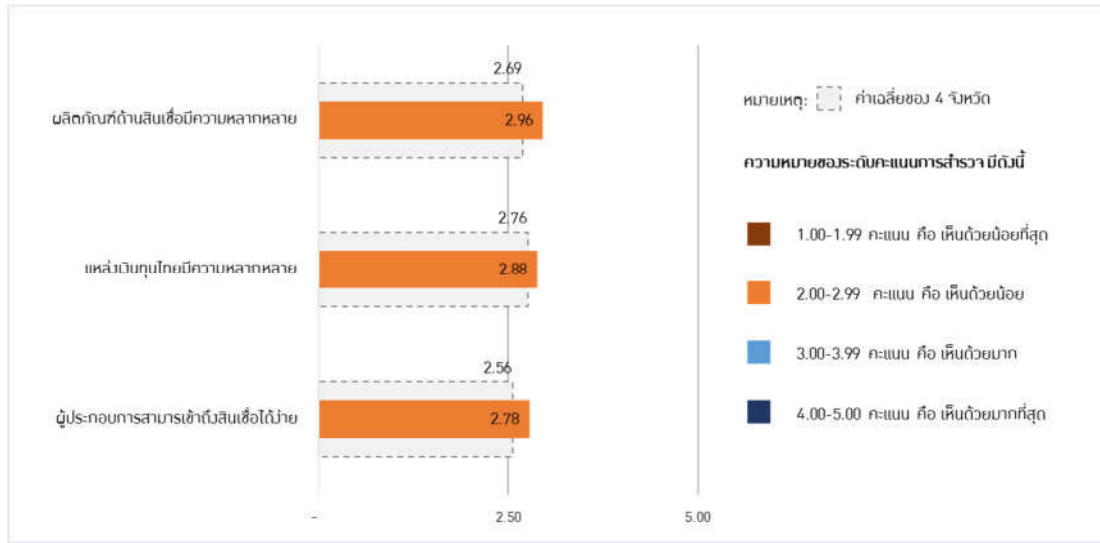
ที่มา: ผลการสำรวจสถานการณ์ผู้ประกอบการ SME ของจังหวัดพิษณุโลก

จากการสำรวจสถานการณ์ผู้ประกอบการด้านการรวมกลุ่มผู้ประกอบการในจังหวัด พบว่าผู้ประกอบการ SME ในจังหวัดพิษณุโลกเข้าร่วมเป็นสมาชิกของกลุ่มผู้ประกอบการค่อนข้างน้อย โดยผู้ประกอบการที่เป็นสมาชิกของกลุ่มผู้ประกอบการมีเพียง 43 ราย จากจำนวนผู้ประกอบการทั้งหมด 159 รายที่ได้ทำการสำรวจ อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการบางส่วนตระหนักถึงความสำคัญของการรวมกลุ่ม เนื่องจากได้รับความรู้และมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินธุรกิจ นอกจากนี้ กลุ่มผู้ประกอบการในจังหวัดมีบทบาทในการแก้ไขและพัฒนาธุรกิจในพื้นที่เป็นอย่างมาก เนื่องจากผู้ประกอบการส่วนมากให้ความร่วมมือต่อการรวมกลุ่มเป็นอย่างดี โดยมีการประชุมและการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังมีการประสานงานและความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนเป็นอย่างดี อาทิ โครงการพิษณุโลก 2020 ที่เกิดจากการระดมความคิดในการพัฒนาจังหวัดพิษณุโลกจากความร่วมมือของทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน

4. ด้านแหล่งเงินทุน

จากการสำรวจสถานการณ์ด้านแหล่งเงินทุนในจังหวัด ซึ่งรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงแหล่งเงินทุน และมุมมองของผู้ประกอบการเกี่ยวกับแหล่งเงินทุนในพื้นที่มีรายละเอียด ดังนี้

แผนภาพที่ 32 สถานการณ์ด้านแหล่งเงินทุนในจังหวัดพิษณุโลก

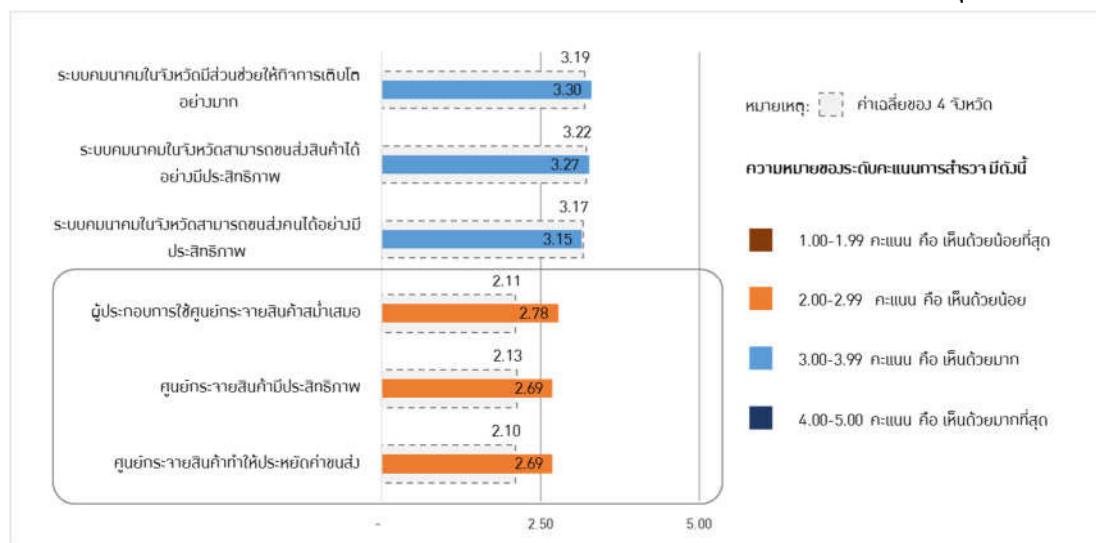
ที่มา: ผลการสำรวจสถานการณ์ผู้ประกอบการ SME ของจังหวัดพิษณุโลก

จากการสำรวจสถานการณ์ด้านแหล่งเงินทุนในจังหวัดพิษณุโลก พบว่า ผู้ประกอบการในพื้นที่เห็นว่า แหล่งเงินและผลิตภัณฑ์ด้านสินเชื่อของไทยมีความหลากหลายพอสมควร เมื่อเทียบกับความต้องการของผู้ประกอบการในกลุ่มธุรกิจต่างๆ อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการมีความเห็นว่า การเข้าถึงแหล่งสินเชื่อและเงินทุนของผู้ประกอบการอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่ ผู้ประกอบการรายย่อยในพื้นที่มักประสบปัญหาการเข้าถึงแหล่งเงินทุน และใช้ระยะเวลาดำเนินการค่อนข้างนาน เนื่องจากสถาบันการเงินส่วนใหญ่มักจะอนุมัติเงินกู้ให้กับผู้ประกอบการรายใหญ่ก่อน นอกจากนี้ ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ยังประสบปัญหาและขาดความเข้าใจในการทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายตามเงื่อนไขของธนาคาร ส่งผลให้ผู้ประกอบการมีความน่าเชื่อถือในการขอสินเชื่อลดลง

5. ด้านช่องทางการกระจายสินค้าและระบบโลจิสติกส์

ในการสำรวจสถานการณ์ด้านช่องทางการกระจายสินค้าและระบบโลจิสติกส์ สามารถแบ่งข้อมูลเป็น 2 ประเด็น ประกอบด้วย สถานการณ์ด้านระบบคมนาคมภายในพื้นที่ที่เอื้ออำนวยต่อการเดินทางในจังหวัด และ สถานการณ์ด้านการใช้บริการศูนย์กระจายสินค้าของผู้ประกอบการในพื้นที่ โดยในแต่ละด้านมีรายละเอียด ดังนี้

แผนภาพที่ 33 สถานการณ์ด้านการกระจายสินค้าและระบบโลจิสติกส์ในจังหวัดพิษณุโลก

ที่มา: ผลการสำรวจสถานการณ์ผู้ประกอบการ SME ของจังหวัดพิษณุโลก

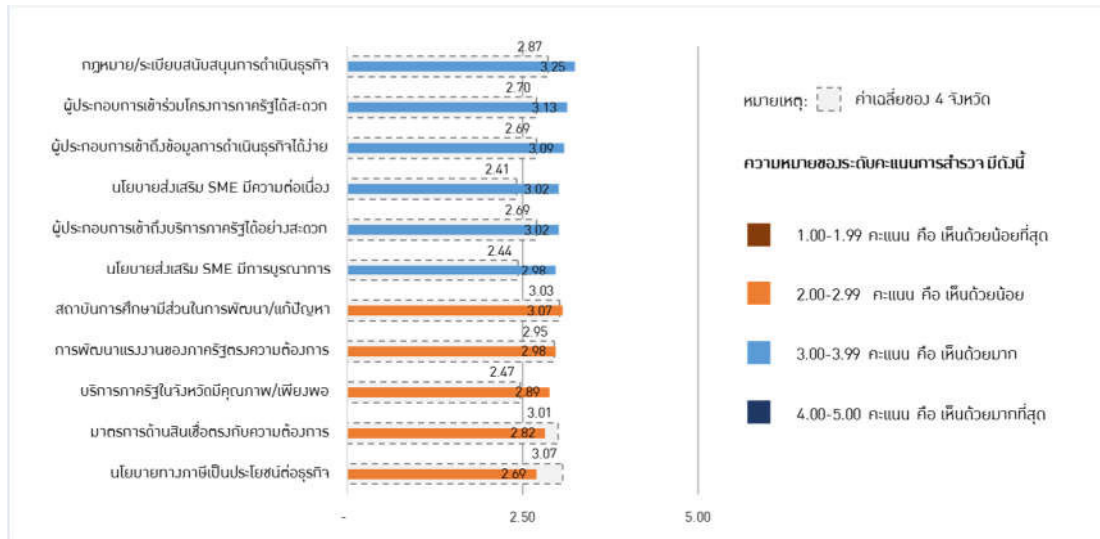
ในภาพรวมของระบบคมนาคมภายในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก ถือว่ามีประสิทธิภาพ โดยมีระบบขนส่งมวลชนทั่วไปหลายรูปแบบ เช่น รถตู้ รถบัส และรถแท็กซี่ เป็นต้น ซึ่งส่งผลให้มีส่วนสนับสนุนธุรกิจในพื้นที่ทั้งการขนส่งสินค้าและขนส่งผู้โดยสารภายในพื้นที่ นอกจากนี้ จังหวัดพิษณุโลกยังมีจุดเด่นในด้านตำแหน่งที่ตั้งที่สามารถเชื่อมโยงไปยังจังหวัดอื่นได้อย่างสะดวก เนื่องจากมีถนนหลักตัดผ่านจังหวัดพิษณุโลกไปยังจังหวัดและภูมิภาคอื่นๆ

ในการสำรวจด้านการใช้บริการศูนย์กระจายสินค้าภายในจังหวัด พบว่า ผู้ประกอบการบางส่วนนิยมใช้บริการของศูนย์กระจายสินค้าในพื้นที่ เนื่องจากผู้ประกอบการเห็นว่ามีความมีประสิทธิภาพและช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในการขนส่งสินค้า ซึ่งผู้ประกอบการส่วนใหญ่ภาคการค้าจะนำสินค้ามาจากจังหวัดอื่นมาขายในจังหวัด

6. ด้านนโยบายภาครัฐในการสนับสนุนผู้ประกอบการ

ในส่วนของสถานการณ์ด้านนโยบายภาครัฐในการสนับสนุนผู้ประกอบการ สามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเด็นหลัก ประกอบด้วย การสนับสนุนผู้ประกอบการในพื้นที่ ความต่อเนื่องในการส่งเสริมและสนับสนุนผู้ประกอบการ และความสะดวกในการเข้ารับบริการจากหน่วยงานภาครัฐ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

แผนภาพที่ 34 สถานการณ์ด้านนโยบายภาครัฐในจังหวัดพิษณุโลก

ที่มา: ผลการสำรวจสถานการณ์ผู้ประกอบการ SME ของจังหวัดพิษณุโลก

ในด้านการบริการและนโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนผู้ประกอบการ SME ภายในพื้นที่ผู้ประกอบการมีมุมมองที่แตกต่างกันในสองแนวทางหลัก ประกอบด้วย ผู้ประกอบการบางส่วนในจังหวัด เห็นว่ากฎหมายและระเบียบต่างๆ ที่ออกโดยหน่วยงานภาครัฐ มีส่วนช่วยในการสนับสนุนธุรกิจของผู้ประกอบการบางส่วน เนื่องจากนโยบายต่างๆ ในการสนับสนุนผู้ประกอบการตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการพอสมควร ในขณะที่ผู้ประกอบการบางส่วนยังเห็นว่านโยบายภาครัฐ ควรมีการปรับเปลี่ยนเพื่อให้เหมาะสมและตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการภายในพื้นที่มากกว่านี้ อาทิ นโยบายทางด้านภาษีที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ เป็นต้น

ในส่วนของการเข้าถึงข้อมูลและบริการจากหน่วยงานภาครัฐ ผู้ประกอบการเห็นว่า สามารถเข้าถึงข้อมูลและบริการ รวมถึงโครงการต่างๆ จากภาครัฐได้อย่างสะดวกพอสมควร อย่างไรก็ตาม ภาครัฐควรเพิ่มเติมการให้ความรู้ในเรื่องของการรับรองมาตรฐานและการประชาสัมพันธ์เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ ให้กับผู้ประกอบการในพื้นที่ นอกจากนี้ ผู้ประกอบการบางส่วนเห็นว่า โครงการส่วนใหญ่ที่ดำเนินการโดยหน่วยงานภาครัฐยังไม่มีความต่อเนื่องเท่าที่ควร ส่งผลให้การพัฒนาไม่สามารถเกิดขึ้นได้อย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เช่น การพัฒนาสินค้าและบรรจุภัณฑ์ การจัดอบรมแรงงานทักษะฝีมือ เป็นต้น

2.2.3 ปัจจัยและปัญหาสำคัญในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการ SME ในจังหวัดพิษณุโลก

ในการรวบรวมข้อมูลปัจจัยและปัญหาสำคัญในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการในจังหวัดพิษณุโลก สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเด็นหลัก ประกอบด้วย ปัจจัยสำคัญในการแข่งขันทางธุรกิจในจังหวัด และปัญหาสำคัญในการดำเนินธุรกิจในจังหวัด โดยผลจากการสำรวจมีรายละเอียด ดังนี้

แผนภาพที่ 35 ปัจจัยสำคัญในการแข่งขันทางธุรกิจในจังหวัดพิษณุโลก

ที่มา: ผลการสำรวจสถานการณ์ผู้ประกอบการ SME ของจังหวัดพิษณุโลก

จากการสำรวจสถานการณ์ผู้ประกอบการ SME ในจังหวัด ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เห็นว่า ปัจจัยหลักในการแข่งขันทางธุรกิจที่ผู้ประกอบการทั้งภาคการค้า ภาคการผลิต และภาคการบริการให้ความสำคัญอันดับแรก คือ คุณภาพของสินค้าและบริการ ซึ่งเป็นปัจจัยหลักในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการ ทั้ง 3 ประเภท เนื่องจากเป็นภาพลักษณ์สำคัญของผู้ประกอบการในการสร้างความเชื่อมั่นของสินค้าและบริการต่อผู้บริโภค รองลงมา คือ ราคาของสินค้าและบริการ เนื่องจากผู้ประกอบการเห็นว่า ราคาถือเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค อีกทั้งในสถานการณ์ที่ตลาดมีการแข่งขันทางด้านราคาสูง ผู้ประกอบการจึงจำเป็นต้องมีกลยุทธ์ในการตั้งราคาที่เหมาะสม และอันดับสาม คือ การส่งเสริมการขาย ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยที่สนับสนุนให้สินค้าและบริการของผู้ประกอบการเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายในตลาด และยังกระตุ้นให้เกิดการซื้อขาย อีกทั้งยังมีส่วนในการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคอีกด้วย

แผนภาพที่ 36 ปัญหาสำคัญในการดำเนินธุรกิจในจังหวัดพิษณุโลก

ที่มา: ผลการสำรวจสถานการณ์ผู้ประกอบการ SME ของจังหวัดพิษณุโลก

ส่วนปัญหาสำคัญในการดำเนินธุรกิจที่ผู้ประกอบการในจังหวัดเห็นตรงกันคือ สถานการณ์ของตลาดที่ผู้ประกอบการขาดข้อมูลและความเข้าใจในตลาดของผู้บริโภคในพื้นที่ ทำให้ผู้ประกอบการไม่สามารถจำหน่ายสินค้าและบริการได้ตรงกับความต้องการของผู้บริโภค ประกอบกับการมีผู้ประกอบการรุ่นใหม่ที่ยากมีธุรกิจเป็นของตัวเองหรือกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่ไม่ต้องการเป็นพนักงานหรือแรงงานประจำเกิดขึ้นจำนวนมาก ส่งผลให้เกิดการแข่งขันที่เพิ่มขึ้นระหว่างผู้ประกอบการในธุรกิจประเภทต่างๆ รองลงมาคือ มีการขาดแคลนแรงงานในพื้นที่ที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะแรงงานที่มีฝีมือ เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่ในจังหวัดจะเข้าไปทำงานในเมืองใหญ่มากกว่าการทำงานในพื้นที่ และปัญหาสำคัญอันดับสามที่ผู้ประกอบการเห็นตรงกัน คือ ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีความต้องการพัฒนาสินค้าและบริการของตนเอง โดยการนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่ๆ เข้ามาช่วย แต่ในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ มีต้นทุนสูง ซึ่งผู้ประกอบการมีเงินทุนไม่เพียงพอต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์

2.3 การวิเคราะห์ศักยภาพของผู้ประกอบการ SME ในจังหวัดพิษณุโลก

จากข้อมูลที่รวบรวมได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสำรวจสถานการณ์ผู้ประกอบการในจังหวัดพิษณุโลก ได้วิเคราะห์ศักยภาพของผู้ประกอบการในประเด็นต่างๆ ประกอบด้วย ภาพรวมการพัฒนาจังหวัด การวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่าของกิจกรรมหลักในจังหวัดพิษณุโลก การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของผู้ประกอบการ SME และการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก โดยรายละเอียดจากการวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

2.3.1 ภาพรวมการพัฒนาจังหวัดพิษณุโลก

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสำรวจสถานการณ์ผู้ประกอบการในจังหวัด พบว่า ภาพรวมการพัฒนาของจังหวัดพิษณุโลกจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วนหลัก คือ แนวทางการพัฒนาในปัจจุบัน และทิศทางการพัฒนาในอนาคต โดยมีรายละเอียดแต่ละด้าน ดังนี้

แผนภาพที่ 37 ภาพรวมการพัฒนาของจังหวัดพิษณุโลก

ที่มา: การวิเคราะห์ของที่ปรึกษา

สำหรับภาพรวมการพัฒนาของจังหวัดพิษณุโลกในปัจจุบันนั้น ให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาคการเกษตร ขึ้นต้นและอาหารแปรรูปเป็นหลัก โดยมีการค้าผลิตภัณฑ์เกษตรขึ้นต้นที่สำคัญ คือ มะม่วงน้ำดอกไม้ ข้าวหอมมะลิ และกล้วย จากนั้นนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น ผลิตภัณฑ์จากกล้วย เป็นต้น ทั้งนี้ ผลิตภัณฑ์แปรรูปทางการเกษตรที่ทำรายได้หลักให้กับผู้ประกอบการในจังหวัดพิษณุโลก ได้แก่ กล้วยตากและผลิตภัณฑ์จากกล้วย ซึ่งบรรจุภัณฑ์ของผู้ประกอบการแต่ละรายมีความคล้ายคลึงกันและขาดเอกลักษณ์เฉพาะตัว นอกจากนี้ จังหวัดพิษณุโลกยังมีสถานประกอบการภาคการบริการทั้งการบริการเชิงสุขภาพที่ประกอบด้วย โรงพยาบาลรัฐและเอกชนที่ได้รับการมาตรฐานสากลและการบริการโรงแรมขนาดกลางและขนาดเล็ก ซึ่งสามารถรองรับนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นได้

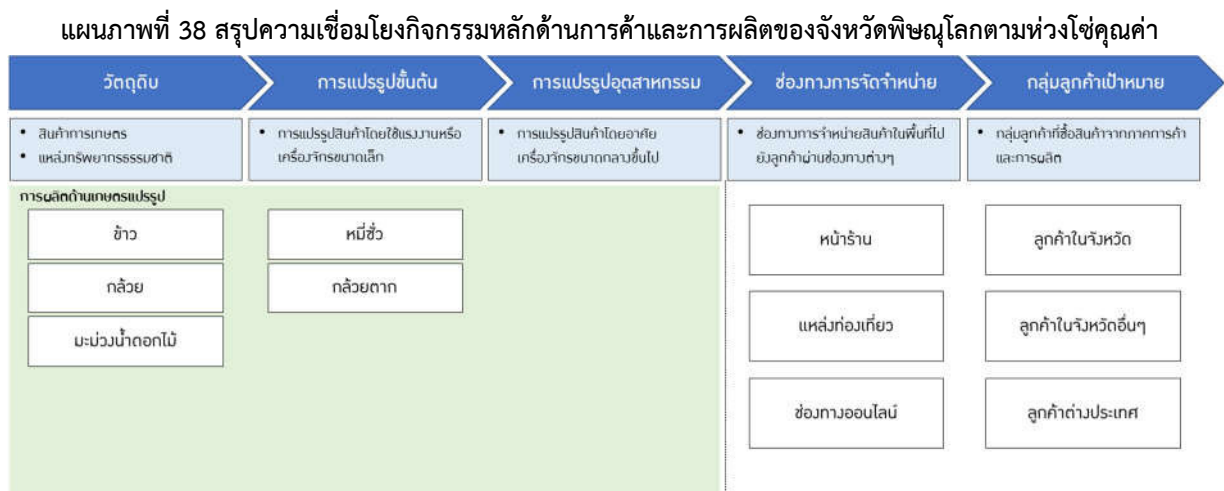
อย่างไรก็ตาม ในส่วนของทิศทางการพัฒนาในอนาคต ทางจังหวัดพิษณุโลก มีเป้าหมายในการพัฒนาเป็นเมืองศูนย์กลางด้านการค้าและบริการ เพื่อให้จังหวัดพิษณุโลกสามารถรองรับการค้าและบริการที่จะเกิดขึ้นในจังหวัด จากการที่มีธุรกิจขนาดใหญ่มาตั้งสาขา และคลังสินค้าในพื้นที่ รวมถึง การเป็นศูนย์กลางการประชุมของหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง และพื้นที่ภาคกลางตอนบนอีกด้วย

2.3.2 การวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่าของกิจกรรมหลักในจังหวัดพิษณุโลก

จากการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงของกิจกรรมหลักในจังหวัดพิษณุโลกตามห่วงโซ่คุณค่า ได้แบ่งการวิเคราะห์เป็น 2 แผนภาพตามกิจกรรมหลัก ประกอบด้วย กิจกรรมหลักด้านการค้าและการผลิต และด้านการบริการท่องเที่ยวของจังหวัดพิษณุโลก โดยมีรายละเอียดจากการวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

2.3.2.1 ความเชื่อมโยงกิจกรรมหลักด้านการค้าและการผลิตของจังหวัดพิษณุโลกตามห่วงโซ่คุณค่า

จากการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงกิจกรรมหลักด้านการค้าและการผลิตของจังหวัดพิษณุโลกตามห่วงโซ่คุณค่า พบว่า ผู้ประกอบการ SME ในจังหวัดพิษณุโลก ประกอบธุรกิจหลักในด้านเกษตรแปรรูปเพียงอย่างเดียว ในขณะที่ไม่มีการผลิตเชิงอุตสาหกรรม โดยมีรายละเอียดจากการวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

ที่มา: การวิเคราะห์ของที่ปรึกษา

■ การผลิตด้านเกษตรแปรรูป

จากการวิเคราะห์สถานการณ์ของผู้ประกอบการ SME ในจังหวัดในส่วนของการเกษตรแปรรูป พบว่าผู้ประกอบการมีการใช้ข้าว และกล้วยในการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ โดยพบว่าวัตถุดิบเหล่านี้จะถูกนำมาแปรรูปขึ้นต้นเท่านั้น กล่าวคือเป็นเพียงการใช้แรงงานหรือเครื่องจักรขนาดเล็กในการแปรรูป เช่น การแปรรูปข้าวเป็นหมี่ซั่ว และการแปรรูปกล้วยเป็นกล้วยตาก เป็นต้น โดยโรงงานส่วนใหญ่เป็นโรงงานขนาดเล็ก และภายในพื้นที่ที่มีโรงงานที่มีศักยภาพในการผลิตเพียงพอต่อการส่งออกเพียงไม่กี่โรงงานเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการในพื้นที่ที่ยังไม่มีการนำวัตถุดิบดังกล่าวมาแปรรูปในเชิงอุตสาหกรรมที่อาศัยเครื่องจักรขนาดกลางขึ้นไป ในขณะที่ วัตถุดิบที่สำคัญอย่างมะม่วงน้ำดอกไม้ ยังไม่มีการนำมาแปรรูปขึ้นต้นหรือมีการพัฒนาให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้นใดๆ

นอกเหนือจากผลิตภัณฑ์ในภาคการผลิตด้านเกษตรแปรรูปแล้วนั้น ในส่วนของช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าของภาคการค้าและการผลิตของจังหวัดพิษณุโลก มีการจัดจำหน่ายทั้งหมด 3 ช่องทาง ประกอบด้วย หน้าร้าน แหล่งท่องเที่ยว และช่องทางออนไลน์ โดยผู้ประกอบการส่วนใหญ่จะทำการจำหน่ายผ่านทางหน้าร้านเป็นหลัก และมีการจำหน่ายตามร้านอาหารและโรงแรม หรือตามแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญอยู่บ้าง นอกจากนี้ ผู้ประกอบการในจังหวัดพิษณุโลกยังมีการจัดจำหน่ายสินค้าและบริการผ่านทางช่องทางออนไลน์ค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับจังหวัดอื่นๆ ที่สำรวจ เนื่องจากผู้ประกอบการส่วนใหญ่ในจังหวัดเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่ที่มีความสำคัญกับช่องทางออนไลน์มากกว่าผู้ประกอบการรุ่นเก่า ทั้งนี้ ส่งผลให้จังหวัดพิษณุโลกมีโอกาสในการขยายฐานลูกค้าไปในพื้นที่อื่นๆ ได้มากขึ้น

ลำดับสุดท้ายในห่วงโซ่คุณค่า คือ กลุ่มลูกค้าเป้าหมาย โดยจังหวัดพิษณุโลกมีกลุ่มลูกค้าหลักที่บริโภคสินค้าจากภาคการค้าและการผลิต 3 กลุ่มหลัก ประกอบด้วย ลูกค้าภายในจังหวัด ลูกค้าจากจังหวัดอื่นๆ และลูกค้าต่างประเทศ ซึ่งจะเห็นได้ว่าจังหวัดพิษณุโลกมีกลุ่มลูกค้าที่ค่อนข้างกว้าง และสามารถทำการขยายการตลาดได้เพิ่มขึ้น

2.3.2.2 ความเชื่อมโยงกิจกรรมหลักด้านการบริการท่องเที่ยวของจังหวัดพิษณุโลกตามห่วงโซ่คุณค่า

ความเชื่อมโยงกิจกรรมหลักด้านการบริการท่องเที่ยว จะพิจารณาจากองค์ประกอบหลักของการบริการท่องเที่ยวในจังหวัดคือ การเดินทาง ที่พัก กิจกรรมและแหล่งท่องเที่ยว และกลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมาย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 39 สรุปความเชื่อมโยงกิจกรรมหลักด้านการบริการท่องเที่ยวของจังหวัดพิษณุโลกตามห่วงโซ่คุณค่า

ที่มา: การวิเคราะห์ของที่ปรึกษา

ในส่วนของการสรุปความเชื่อมโยงกิจกรรมหลักด้านการบริการท่องเที่ยวของจังหวัดพิษณุโลก พบว่านักท่องเที่ยวสามารถเลือกรูปแบบของการเดินทางเพื่อเข้ามาท่องเที่ยวภายในจังหวัดได้ 5 วิธีการ ประกอบด้วย เครื่องบิน รถโดยสารประจำทาง รถตู้โดยสารประจำทาง รถไฟ และรถยนต์ส่วนตัว ถือได้ว่าเป็นตัวเลือกที่หลากหลายและอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวได้ค่อนข้างสูง ในขณะที่ประเภทของที่พักในจังหวัดค่อนข้างมีความหลากหลายเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวที่ต้องการเดินทางท่องเที่ยวและพักผ่อนภายในพื้นที่มากกว่าหนึ่งวัน เช่น โรงแรม อุทยาน รีสอร์ท โฮฟัก และโฮมสเตย์ เป็นต้น

นอกจากนี้ จังหวัดพิษณุโลกยังเป็นจังหวัดที่มีกิจกรรมและแหล่งท่องเที่ยวหลายประเภท ประกอบด้วย

- แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ เช่น อุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า น้ำตกแห่งโสภาค
- แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เช่น วัดราชบูรณะ ศาลสมเด็จพระนเรศวร
- ร้านอาหารต่างๆ

จากแหล่งท่องเที่ยวภายในจังหวัดข้างต้น จะเห็นได้ว่าจังหวัดพิษณุโลกถือว่าเป็นจังหวัดที่สามารถรองรับกลุ่มของนักท่องเที่ยวได้หลากหลายและตลอดทั้งปี รวมถึงตำแหน่งที่ตั้งของแต่ละแหล่งท่องเที่ยวยังมีการกระจายตัวอยู่ในอำเภอต่างๆ ซึ่งสามารถรองรับต่อปริมาณนักท่องเที่ยวที่มีแนวโน้มจะเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ การกระจายตัวของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดยังช่วยให้เกิดการกระจายตัวของกลุ่มนักท่องเที่ยว ทั้งยังไม่ก่อให้เกิดปัญหาการกระจุกตัวของนักท่องเที่ยวในทีใดที่หนึ่งอีกด้วย อย่างไรก็ตาม หากมีการสร้างแหล่งท่องเที่ยว Man-made ขึ้นในจังหวัด อาจทำให้ดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาในจังหวัดได้เพิ่มมากขึ้นอีกด้วย

โดยกลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมายในจังหวัดพิษณุโลก จะมีกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ค่อนข้างกว้าง เนื่องจากมีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทำให้ตอบเจตยานักท่องเที่ยวได้หลายประเภท ซึ่งกลุ่มนักท่องเที่ยวในจังหวัดพิษณุโลก มีทั้ง

กลุ่มนักท่องเที่ยวในประเทศ ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มนักท่องเที่ยววัยทำงาน ครอบครัว นักกีฬา และกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวก่อนไปจังหวัดสุโขทัย ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ผู้ประกอบการในจังหวัดยังมีโอกาสในการสร้างแหล่งท่องเที่ยว Man-made และขยายฐานลูกค้าเพิ่มขึ้นได้ หากมีกิจกรรมหรือแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถตอบสนองหรือดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวเพิ่มเติมในพื้นที่

2.3.3 การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของการพัฒนา SME ในจังหวัดพิษณุโลก

จากการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของการพัฒนา SME ในจังหวัด ได้รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์และสำรวจสถานการณ์ของผู้ประกอบการในพื้นที่ และนำมาวิเคราะห์ โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ประเด็นตามสภาพแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการ ประกอบด้วย จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคที่ผู้ประกอบการเผชิญในการประกอบธุรกิจ โดยมีรายละเอียดจากการวิเคราะห์ ดังนี้

แผนภาพที่ 40 การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของผู้ประกอบการ SME ในจังหวัดพิษณุโลก

จุดแข็งของผู้ประกอบการ	จุดอ่อนของผู้ประกอบการ
<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ประกอบการภาคการผลิตและภาคการบริการในพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้วัตถุดิบที่อยู่ในพื้นที่ ทำให้ได้เปรียบในด้านการบริหารต้นทุนการผลิต 2. ผู้ประกอบการมีการใช้ช่องทางการจำหน่ายสินค้าทาง Online ค่อนข้างสูง ทำให้สามารถขยายฐานลูกค้าได้เพิ่มขึ้น 3. ผู้ประกอบการเชื่อมั่นในประสิทธิภาพของศูนย์บริการขนส่งในพื้นที่ และเห็นว่ามีประสิทธิภาพและมีส่วนช่วยในการลดต้นทุนในการขนส่ง 4. กลุ่มผู้ประกอบการมีบทบาทในการแก้ไขและพัฒนาธุรกิจในพื้นที่ 5. มีผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรของจังหวัดที่มีชื่อเสียง และได้รับความเชื่อมั่นจากตลาด 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผลิตภัณฑ์ส่วนมากเป็นผลิตภัณฑ์แปรรูปขั้นต้น และขาดความหลากหลาย 2. ผู้ประกอบการในพื้นที่ได้รับการสนับสนุนด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างจำกัด 3. ผู้ประกอบการส่วนใหญ่อยู่ในภาคเกษตร จึงไม่ค่อยมีแนวคิดในการต่อยอดธุรกิจจากผลิตภัณฑ์เดิมในพื้นที่ หรือแนวคิดในการเพิ่มมูลค่าสินค้าและบริการ 4. ความเข้าใจในการทำบัญชีธุรกิจของผู้ประกอบการไม่ตรงกับเงื่อนไขของธนาคาร ส่งผลให้ลดความน่าเชื่อถือในการขอสินเชื่อหรือกู้เงิน
โอกาสของผู้ประกอบการ	อุปสรรคของผู้ประกอบการ
<ol style="list-style-type: none"> 1. ตำแหน่งที่ตั้งของจังหวัดเป็นศูนย์กลางการคมนาคมของภาคเหนือตอนล่าง และสามารถเชื่อมโยงไปจังหวัดหรือภูมิภาคอื่นได้อย่างสะดวก 2. มีสถาบันอุดมศึกษาหลักในพื้นที่เพียงพอต่อการบริการด้านวิชาการ การพัฒนาผู้ประกอบการ และแรงงานในพื้นที่ 3. อัตราส่วนจำนวน SME ต่อสถาบันการพาณิชย์ในระดับปานกลาง ส่งผลให้สถาบันการพาณิชย์สามารถรองรับบริการผู้ประกอบการในพื้นที่ได้อย่างทั่วถึง 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่มีศูนย์บริการขนส่งสินค้าและศูนย์กระจายสินค้าเกษตรที่เป็นระบบครบวงจร 2. แหล่งเงินทุนในพื้นที่ค่อนข้างน้อยไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ประกอบการ โดยเฉพาะผู้ประกอบการขนาดเล็กสามารถกู้ได้ในวงเงินที่จำกัด 3. ขาดข้อมูลด้านความต้องการจัดหาแรงงานของตลาดแรงงาน ทำให้การสนับสนุนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นไปได้ยาก 4. มีแนวโน้มขาดแคลนแรงงานในอนาคต เนื่องจากโอกาสในการหางานในพื้นที่มีน้อย 5. นโยบายสนับสนุนจากภาครัฐขาดความต่อเนื่อง ทำให้การพัฒนาไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เช่น การพัฒนาสินค้าและบรรจุภัณฑ์ การจัดอบรมแรงงานทักษะฝีมือ

ที่มา: จากการวิเคราะห์ของที่ปรึกษา

2.3.3.1 จุดแข็งของผู้ประกอบการ SME ในจังหวัดพิษณุโลก

1. ผู้ประกอบการที่อยู่ในภาคการผลิตและภาคการบริการในจังหวัดส่วนใหญ่ นำวัตถุดิบที่มีอยู่ในพื้นที่มาใช้ในขั้นตอนการผลิต ทำให้ได้เปรียบในด้านการบริหารต้นทุน อีกทั้งยังลดค่าใช้จ่ายในการขนส่ง
2. ผู้ประกอบการในพื้นที่มีการใช้ช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าทางออนไลน์ค่อนข้างสูง เนื่องจากผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นคนรุ่นใหม่ ทำให้สามารถขยายฐานลูกค้าได้เพิ่มขึ้น
3. ผู้ประกอบการเชื่อมั่นในประสิทธิภาพของศูนย์บริการขนส่งและศูนย์กระจายสินค้าในพื้นที่ และเห็นว่ามีประสิทธิภาพและมีส่วนช่วยในการลดต้นทุนการขนส่งมากกว่าการจัดส่งด้วยตนเอง

4. การรวมกลุ่มของผู้ประกอบการมีความเข้มแข็ง เนื่องจากมีบทบาทสำคัญในการแก้ไขและการพัฒนาธุรกิจต่างๆ ในจังหวัด
5. การเพาะปลูกและการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรของจังหวัดหลายชนิด เช่น กล้วย มะม่วง น้ำดอกไม้ มีชื่อเสียง และได้รับความเชื่อมั่นจากผู้บริโภคและตลาดทั้งในและต่างประเทศ

2.3.3.2 จุดอ่อนของผู้ประกอบการ SME ในจังหวัดพิษณุโลก

1. ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรส่วนใหญ่ในจังหวัดเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีการแปรรูปเพียงขั้นต้น โดยมีการแปรรูปขั้นสูงหรือการแปรรูปขั้นอุตสาหกรรมค่อนข้างน้อย อีกทั้ง ลักษณะของผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ยังมีความคล้ายคลึงกัน ขาดความหลากหลาย เช่น ขาดความคิดในการต่อยอดห่วงโซ่คุณค่า หรือขาดการพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยใช้เทคโนโลยีผนวกกับภูมิปัญญาท้องถิ่น
2. ผู้ประกอบการในพื้นที่ได้รับการสนับสนุนด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างไม่ทั่วถึง ทำให้ผู้ที่เข้ารับการบริการต่างๆ ของภาครัฐ เช่น การอบรม การสัมมนา เป็นผู้ประกอบการกลุ่มเดิมๆ เนื่องจากมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานต่างๆ ไม่ทั่วถึง
3. ผู้ประกอบการส่วนใหญ่อยู่ในภาคการเกษตร จึงไม่ค่อยมีแนวคิดในการต่อยอดธุรกิจจากผลิตภัณฑ์เดิมที่มีอยู่ในพื้นที่ และขาดความรู้ในการเพิ่มมูลค่าสินค้าและบริการ
4. ความเข้าใจในเรื่องการทำบัญชีรายรับ - รายจ่ายของผู้ประกอบการ SME ในจังหวัดไม่ตรงกับเงื่อนไขที่ธนาคารกำหนด ทำให้การทำธุรกรรมทางการเงินและการขอกู้เงินกับธนาคารเป็นไปได้ยาก

2.3.3.3 โอกาสของผู้ประกอบการ SME ในจังหวัดพิษณุโลก

1. ตำแหน่งที่ตั้งของจังหวัดอยู่ในตำแหน่งที่เป็นศูนย์กลางคมนาคมของภาคเหนือตอนล่าง และสามารถเชื่อมโยงไปยังจังหวัดหรือภูมิภาคอื่นได้อย่างสะดวก อีกทั้งยังมีการอำนวยความสะดวกด้านการคมนาคมหลากหลายช่องทาง เช่น รถไฟ รถยนต์ และสนามบิน เป็นต้น
2. สถาบันอุดมศึกษาหลักในพื้นที่ เช่น มหาวิทยาลัยนเรศวร มีความสำคัญกับการบริการทางวิชาการในด้านต่างๆ ให้กับผู้ประกอบการในจังหวัด รวมถึงการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรและแรงงานที่มีศักยภาพ
3. อัตราส่วนจำนวน SME ต่อสถาบันการเงินในพื้นที่อยู่ในระดับปานกลาง ทำให้ความหนาแน่นในการใช้บริการสถาบันการเงินของผู้ประกอบการค่อนข้างน้อย ส่งผลให้สถาบันการเงินสามารถรองรับการบริการและการเข้าถึงผู้ประกอบการจังหวัดได้อย่างทั่วถึง

2.3.3.4 อุปสรรคของผู้ประกอบการ SME ในจังหวัดพิษณุโลก

1. ในพื้นที่ไม่มีศูนย์บริการขนส่งสินค้าและศูนย์กระจายสินค้าที่เป็นระบบครบวงจร
2. แหล่งเงินทุนและสถาบันการเงินในพื้นที่มีการอนุมัติวงเงินไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ประกอบการ โดยเฉพาะผู้ประกอบการขนาดเล็กที่สามารถกู้เงินได้ในวงเงินที่จำกัด ส่งผลให้การริเริ่มกิจการ หรือการขยายกิจการของผู้ประกอบการเป็นไปได้ค่อนข้างยาก

3. หน่วยงานภาครัฐขาดข้อมูลด้านความต้องการจัดหาแรงงานของตลาดแรงงานในพื้นที่ ส่งผลให้สนับสนุนหรือการบริการให้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นไปได้ยาก
4. มีแนวโน้มขาดแคลนแรงงานในอนาคต เนื่องจากโอกาสในการหางานในพื้นที่มีน้อยกว่าโอกาสการมีงานทำในเมืองใหญ่
5. นโยบายสนับสนุนจากภาครัฐขาดความต่อเนื่อง ทำให้การพัฒนาและช่วยเหลือผู้ประกอบการเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เช่น การพัฒนาสินค้าและบรรจุภัณฑ์ การจัดอบรมทักษะฝีมือแรงงาน เป็นต้น

2.3.4 การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก (PEST Analysis) ของการพัฒนา SME ในจังหวัดพิษณุโลก

นอกเหนือจากการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของการพัฒนา SME ในจังหวัด ได้วิเคราะห์ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการพัฒนาผู้ประกอบการ SME ในจังหวัด โดยการรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นจากการสัมภาษณ์และสำรวจสถานการณ์ผู้ประกอบการ SME รวมทั้งข้อมูลและข่าวสารของสถานการณ์ในปัจจุบัน ทั้งนี้ จากการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก สามารถแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ประเด็น ประกอบด้วย ปัจจัยทางนโยบายและการเมือง ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางสังคม และปัจจัยทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ โดยมีรายละเอียดจากการวิเคราะห์ดังนี้

แผนภาพที่ 41 การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกของผู้ประกอบการ SME ในจังหวัดพิษณุโลก

 <p>ปัจจัยกายนโยบายและการเมือง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นศูนย์กลางของศูนย์ราชการในระดับภาค/เขต ส่งผลให้ได้รับความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลและบริการ รวมถึงโครงการต่างๆ นอกเหนือจากนโยบายในพื้นที่ เช่น สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค 9 และศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 2 เป็นต้น 2. แผนพัฒนาจังหวัดมีทิศทาง/เป้าหมายในการพัฒนาที่ภาครัฐและเอกชนเห็นตรงกัน เช่น โครงการพิษณุโลก 2020 ที่เกิดจากการระดมความคิดเห็นของทั้งสองฝ่าย 3. การดำเนินการตามแผนพัฒนาจังหวัดไม่ตรงกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เนื่องจากมีการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดล่วงหน้า 2 ปี 4. บางนโยบายที่สนับสนุนโดยภาครัฐไม่ตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการ 	 <p>ปัจจัยทางเศรษฐกิจ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การชะลอตัวของตลาดโลกและเศรษฐกิจไทย ส่งผลให้ผู้บริโภคมีกำลังซื้อลดน้อยลง 2. ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราของไทย ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการส่งออก เนื่องจากก่อให้เกิดการถูกปรับจากการจำหน่ายสินค้าในสกุลเงินอื่นๆ 3. การปรับเพิ่มอัตราค่าแรงขั้นต่ำ ส่งผลให้ผู้ประกอบการแบกรับภาระต้นทุนที่สูงขึ้น ส่งผลต่อการลดจำนวนพนักงาน และจำนวนผู้ว่าจ้างที่เพิ่มขึ้น 4. นโยบายความร่วมมือเศรษฐกิจชายแดนระหว่างไทยกับพม่า ลาว และพม่าในการสนับสนุนให้ประเทศเพื่อนบ้านผลิตสินค้า ส่งผลกระทบต่อราคาส่งออกในพื้นที่
 <p>ปัจจัยทางสังคม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. คนรุ่นใหม่ออกไปทำงานนอกพื้นที่หรือในเมืองใหญ่ เนื่องจากโอกาสในการทำมาหากินหรือประกอบกิจการในพื้นที่มีน้อย 2. แนวโน้มอัตราส่วนของประชากรไทยในอนาคตจะเป็นสังคมผู้สูงอายุส่งผลให้ขาดแคลนประชากรในวัยทำงานมากขึ้น 3. ผู้บริโภคในปัจจุบันหันมาบริโภคสินค้าผ่านช่องทาง Online มากขึ้น และข้อมูลบนสื่อ Online เป็นปัจจัยสำคัญในการเลือกซื้อสินค้าและบริการของแบรนด์ใหม่เป็นอย่างมาก 	 <p>ปัจจัยทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ประกอบการในพื้นที่ที่ได้รับการสนับสนุนการบริการจากภาครัฐ สถาบันการศึกษา และสถาบันวิจัยในด้านการส่งเสริมการผลิตโดยใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่ๆ ไม่มากเท่าที่ควร 2. ต้นทุนเครื่องจักร เทคโนโลยี และนวัตกรรมต่างๆ ที่ใช้ในการผลิต อาทิ การต่อตัวถังรถบัส เครื่องเคลือบดินเผา และเซรามิกส์ มีต้นทุนสูง ทำให้ผู้ประกอบการบางรายไม่สามารถแบกรับภาระต้นทุนและค่าดูแลรักษาที่เพิ่มขึ้นได้ 3. การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ ส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่ในเมืองใหญ่

ที่มา: จากการวิเคราะห์ของทีปรึกษา

2.3.4.1 ปัจจัยทางนโยบายและการเมืองที่ส่งผลต่อผู้ประกอบการ SME ในจังหวัดพิษณุโลก

1. จังหวัดพิษณุโลกเป็นศูนย์กลางของศูนย์ราชการในระดับภาคและเขต ส่งผลให้ได้รับความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลและการบริการ รวมถึงโครงการต่างๆ ของภาครัฐนอกเหนือจากนโยบายที่มีอยู่ในพื้นที่ เช่น สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค 9 และศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 2 เป็นต้น
2. แผนพัฒนาจังหวัดมีทิศทางและเป้าหมายในการพัฒนาที่ทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนมีความเข้าใจและความเห็นตรงกัน เช่น โครงการพิษณุโลก 2020 ที่เกิดจากการระดมความคิดเห็นของทั้งสองฝ่าย
3. การดำเนินการตามแผนพัฒนาจังหวัดบางส่วนไม่ตรงกับสถานการณ์ความต้องการในปัจจุบัน เนื่องจากในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด จะมีการจัดทำล่วงหน้า 2 ปี นอกจากนี้ ขั้นตอนในการปรับเปลี่ยนรายละเอียดยังมีความซับซ้อน และต้องทำเรื่องเข้าส่วนกลาง ทำให้การดำเนินการล่าช้าและเป็นไปได้ยาก
4. นโยบายสนับสนุนจากภาครัฐบางนโยบายไม่ตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการ เช่น การปรับขึ้นอัตราค่าธรรมเนียมขึ้นทะเบียนและต่ออายุใบอนุญาตแรงงานต่างด้าว เป็นต้น

2.3.4.2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อผู้ประกอบการ SME ในจังหวัดพิษณุโลก

1. สถานการณ์การชะลอตัวของตลาดโลก และเศรษฐกิจของประเทศไทย ส่งผลให้ผู้บริโภคกำลังซื้อลดลง และเลือกซื้อผลิตภัณฑ์และบริการที่มีราคาถูกมาก่อนคุณภาพ
2. สถานการณ์ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราของเงินบาทไทย ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการที่ส่งออกและที่เกี่ยวข้องกับการส่งออก เนื่องจากความผันผวนดังกล่าวก่อให้เกิดภาระผูกพันจากการจำหน่ายสินค้าในสกุลเงินอื่นๆ
3. การปรับเพิ่มอัตราค่าแรงขั้นต่ำจากนโยบายของรัฐบาล ส่งผลให้ผู้ประกอบการแบกรับภาระต้นทุนที่สูงขึ้น ทำให้ผู้ประกอบการบางรายต้องแก้ปัญหาโดยการลดจำนวนพนักงาน และกระทบต่อจำนวนผู้ว่าจ้างที่เพิ่มขึ้น
4. นโยบายความร่วมมือทางเศรษฐกิจชายแดนระหว่างไทยกับกัมพูชา ลาว และพม่าในการสนับสนุนให้ประเทศเพื่อนบ้านผลิตสินค้าทางการเกษตร ส่งผลกระทบต่อราคาผลผลิตในพื้นที่ เนื่องจากผลิตภัณฑ์ที่นำเข้ามาจากประเทศเหล่านี้มีราคาต่ำกว่าราคาผลผลิตในจังหวัด

2.3.4.3 ปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อผู้ประกอบการ SME ในจังหวัดพิษณุโลก

1. แนวโน้มประชากรคนรุ่นใหม่ในพื้นที่ย้ายออกไปทำงานจังหวัดอื่นๆ หรือเมืองใหญ่เพิ่มสูงขึ้นเนื่องจากโอกาสในการทำงานหรือการประกอบกิจการในพื้นที่มีน้อย
2. อัตราส่วนของประชากรไทยในอนาคต มีแนวโน้มจะเป็นสังคมผู้สูงอายุ ส่งผลให้ขาดแคลนประชากรในวัยทำงานมากขึ้น อีกทั้ง ประชากรในวัยทำงานยังต้องแบกรับภาระที่สูงขึ้น

3. ผู้บริโภคในปัจจุบันหันมาบริโภคสินค้าผ่านทางช่องทางทางการจัดจำหน่ายออนไลน์มากขึ้น เนื่องจากมีความสะดวกและรวดเร็วมากขึ้น นอกจากนี้ ข้อมูลบนสื่อออนไลน์ยังเป็นปัจจัยสำคัญในการเลือกซื้อสินค้าและบริการของคนรุ่นใหม่เป็นอย่างมาก

2.3.4.4 ปัจจัยทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ที่ส่งผลต่อผู้ประกอบการ SME ในจังหวัดพิษณุโลก

1. ผู้ประกอบการในพื้นที่ได้รับการสนับสนุนการบริการจากภาครัฐ สถาบันอุดมศึกษาหลัก และสถาบันวิจัยในด้านการส่งเสริมการผลิตโดยใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่ๆ ไม่มากเท่าที่ควร
2. ต้นทุนของเครื่องจักร เทคโนโลยี หรือนวัตกรรมต่างๆ ที่ใช้ในการผลิต มีต้นทุนสูง ทำให้ผู้ประกอบการบางรายไม่สามารถแบกรับภาระต้นทุนและค่าดูแลรักษาที่เพิ่มขึ้นได้ จึงยังคงใช้วิธีการแบบเดิมๆ ในการผลิต ซึ่งอาจมีระยะเวลาและประสิทธิภาพในการผลิตต่ำกว่าเทคโนโลยีใหม่ๆ
3. การใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่ๆ ในการผลิตสินค้าส่วนใหญ่มักกระจุกตัวอยู่ในผู้ประกอบการในเมืองใหญ่ จึงยังไม่เป็นที่นิยมสำหรับผู้ประกอบการในพื้นที่

2.3.5 แนวทางการพัฒนาผู้ประกอบการ SME ในจังหวัดพิษณุโลก

จากข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสำรวจสถานการณ์ผู้ประกอบการ SME สามารถสรุปแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ของจังหวัดเป็น 2 แนวทางหลัก ประกอบด้วย การพัฒนาผลิตภัณฑ์การเกษตร และสนับสนุนการเป็นศูนย์กลางการบริการด้านต่างๆ รวมถึงการสร้างเชื่อมโยงไปยังผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

แผนภาพที่ 42 แนวทางหลักในการพัฒนาพื้นที่ของจังหวัดพิษณุโลก

ที่มา: สำนักงานจังหวัดพิษณุโลก และการวิเคราะห์ของทีปรึกษา

2.3.5.1 แนวทางการพัฒนาด้านการเกษตรของจังหวัดพิษณุโลก

จากการศึกษาแผนพัฒนาจังหวัดและการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากสำรวจหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา SME และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ SME ในจังหวัด พบว่า มีแนวทางการพัฒนาด้านการเกษตรที่มุ่งเน้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร เป็นสำคัญ

โดยในจังหวัดมีแนวทางในการพัฒนาด้านเกษตร โดยการส่งเสริมขั้นตอนการปลูกและบรรจุภัณฑ์ให้มีความปลอดภัย และปราศจากสารเคมี ภายใต้แนวความคิดเกษตรปลอดภัย เพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นของผู้บริโภค ซึ่งแนวทางในการพัฒนาด้านนี้มีความร่วมมือของทุกๆ ฝ่ายในพื้นที่ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับการยกระดับผู้ประกอบการให้ได้รับมาตรฐานรับรองสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูประดับสากล และการต่อยอดพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยการใช้ภูมิปัญญาเดิมในท้องถิ่น เทคโนโลยี และนวัตกรรมใหม่ๆ ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ รวมถึงการวางแผนของผู้ประกอบการทั้งด้านการค้า การตลาด และการส่งออก

2.3.5.2 แนวทางการพัฒนาด้านการเป็นศูนย์กลางการบริการในด้านต่างๆ ในจังหวัดพิษณุโลก

จากการรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาแผนพัฒนาจังหวัดพิษณุโลก และการสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SME รวมถึงการสำรวจสถานการณ์ผู้ประกอบการในพื้นที่ พบว่า ในพื้นที่มีแนวทางสนับสนุนในการเป็นศูนย์กลางการบริการด้านต่างๆ ประกอบด้วย การบริการด้านการท่องเที่ยวเชื่อมโยงที่หลากหลาย เช่น วัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหารกับอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย และภูมิลักษณ์กับภูหินร่องกล้า เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีเป้าหมายในการเป็นศูนย์กลางการบริการ ทั้งศูนย์ราชการ และธุรกิจเอกชน โดยเน้นไปที่กลุ่มผู้บริโภคภาคเหนือตอนล่าง และภาคกลางตอนบน ส่วนกลุ่มผู้บริโภคจากประเทศเพื่อนบ้าน เช่น เมียนมา และลาว เป็นต้น

2.4 ยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการส่งเสริม SME ในจังหวัดพิษณุโลก

จากการวิเคราะห์ศักยภาพของผู้ประกอบการและแนวทางการพัฒนา SME ในพื้นที่ พบว่า ในพื้นที่ควรมีการพัฒนาอย่างมีเป้าหมายและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ภายใต้วิสัยทัศน์ “ผู้ประกอบการ SME สร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าและบริการในจังหวัด พร้อมเป็นศูนย์กลางด้านโลจิสติกส์ และเศรษฐกิจดิจิทัลในภาคเหนือตอนล่าง” ทั้งนี้ จากวิสัยทัศน์ดังกล่าว พัฒนาเป็นยุทธศาสตร์การส่งเสริม SME 6 ยุทธศาสตร์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แผนภาพที่ 43 ยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้ประกอบการของจังหวัดพิษณุโลก

ที่มา: จากการวิเคราะห์ของทีปรึกษา

2.4.1 ยุทธศาสตร์การส่งเสริม SME ในจังหวัดพิษณุโลก

จากวิสัยทัศน์และเป้าหมายข้างต้นได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์เพื่อการส่งเสริมผู้ประกอบการSME ในจังหวัดไว้ 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

2.4.1.1 ยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างมูลค่าเพิ่มและความหลากหลายของสินค้าเกษตร

ส่งเสริมการพัฒนาสินค้าทางการเกษตรให้มีความหลากหลาย โดยมีการวางแผนการเพาะปลูกอย่างเป็นระบบ ควบคู่กับการสนับสนุนการพัฒนาเพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้าเกษตรแปรรูปภายในจังหวัด ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ รวมถึงพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการในด้านการตลาดเพื่อขยายช่องทางการจัดจำหน่ายและเพิ่มฐานลูกค้า พร้อมทั้งยกระดับมาตรฐานสินค้าเพื่อรองรับตลาดทั้งภายในและต่างประเทศ ซึ่งประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ ดังนี้

- 1) **พัฒนาการเกษตรขั้นต้น** โดยการบริหารจัดการพื้นที่เพาะปลูกสินค้าเกษตรภายในจังหวัดอย่างมีประสิทธิภาพ และลดผลกระทบจากการเพาะปลูกพืชชนิดเดียวกันและทำให้ราคาตกต่ำลง
- 2) **สร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรแปรรูป** โดยการยกระดับการแปรรูปสู่การแปรรูปขั้นสูง หรือขั้นอุตสาหกรรม จากการใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมใหม่ๆ ในกระบวนการผลิต
- 3) **พัฒนาศักยภาพด้านการตลาด** ส่งเสริมแนวทางขยายฐานลูกค้าทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงการส่งเสริมช่องทางการจัดจำหน่ายออนไลน์
- 4) **ยกระดับมาตรฐานสินค้า** ส่งเสริมการผลิตสินค้าที่ได้รับมาตรฐานระดับสากล เพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภค

2.4.1.2 ยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมและยกระดับมาตรฐานอุตสาหกรรมบริการ

สนับสนุนให้ผู้ประกอบการภาคบริการตระหนักถึงความสำคัญของการขึ้นทะเบียนสถานประกอบการและการได้รับมาตรฐานต่างๆ เพื่อยกระดับอุตสาหกรรมบริการในภาพรวมของจังหวัด พร้อมทั้งส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว จากศักยภาพและเอกลักษณ์ภายในพื้นที่ ควบคู่กับการสร้างสรรค์บริการรูปแบบใหม่ที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาในอนาคตของจังหวัด ซึ่งประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ ดังนี้

- 1) **ยกระดับมาตรฐานการบริการ** เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวและนักธุรกิจที่เดินทางเข้ามาในพื้นที่ที่เพิ่มมากขึ้น โดยการพัฒนาอย่างบูรณาการ ทั้งการยกระดับมาตรฐานโรงแรมและที่พัก และการจัดทำฐานข้อมูลโรงแรมที่มีมาตรฐาน รวมถึงการพัฒนาศูนย์สุขภาพตามเป้าหมายของการพัฒนาในพื้นที่

- 2) **พัฒนากิจกรรมเชื่อมโยงการค้า** โดยการส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมภายในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง และนำผลิตภัณฑ์ที่สอดคล้องกับกิจกรรมมาขายในงาน เช่น การนำเสนออาหารเพื่อสุขภาพในงานกิจกรรมทางด้านการกีฬา เป็นต้น

2.4.1.3 ยุทธศาสตร์ที่ 3 เสริมสร้างองค์ความรู้แก่ผู้ประกอบการและพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน

ส่งเสริมและยกระดับศักยภาพของผู้ประกอบการภายในพื้นที่ ให้เป็นผู้ประกอบการที่มองการณ์ไกล สามารถสร้างและบริหารธุรกิจได้อย่างเป็นระบบ ควบคู่กับการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานตามความต้องการ และทิศทางการพัฒนาของจังหวัดในอนาคต ซึ่งประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ ดังนี้

- 1) **พัฒนาทักษะการประกอบธุรกิจแก่ผู้ประกอบการ** ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการในพื้นที่ที่มีทักษะและความสามารถในการบริหารจัดการธุรกิจอย่างเป็นระบบ ทักษะการทำบัญชี รวมถึงการปลูกฝังความเป็นผู้ประกอบการที่ดี
- 2) **พัฒนาทักษะฝีมือแรงงานตามความต้องการในจังหวัด** ส่งเสริมและพัฒนาทักษะแรงงานในพื้นที่ โดยเฉพาะด้านการบริการ เช่น การอบรมทักษะทางด้านการบริการให้แก่พนักงานโรงแรมในพื้นที่ หรือการอบรมความรู้เกี่ยวกับการนวดแผนไทย เป็นต้น

2.4.1.4 ยุทธศาสตร์ที่ 4 เสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการเงินแก่ผู้ประกอบการ

ช่วยเหลือผู้ประกอบการที่ประสบปัญหาทางการเงิน ด้วยการจัดหาและสนับสนุนแหล่งเงินทุนที่ตรงต่อความต้องการและสถานการณ์ของผู้ประกอบในพื้นที่ พร้อมทั้งพัฒนาความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการในเรื่องของการกู้เงินจากธนาคาร เพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนซึ่งประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ ดังนี้

- 1) **จัดหาแหล่งเงินทุนที่หลากหลาย** สนับสนุนแหล่งเงินทุนที่ตรงต่อความต้องการและสถานการณ์ของผู้ประกอบในพื้นที่ รวมถึงการให้ความช่วยเหลือในการกระจายข่าวสารเกี่ยวกับขั้นตอนและเอกสารที่ต้องใช้ในการขอกู้เงิน
- 2) **ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพด้านการเงิน** ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการสามารถบริหารจัดการด้านการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจัดให้มีพี่เลี้ยง/ที่ปรึกษาทางด้านการเงินในพื้นที่

2.4.1.5 ยุทธศาสตร์ที่ 5 สนับสนุนการเป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์ภาคเหนือตอนล่าง

จากศักยภาพและตำแหน่งที่ตั้งของจังหวัด การพัฒนาด้านโลจิสติกส์จึงถือเป็นโอกาสสำคัญที่ผู้ประกอบการด้านการขนส่งและของจังหวัดในการจัดตั้งศูนย์กระจายสินค้าของภาคเหนือตอนล่าง เพื่อส่งออกไปยังภูมิภาคอื่นหรือประเทศเพื่อนบ้าน ด้วยการพัฒนาระบบการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบในอนาคต ซึ่งประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ ดังนี้

- 1) พัฒนาระบบโลจิสติกส์สนับสนุนภาคการเกษตร ส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์กระจายสินค้า เพื่อเป็นแหล่งรวมผลิตภัณฑ์ภาคการเกษตร และสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์อาหารปลอดภัยของภาคเหนือ
- 2) เสริมสร้างระบบโลจิสติกส์เพื่อการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการพัฒนาระบบการขนส่ง เพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมการผลิต การค้าและบริการภายในพื้นที่ และเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการแต่ละด้านในอนาคต

2.4.1.6 ยุทธศาสตร์ที่ 6 พัฒนาศักยภาพการเป็นศูนย์กลางดิจิทัลในภาคเหนือตอนล่าง

ส่งเสริมผู้ประกอบการและบุคลากรภายในจังหวัดให้มีความรู้และความเชี่ยวชาญในเรื่องของเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งถือเป็นส่วนสำคัญของการพัฒนาธุรกิจทุกภาคส่วนภายในจังหวัดอย่างเป็นพลวัต และยังสามารถคล้องกับทิศทางและแนวโน้มของยุทธศาสตร์การพัฒนาในพื้นที่ ซึ่งประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ ดังนี้

- 1) สร้างศูนย์กลางการพัฒนาบุคลากรดิจิทัล ส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ทางด้าน ICT ประจำชุมชน พร้อมทั้งสนับสนุนให้ผู้ประกอบการและประชาชนทั่วไปเห็นถึงประโยชน์ของการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้งานในการพัฒนาธุรกิจหรือในชีวิตประจำวัน
- 2) สร้างความเข้มแข็งให้ผู้ประกอบการด้วยระบบดิจิทัล ส่งเสริมการยกระดับและพัฒนาธุรกิจด้วยการนำเทคโนโลยีหรือระบบสารสนเทศต่างๆ เข้ามาใช้งานในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการในแต่ละประเภทธุรกิจ
- 3) ยกระดับการบริการดิจิทัลของภาครัฐ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของแต่ละหน่วยงานในพื้นที่ เพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการติดต่อและดำเนินงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ ทั้งหน่วยงานภาครัฐกับภาครัฐ หน่วยงานภาครัฐกับเอกชน ตลอดจนหน่วยงานภาครัฐกับประชาชนในพื้นที่

2.4.2 แผนปฏิบัติการส่งเสริม SME ในจังหวัดพิษณุโลก

จากกรอบประเด็นยุทธศาสตร์ข้างต้นในแต่ละประเด็น ประกอบด้วยแผนปฏิบัติการส่งเสริม SME ในประเด็นนั้นๆ ซึ่งมีกลยุทธ์แตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับความต้องการพัฒนาในพื้นที่ โดยระบุถึงหน่วยงานที่รับผิดชอบ ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

2.4.2.1 แผนปฏิบัติการตามยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างมูลค่าเพิ่มและความหลากหลายของสินค้าเกษตร ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. พัฒนาการเกษตรขั้นต้น โดยมีแนวทางการพัฒนา 2 โครงการ ดังนี้

1.1 โครงการส่งเสริมการเพาะปลูก สินค้าเกษตรที่มีศักยภาพ (Key product) ในพื้นที่

รายละเอียดเบื้องต้น: สนับสนุนการเพาะปลูกพืชผลทางการเกษตรที่มีคุณภาพดี และคัดเลือกเพื่อสนับสนุนให้มีการส่งออก

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: เกษตรจังหวัด, พาณิชยจังหวัด

1.2 โครงการให้ความรู้ผู้ประกอบการเกี่ยวกับการบริหารจัดการพื้นที่เพาะปลูกแบบบูรณาการ (Planning & Zoning)

รายละเอียดเบื้องต้น: เน้นให้เกษตรกรบริหารจัดการพื้นที่การเกษตร โดยแยกสัดส่วนระหว่างผลผลิตทางการเกษตรทั่วไปและพืชสมุนไพร สำหรับการค้าขายขั้นต้น และผลผลิตเพื่อการนำไปแปรรูป เพื่อเป็นการบริหารพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพ

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: เกษตรจังหวัด

2. สร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรแปรรูป โดยมีแนวทางการพัฒนา 4 โครงการ ดังนี้

2.1 โครงการประชาสัมพันธ์และถ่ายทอดข่าวสารทางด้านเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการแปรรูปสินค้า ทางการเกษตรแก่กลุ่มผู้ประกอบการที่สนใจ

รายละเอียดเบื้องต้น: สนับสนุนการเพาะปลูกพืชผลทางการเกษตรที่มีคุณภาพดี และคัดเลือกเพื่อสนับสนุนให้มีการส่งออก

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: เกษตรจังหวัด

2.2 โครงการพัฒนาสินค้าประจำจังหวัด (Product Champion) โดยใช้เทคโนโลยี/นวัตกรรมในการต่อยอดจากสินค้าที่มีอยู่ในพื้นที่

รายละเอียดเบื้องต้น: คัดเลือกสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพของจังหวัด เช่น กล้วย มะม่วง น้ำดอกไม้ จากนั้นร่วมมือกับสถาบันวิจัย/การศึกษาในพื้นที่ เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปชนิดใหม่ จากสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพภายในจังหวัด เช่น ผลิตภัณฑ์อาหาร/ขนมเพื่อสุขภาพ อาหารเพื่อให้อาชีพ (กล้วย) เป็นต้น

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: พัฒนาการจังหวัด, พาณิชยจังหวัด, สถาบันวิจัย/ สถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่, สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประจำจังหวัด

2.3 โครงการค้นหาสินค้าใหม่ (New product) โดยการพัฒนาและวิจัยผลผลิตทางการเกษตรที่มีอยู่ในพื้นที่

- รายละเอียดเบื้องต้น:** เพิ่มมูลค่าและสร้างความหลากหลายให้แก่สินค้าภายในจังหวัด โดยต่อยอดจากองค์ความรู้หรือการแปรรูปเดิม เช่น การนำวิธีการแปรรูป/เทคโนโลยีที่มีอยู่ในพื้นที่ มาปรับใช้กับสินค้าเกษตรอื่น ๆ
- หน่วยงานที่รับผิดชอบ:** พัฒนาการจังหวัด, สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประจำจังหวัด

2.4 โครงการ Matching Core Product เพื่อสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ใหม่ จากวัตถุดิบที่มีศักยภาพในพื้นที่

- รายละเอียดเบื้องต้น:** สร้างความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการแต่ละประเภทเพื่อสร้างสินค้าใหม่ เช่น การร่วมกันระหว่างกลุ่มกล้วยและกลุ่มโคนม เพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ชนิดใหม่ๆ ขึ้น เช่น นมกล้วย
- หน่วยงานที่รับผิดชอบ:** พัฒนาการจังหวัด, อุตสาหกรรมจังหวัด, พาณิชยจังหวัด, สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประจำจังหวัด

3. พัฒนาศักยภาพด้านการตลาด โดยมีแนวทางการพัฒนา 5 โครงการ ดังนี้

3.1 โครงการรวบรวมข้อมูล (Digital Content) เกี่ยวกับสินค้าและบริการผ่านสื่อสมัยใหม่

- รายละเอียดเบื้องต้น:** การจัดทำเว็บไซต์ศูนย์กลางข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เด่นของแต่ละจังหวัดทั่วประเทศไทย เน้นการสนับสนุนและโปรโมทผลิตภัณฑ์เด่น สินค้าใหม่ หรือของดีแต่ละจังหวัดประจำเดือน ซึ่งควรมีการหมุนเวียนการโปรโมทสินค้าใหม่ๆ อย่างสม่ำเสมอ โดยจังหวัดจะเป็นผู้คัดเลือกผลิตภัณฑ์ที่ได้รับมาตรฐาน สำหรับการส่งเสริมดังกล่าว
- หน่วยงานที่รับผิดชอบ:** พาณิชยจังหวัด, สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

3.2 โครงการจัดทำฐานข้อมูลผลิตภัณฑ์

- รายละเอียดเบื้องต้น:** รวบรวมข้อมูลการเกษตร, OTOP, สินค้าทั่วไป ภายในจังหวัด กำลังการผลิต และสินค้าที่มีศักยภาพ/จุดแข็งในพื้นที่ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจการผลิต แปรรูป และการทำการตลาดในภาพรวมของจังหวัด
- หน่วยงานที่รับผิดชอบ:** พาณิชยจังหวัด, พัฒนาการจังหวัด, เกษตรจังหวัด, สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประจำจังหวัด

3.3 โครงการจัดอบรมการกระตุ้นยอดขายเพิ่มผ่านระบบออนไลน์

รายละเอียดเบื้องต้น: อบรมผู้ประกอบการในการค้าผ่านระบบออนไลน์ พร้อมทั้งให้ความรู้ในเรื่องของการวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภคของผู้บริโภคยุคใหม่

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: พัฒนาการจังหวัด, พาณิชย์จังหวัด, สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประจำจังหวัด

3.4 โครงการจัด Roadshow สินค้าทางการเกษตรและเกษตรแปรรูปของจังหวัด

รายละเอียดเบื้องต้น: สนับสนุนการเดินทางเพื่อจำหน่ายสินค้าของจังหวัด ในพื้นที่อำเภอต่างๆ ในจังหวัดพิษณุโลก รวมถึงหัวเมืองในจังหวัดใกล้เคียง โดยมีการสับเปลี่ยนผู้ประกอบการที่มีศักยภาพให้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมนี้อย่างทั่วถึง

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: พาณิชย์จังหวัด, พัฒนาการจังหวัด, สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประจำจังหวัด

3.5 โครงการจัดแสดง (Festival) อาหารปลอดภัยที่เป็นผลิตภัณฑ์ของจังหวัด

รายละเอียดเบื้องต้น: งานจัดแสดงอาหารปลอดภัย (กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง) Healthy Food from Green Farmers (Theme งานทางด้านสุขภาพ/อาหารพื้นบ้าน/ต่อยอดจากผลิตภัณฑ์เดิม)

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: พาณิชย์จังหวัด, เกษตรจังหวัด, ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด, สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

4. ยกระดับมาตรฐานสินค้า โดยมีแนวทางการพัฒนา 4 โครงการ ดังนี้

4.1 โครงการอบรมเกี่ยวกับพื้นฐานมาตรฐานสินค้าเกษตรและการผลิตสินค้าเกษตรแปรรูป

รายละเอียดเบื้องต้น: ส่งเสริมให้เกษตรกรเห็นความสำคัญของมาตรฐานการเพาะปลูก เช่น สินค้าเกษตรปลอดภัย (ผัก, ผลไม้) สินค้าเกษตรอินทรีย์ (ข้าว, กล้วย) เป็นต้น และมาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตรแปรรูปรวมถึงขั้นตอนที่จำเป็นในการขอรับรองมาตรฐานสินค้าในการผลิตและจัดจำหน่าย

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: เกษตรจังหวัด

4.2 โครงการประชาสัมพันธ์และให้ความรู้เฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานสินค้าเพื่อการส่งออก

รายละเอียดเบื้องต้น: มาตรฐานสินค้าเพื่อการส่งออก โดยเฉพาะสินค้าที่มีศักยภาพภายในจังหวัด เช่น มาตรฐานการส่งออกมะม่วงน้ำดอกไม้ไปยังประเทศต่างๆ

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: เกษตรจังหวัด

4.3 *โครงการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ เพื่อให้มีคุณภาพมาตรฐาน และมีความทันสมัยตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคในปัจจุบัน*

รายละเอียดเบื้องต้น: ปรับรูปแบบของบรรจุภัณฑ์ให้มีความทันสมัย สามารถรักษาคุณภาพของสินค้า รวมทั้งมีภาพลักษณ์ที่ดี และตรงกับความต้องการของกลุ่มลูกค้าในตลาดต่างๆ

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: พาณิชย์จังหวัด, อุตสาหกรรมจังหวัด, สถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่, สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

4.4 *โครงการสนับสนุนผู้ประกอบการให้ตรวจวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์*

รายละเอียดเบื้องต้น: ประชาสัมพันธ์โครงการคูปอง OSMEP Voucher สำหรับการตรวจวิเคราะห์มาตรฐานผลิตภัณฑ์ ให้แก่ผู้ประกอบการที่สนใจ เพื่อยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ของจังหวัด

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: อุตสาหกรรมจังหวัด, สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

2.4.2.2 *แผนปฏิบัติการตามยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมและยกระดับมาตรฐานอุตสาหกรรมบริการ ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้*

1. ยกระดับมาตรฐานการบริการ โดยมีแนวทางการพัฒนา 5 โครงการ ดังนี้

1.1 *โครงการจัดอบรมความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานด้านโรงแรมและที่พักสำหรับนักท่องเที่ยว*

รายละเอียดเบื้องต้น: ให้ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานด้านการบริการและมาตรฐานโรงแรมและที่พัก เช่น การอบรมพนักงานโรงแรม ทักษะด้านการติดต่อสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ การให้ข้อมูลทั่วไปและแหล่งท่องเที่ยวมาตรฐานห้องพัก เป็นต้น

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: กระทรวงมหาดไทย, ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด

1.2 *โครงการจัดอบรมความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับร้านอาหาร*

รายละเอียดเบื้องต้น: ให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการด้านร้านอาหาร ให้มีการดำเนินงานที่ถูกต้อง สดชื่น มีมาตรฐานทั้งในด้านการจัดการพื้นที่ภายในร้าน การประกอบอาหาร เป็นต้น

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: กระทรวงมหาดไทย, สาธารณสุขจังหวัด, พาณิชย์จังหวัด

1.3 *โครงการยกระดับมาตรฐานด้านโรงแรมและที่พักสำหรับการจัดประชุมขนาดใหญ่*
รายละเอียดเบื้องต้น: คัดเลือกโรงแรม และที่พักที่มีศักยภาพในการรองรับการเป็นศูนย์กลางประชุมในระดับภูมิภาค (ภาคกลางตอนบน) พร้อมทั้งส่งเสริมให้ยกระดับการจัดการให้มีความเป็นมืออาชีพในการจัดประชุม
หน่วยงานที่รับผิดชอบ: กระทรวงมหาดไทย, ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด

1.4 *โครงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลโรงแรมที่ได้รับมาตรฐานประจำจังหวัด*
รายละเอียดเบื้องต้น: ต่อยอดจากฐานข้อมูลโรงแรมที่ได้รับการขึ้นทะเบียนจากกระทรวงมหาดไทย โดยเพิ่มเติมฐานข้อมูลโรงแรมภายในจังหวัดที่ได้รับมาตรฐาน พร้อมทั้งเผยแพร่ข้อมูลเบื้องต้น เช่น ราคา ขนาดห้อง ทำเลที่ตั้ง เป็นต้น เพื่อให้นักท่องเที่ยว หน่วยงานภาครัฐและบริษัททั่วไปสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างสะดวกมากยิ่งขึ้น
หน่วยงานที่รับผิดชอบ: กระทรวงมหาดไทย, ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด

1.5 *โครงการส่งเสริมการยกระดับมาตรฐานสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ*
รายละเอียดเบื้องต้น: เผยแพร่มาตรฐานการให้บริการเพื่อสุขภาพ และจัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการร้านอาหารขนาดแผนไทย สปาในจังหวัด
หน่วยงานที่รับผิดชอบ: สาธารณสุขจังหวัด, กระทรวงมหาดไทย

2. *พัฒนากิจกรรมเชื่อมโยงการค้า โดยมีแนวทางการพัฒนา 2 โครงการ ดังนี้*

2.1 *โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มจังหวัด*
รายละเอียดเบื้องต้น: พัฒนาและประชาสัมพันธ์เส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับจังหวัดใกล้เคียง เช่น เส้นทางสายประวัติศาสตร์/วัฒนธรรมของภาคเหนือตอนล่าง โดยสร้างความร่วมมือระหว่างกลุ่มท่องเที่ยว โรงแรม และสถาบันการศึกษาในพื้นที่ เพื่อทำเป็นเส้นทางท่องเที่ยว
หน่วยงานที่รับผิดชอบ: ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด

2.2 *โครงการสนับสนุนและส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยว*
รายละเอียดเบื้องต้น: พัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ เช่น การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (จักรยาน, วิ่ง trail) เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวให้เข้ามาในจังหวัดเพิ่มขึ้น หรือการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศการเกษตร ให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ และมีประสบการณ์ร่วม รวมถึงการสร้างพื้นที่/ฐานการผลิตให้กลายเป็นสถานที่พบปะระหว่างผู้ผลิตและผู้บริโภคโดยตรง

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: ท้องเที่ยวและกีฬาจังหวัด, เกษตรจังหวัด

2.4.2.3 แผนปฏิบัติการตามยุทธศาสตร์ที่ 3 เสริมสร้างองค์ความรู้แก่ผู้ประกอบการและพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. พัฒนากิจกรรมประกอบธุรกิจแก่ผู้ประกอบการ โดยมีแนวทางการพัฒนา 4 โครงการ ดังนี้

1.1 โครงการที่เลี้ยงธุรกิจสำหรับผู้ประกอบการใหม่ (Coaching)

รายละเอียดเบื้องต้น: คัดเลือกผู้ประกอบการใหม่ เพื่อเข้าร่วมโครงการที่เลี้ยงธุรกิจ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาธุรกิจตลอด value chain ทั้งด้านการวิจัยพัฒนาสินค้า การบริหารจัดการกระบวนการผลิต การขนส่ง การศึกษาและกระจายสินค้าเข้าสู่ตลาด รวมถึงการบริหารจัดการด้านการเงิน เพื่อให้ผู้ประกอบการดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: สภาอุตสาหกรรมจังหวัด, สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

1.2 โครงการจัดอบรมการบริหารกิจการและการขยายกิจการอย่างไม่มีหนี้สินให้แก่ผู้ประกอบการที่สนใจ

รายละเอียดเบื้องต้น: เน้นกลุ่มผู้ประกอบการที่ต้องการขยายกิจการแต่ติดปัญหาเรื่องขาดความเข้าใจในการบริหารจัดการงบประมาณ และไม่กล้าขยายกิจการโดยเป็นผู้เลี้ยง (Mentor) ตั้งแต่เริ่มกู้เงินและให้คำปรึกษาการวางแผนผ่อนเงินเป็นงวด

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: พาณิชย์จังหวัด, สถาบันการเงินในพื้นที่, สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

1.3 โครงการสนับสนุนการเป็นผู้ประกอบการ SME สำหรับเกษตรกรยุคใหม่

รายละเอียดเบื้องต้น: ให้ความรู้ ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรเข้าใจถึงการเป็นผู้ประกอบการ SME รวมถึงสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับ เพื่อให้มีผู้ประกอบการ SME ในภาคการเกษตรมากขึ้น พร้อมทั้ง ให้ความรู้ด้านการวางแผนด้านการจัดการต้นทุนการผลิต และพัฒนาช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้า โดยไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง รวมถึงการต่อยอดผลิตภัณฑ์

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: แรงงานจังหวัด, เกษตรจังหวัด, พาณิชย์จังหวัด, สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

1.4 โครงการยกระดับผู้ประกอบการรายย่อยสู่การเป็นนิติบุคคล

รายละเอียดเบื้องต้น: สร้างเสริมความรู้ความเข้าใจให้กับผู้ประกอบการ SME รายย่อยให้จดทะเบียนนิติบุคคลมากขึ้น ทั้งด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษี และการสนับสนุนทางการเงิน

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: พาณิชย์จังหวัด, สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

2. พัฒนาทักษะฝีมือแรงงานตามความต้องการในจังหวัด โดยมีโครงการหลัก ดังนี้

2.1 โครงการจัดหลักสูตรฝึกอบรมพนักงานทั่วไป ในแต่ละประเภทของกลุ่มธุรกิจ

รายละเอียดเบื้องต้น: เน้นการฝึกทักษะฝีมือในกลุ่มแรงงานด้านเกษตรอินทรีย์/เกษตรแปรรูป และกลุ่มงานบริการทั้งด้านการท่องเที่ยว รวมถึงการบริการสุขภาพ โดยเฉพาะทักษะการดูแลผู้สูงอายุ เพื่อรองรับต่อการเปลี่ยนผ่านไปสู่สังคมผู้สูงอายุในอนาคต

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: แรงงานจังหวัด, สาธารณสุขจังหวัด, สถาบันการศึกษาในพื้นที่, สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

2.4.2.4 แผนปฏิบัติการตามยุทธศาสตร์ที่ 4 เสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการเงินแก่ผู้ประกอบการ ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. จัดหาแหล่งเงินทุนที่หลากหลาย โดยมีแนวทางการพัฒนา 2 โครงการ ดังนี้

1.1 โครงการจัดหาแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำให้แก่ผู้ประกอบการที่ประสบปัญหาทางการเงินในการหมุนเวียนทางธุรกิจ หรือต้องการเงินกู้เพื่อขยายกิจการ

รายละเอียดเบื้องต้น: สสว. สร้างความร่วมมือกับสถาบันการเงิน เพื่อสนับสนุนเงินทุนดอกเบี้ยต่ำให้แก่ผู้ประกอบการ โดยผู้ประกอบการจะต้องขึ้นทะเบียน SME กับทาง สสว. และให้ สสว. ทำหน้าที่เป็นผู้ให้การรับรอง โดยคัดกรองจากข้อกำหนดหรือเกณฑ์ต่างๆ ตามที่ สสว. กำหนด

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: สถาบันทางการเงิน, สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

1.2 โครงการส่งเสริมความรู้เรื่องแหล่งเงินทุนทางเลือกให้แก่กลุ่มผู้ประกอบการรุ่นใหม่หรือผู้ประกอบการที่ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนจากสถาบันการเงินต่างๆ

รายละเอียดเบื้องต้น: ประชาสัมพันธ์แหล่งเงินทุนทางเลือกที่มีในปัจจุบัน ให้กับกลุ่มผู้ประกอบการรุ่นใหม่ โดยเฉพาะผู้ประกอบการด้าน Tech Start-up พร้อมทั้งให้คำแนะนำในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนทางเลือกดังกล่าวให้แก่ผู้ประกอบการ

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: สถาบันทางการเงิน, สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประจำจังหวัด

2. ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพด้านการเงิน โดยมีแนวทางการพัฒนา 2 โครงการ ดังนี้

2.1 โครงการอบรมด้านการวางแผนทางการเงินจากสถาบันการเงินในพื้นที่สำหรับกลุ่มผู้ประกอบการ

รายละเอียดเบื้องต้น: สร้างความเข้าใจในเรื่องของการกู้ยืมเงิน/เงื่อนไขและรูปแบบของเงินกู้/สินเชื่อต่างๆ พร้อมทั้งอบรมขั้นตอน แนวคิด วิธีการวางแผนการเงินให้แก่ผู้ประกอบการ

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: สถาบันทางการเงิน, สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประจำจังหวัด

2.2 โครงการจัดการประเมินศักยภาพทางการเงินของผู้ประกอบการ และบริการที่เสี่ยง/ที่ปรึกษาทางการเงินแก่ผู้ประกอบการ

รายละเอียดเบื้องต้น: คัดเลือกกลุ่มผู้ประกอบการที่ประสบปัญหาทางการเงิน แต่ยังมีศักยภาพในการดำเนินธุรกิจ เพื่อเข้าร่วมโครงการ โดยให้สถาบันการเงินในจังหวัดเป็นที่เสี่ยงในการวางแผน และการบริหารด้านการเงินให้กับผู้ประกอบการ

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: สถาบันทางการเงิน, สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประจำจังหวัด

2.4.2.5 แผนปฏิบัติการตามยุทธศาสตร์ที่ 5 สนับสนุนการเป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์ภาคเหนือตอนล่าง ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. พัฒนาระบบโลจิสติกส์สนับสนุนภาคการเกษตร โดยมีแนวทางหลัก ดังนี้

1.1 สนับสนุนการจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตร (Argo Hub) เพื่อเป็นแหล่งรวมผลิตภัณฑ์ภาคการเกษตร และสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์อาหารปลอดภัยของภาคเหนือ

รายละเอียดเบื้องต้น: เพื่อการส่งออกของกลุ่มภาคเหนือ/ตอนล่าง เช่น เกษตรปลอดภัย/อินทรีย์ อาหารเพื่อสุขภาพและความงาม ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากสมุนไพร

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: เกษตรจังหวัด

2. เสริมสร้างระบบโลจิสติกส์เพื่อการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ โดยมีแนวทางการพัฒนา 3 แนวทาง ดังนี้

2.1 ส่งเสริมการพัฒนาระบบการติดตามรถขนส่ง และความร่วมมือระหว่างกลุ่มผู้ประกอบการด้าน การขนส่ง (Empty Vehicle Tracking)

รายละเอียดเบื้องต้น: เพื่อลดต้นทุนการเดินทาง โดยผู้ประกอบการไม่ต้องเติมน้ำมัน และ เพิ่มขีดการแข่งขันทางด้านราคาให้แก่สินค้าภายในจังหวัด ผู้ประกอบการภาคการค้าสามารถเช็ครถที่จะกลับมาจังหวัด โดยไม่ต้องจ้างรถขนส่งสินค้าจากปลายทางโดยตรง

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: กระทรวงดิจิทัลฯ, กระทรวงคมนาคม

2.2 สนับสนุนการเดินทางด้วยเครื่องบินข้ามภูมิภาค เช่น พิษณุโลก-หาดใหญ่, พิษณุโลก-ภูเก็ต เป็นต้น

รายละเอียดเบื้องต้น: สนับสนุนการเป็นศูนย์กลางภาคเหนือตอนล่าง/ภาคกลางตอนบน เพื่ออำนวยความสะดวกสำหรับการขนส่งสินค้าจากภาคใต้ขึ้นมา รวมถึง นักท่องเที่ยวที่ต้องการเดินทางมายังภูมิภาคนี้อีกด้วย

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: กระทรวงคมนาคม

2.3 ส่งเสริมการวางแผนและพัฒนาอุตสาหกรรมด้านการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ

รายละเอียดเบื้องต้น: รองรับอุตสาหกรรมการผลิต การค้าและบริการภายในพื้นที่ รวมถึง การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการแต่ละด้านใน อนาคต เช่น พัฒนาอุตสาหกรรมการค้าและบริการ โดยต่อยอดจาก การสร้างรถไฟความเร็วสูง (High speed train) ในพื้นที่

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: กระทรวงคมนาคม

2.4.2.6 แผนปฏิบัติการตามยุทธศาสตร์ที่ 6 สนับสนุนการเป็นศูนย์กลางดิจิทัลภาคเหนือตอนล่าง ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. สร้างศูนย์กลางการพัฒนานวัตกรรมดิจิทัล โดยมีแนวทางการพัฒนา 3 โครงการ ดังนี้

1.1 โครงการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน/ศูนย์นวัตกรรมชุมชน (Smart community)

รายละเอียดเบื้องต้น: ให้บริการการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต อบรมให้ความรู้ พัฒนาทักษะ รวมทั้ง ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้กับประชาชน

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: กระทรวงดิจิทัลฯ, สถาบันการศึกษา

1.2 โครงการจัดการอบรมและคัดเลือกบุคลากรชั้นนำด้าน IT

รายละเอียดเบื้องต้น: เพื่อพัฒนาระบบเครือข่ายเชื่อมโยงต่างๆ บนแพลตฟอร์มออนไลน์ และการพัฒนา Application สำหรับการใช้งานภายในพื้นที่ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงส่วนต่างๆ ของกระบวนการทางธุรกิจได้อย่างรวดเร็ว

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: กระทรวงดิจิทัลฯ, สถาบันการศึกษา, สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประจำจังหวัด

1.3 โครงการส่งเสริมและพัฒนาในกลุ่มผู้ประกอบการด้านการพัฒนาระบบดิจิทัล

รายละเอียดเบื้องต้น: จัดอบรมผู้ประกอบการด้านการพัฒนา Software/ Application ที่สามารถรองรับการผลิต การค้า การบริการภายในจังหวัด

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: กระทรวงดิจิทัลฯ, สถาบันการศึกษา, สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประจำจังหวัด

2. สร้างความเข้มแข็งให้ผู้ประกอบการด้วยระบบดิจิทัล โดยมีแนวทางการพัฒนา 2 โครงการ ดังนี้

2.1 โครงการเสริมสร้างความรู้ทั่วไปในด้านการใช้เทคโนโลยี เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการในแต่ละประเภทธุรกิจ

รายละเอียดเบื้องต้น: ตัวอย่างเช่น เทคโนโลยีที่สามารถส่งเสริมผู้ประกอบการภาคการค้า การติดตามความพึงพอใจของลูกค้าหลังการขาย การประเมินความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์ หรือเทคโนโลยีที่สนับสนุนธุรกิจการขนส่ง (RFID) เป็นต้น

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: กระทรวงดิจิทัลฯ, หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง, สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

2.2 โครงการนำร่องการใช้ระบบ Enterprise Resource Planning (ERP) สำหรับการบริหารจัดการธุรกิจ

รายละเอียดเบื้องต้น: โดยอาศัยความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีมาช่วยในการบริหารจัดการทางด้านบัญชี การเงิน ทรัพยากรบุคคล การผลิต และการกระจายสินค้า เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพโดยรวมของผู้ประกอบการภายในจังหวัด

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: กระทรวงดิจิทัลฯ, หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง, สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

3. ยกระดับการบริการดิจิทัลของภาครัฐ โดยมีแนวทางการพัฒนา 3 โครงการ ดังนี้

3.1 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของแต่ละหน่วยงานในพื้นที่

รายละเอียดเบื้องต้น: สนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐในจังหวัดมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย ไม่ว่าจะเป็นเครือข่ายอินเทอร์เน็ต อุปกรณ์คอมพิวเตอร์/ระบบเครือข่ายการเชื่อมต่อข้อมูลและระบบกับส่วนกลาง รวมถึงระบบรักษาความปลอดภัยด้าน IT ในหน่วยงาน

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: กระทรวงดิจิทัลฯ, สำนักงานจังหวัด, หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

3.2 ส่งเสริมและสนับสนุนการยกระดับความเร็วของงานบริการจากภาครัฐ

รายละเอียดเบื้องต้น: จัดทำเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ ช่องทางการยื่นเอกสารออนไลน์ การขึ้นทะเบียนและการจัดการคำร้องต่างๆ เป็นต้น

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: กระทรวงดิจิทัลฯ, หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

3.3 ส่งเสริมการพัฒนาระบบติดตามการเดินทางโดยสารสาธารณะ (Smart Transportation)

รายละเอียดเบื้องต้น: ระบบบริหารจัดการขนส่งอัจฉริยะ สำหรับการตรวจสอบตำแหน่งรถโดยสาร เช่น การจัดทำ Application สำหรับการเดินทางด้วยรถประจำทางภายในจังหวัด เป็นต้น

หน่วยงานที่รับผิดชอบ: กระทรวงดิจิทัลฯ, กระทรวงคมนาคม

2.4.3 โครงการสำคัญที่ต้องดำเนินการของจังหวัดพิษณุโลก

จากยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการที่ได้กล่าวถึงข้างต้น สามารถสรุปเป็นโครงการสำคัญที่ต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วนในการส่งเสริมผู้ประกอบการ SME ในจังหวัดพิษณุโลกเป็น 3 ประเด็นหลัก ดังนี้

1. **พัฒนาการเกษตรขั้นต้น** จากการสำรวจสถานการณ์ผู้ประกอบการในจังหวัดพิษณุโลก พบว่าสินค้าเกษตรส่วนใหญ่ในจังหวัดยังขาดความหลากหลาย และเกษตรส่วนใหญ่จะเพาะปลูกพืชผลเหมือนกัน ซึ่งมักจะทำให้เกิดสินค้าล้นตลาดและราคาผลผลิตตกต่ำลง ดังนั้น การพัฒนาขั้นต้นจึงควรมุ่งเน้นการพัฒนาด้านการเกษตรขั้นต้นตามแนวทาง ดังนี้

- 1.1 **ส่งเสริมการบริหารจัดการพื้นที่เพาะปลูกที่หลากหลาย** เพื่อให้สินค้าทางการเกษตรในพื้นที่ที่มีความหลากหลาย ลดการแข่งขันทางด้านราคาสินค้าระหว่างเกษตรในพื้นที่ รวมถึงการพัฒนาพื้นที่ทางการเกษตรภายในจังหวัด

2. **สร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรแปรรูป** ผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่ในจังหวัดพิษณุโลกเป็นผลิตภัณฑ์ที่ค่อนข้างมีความคล้ายคลึงกัน ขาดความหลากหลายและขาดจุดเด่นในการดึงดูดผู้บริโภค ซึ่งในการพัฒนาผู้ประกอบการ SME ในพื้นที่ควรให้ความสำคัญกับการ แนวทางใน 2 แนวทางดังนี้
 - 2.1 *พัฒนาสินค้าประจำจังหวัด (Product Champion)* ส่งเสริมการพัฒนาและแปรรูปผลิตภัณฑ์จากวัตถุดิบที่มีศักยภาพในพื้นที่ เพื่อทำเป็นผลิตภัณฑ์หรือของที่ระลึกประจำจังหวัด
 - 2.2 *Matching Core Product เพื่อสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ใหม่* จากการสร้างความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการแต่ละประเภท เช่น การร่วมกันระหว่างกลุ่มกล้วยและกลุ่มโคนม เพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ชนิดใหม่ๆ ตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายของผู้บริโภคในปัจจุบัน
3. **พัฒนากิจกรรมเชื่อมโยงการค้า** จังหวัดพิษณุโลกถือว่าเป็นจังหวัดที่มีความพร้อมในด้านของโรงแรมและที่พักอาศัยสำหรับนักเดินทาง แต่ยังคงขาดจุดเด่นในแง่ของสถานที่ท่องเที่ยว ดังนั้นการพัฒนากิจกรรมที่สนับสนุนและส่งเสริมในเรื่องของการท่องเที่ยวจึงถือเป็นสิ่งจำเป็นในการดึงดูดให้คนเดินทางเข้ามาในพื้นที่ ซึ่งจะช่วยให้เกิดการใช้จ่ายใช้สอย และการซื้อสินค้าในพื้นที่มากยิ่งขึ้น โดยการพัฒนาดังกล่าวประกอบไปด้วย 2 แนวทาง ดังนี้
 - 3.1 *พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มจังหวัด* เนื่องจากจังหวัดพิษณุโลกมีแหล่งท่องเที่ยวค่อนข้างน้อย และกระจายตัวอยู่ในพื้นที่ต่างๆ ทำให้การพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวแบบกลุ่มจังหวัดจะมีความเหมาะสมมากกว่า เช่น เส้นทางสายประวัติศาสตร์ (พิษณุโลก-ตาก) เส้นทางท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ (พิษณุโลก-เพชรบูรณ์) เป็นต้น ทั้งนี้จังหวัดพิษณุโลกที่มีความได้เปรียบทางด้านโรงแรมและที่พัก จะสามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาค้างคืนได้มากขึ้น
 - 3.2 *สนับสนุนและส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยว* การจัดกิจกรรมเพื่อดึงดูดให้นักท่องเที่ยวหรือคนทั่วไปเข้ามาร่วมกิจกรรมในพื้นที่ เช่น การจัดกิจกรรมทางการกีฬา (จักรยาน, วิ่ง trail) เพื่อดึงดูดนักกีฬาให้เข้ามาในจังหวัดเพิ่มขึ้น หรือการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศการเกษตร ให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ และมีประสบการณ์ร่วมในการเพาะปลูกและเก็บเกี่ยว เป็นต้น ซึ่งการจัดกิจกรรมต่างๆ จะช่วยกระตุ้นการค้าขายในพื้นที่อีกทางหนึ่ง

ภาคผนวก การจัดลำดับของเมืองในรายภาค ปี พ.ศ. 2600

จากการศึกษาข้อมูลการจัดลำดับของเมืองในรายภาค ปี พ.ศ. 2600 ของกรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย ซึ่งได้มีการจัดลำดับเมืองสำคัญของประเทศไทยไว้ 5 ระดับ โดยมีรายละเอียดดังตาราง

ตารางภาคผนวก 1 การจัดลำดับเมืองจำแนกรายภูมิภาค

ลำดับเมือง	กทม. และ ปริมณฑล	กลาง	ตะวันออก	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	ใต้
ลำดับเมืองที่ 1 (*หมายเหตุ: เมืองศูนย์กลาง ภูมิภาค)	-นครปฐม	-สระบุรี -หัวหิน -ราชบุรี	-พัทธยา -ชลบุรี -ฉะเชิงเทรา -ระยอง	-เชียงใหม่* -พิษณุโลก -เชียงราย -นครสวรรค์	-นครราชสีมา* -ขอนแก่น* -อุดรธานี -อุบลราชธานี -มุกดาหาร	-หาดใหญ่* -ภูเก็ต* -สุราษฎร์ธานี -นครศรีธรรมราช -สงขลา -ปัตตานี
ลำดับเมืองที่ 2	-นนทบุรี -คลองหลวง -ปากเกร็ด -สมุทรปราการ -สมุทรสาคร -รังสิต -ท่าโขลง -สามพราน -บางปู -ปทุมธานี -บางเสาธง	-นครศรีอยุธยา -ลพบุรี -ชะอำ -สุพรรณบุรี -กาญจนบุรี -เพชรบุรี -สมุทรสงคราม	-แหลมฉบัง -มาบตาพุด -ตราด -นครนายก -ปราจีนบุรี -จันทบุรี -บ้านฉาง -เจ้าพระยาสุร- ศักดิ์ (อ่าวอุดม) -อรัญประเทศ	-ลำปาง -สุโขทัยธานี -อุดรดิตถ์ -แม่ฮ่องสอน -อุทัยธานี -เพชรบูรณ์ -แม่สอด -พะเยา -ตาก -ลำพูน -แม่สาย	-หนองคาย -สกลนคร -มหาสารคาม -นครพนม -บุรีรัมย์ -สุรินทร์ -ร้อยเอ็ด -เลย -ปากช่อง	-เกาะสมุย -ตรัง -ยะลา -นราธิวาส -ระนอง -ป่าตอง -กระบี่ -พังงา -ชุมพร -สุโขทัย -ป่าดงเบงกาลี
ลำดับเมืองที่ 3	-ลำโพงเหนือ -บางพลี -อ้อมน้อย -ธัญบุรี -บางเมือง -ลำโพงใต้ -บางบัวทอง -อ้อมใหญ่ -ลาดหลุม -ด่านสำโรง -พระประแดง -คูคต -ศาลายา -กำแพงแสน	-ประจวบคีรีขันธ์ -อ่างทอง -ชัยนาท -อโยธยา -สิงห์บุรี -พระพุทธบาท -หนองแค -สองพี่น้อง -อินทร์บุรี -แก่งคอย -ม่วงเหล็ก -ลูกแล -ลำน้ำราษี -บ้านหมี่	-แสนสุข -บ้านสวน -บ้านปลวกแดง -บ้านบึง -ศรีราชา -สระแก้ว -ห้วยใหญ่ -บางบัว -องครักษ์ -บ้านแพ -บางพระ -แหลมฉบัง -อ่างศิลา -เมืองเก่า	-แพร่ -หล่มสัก -น่าน -กำแพงเพชร -เวียงเชียงของ -เวียงเชียงแสน -เขลางค์นคร (ชมพู) -บ้านกาด -สวรรคโลก -แม่ใจ -ห้างฉัตร -ตะพานหิน -ข้างเฝือก	-กาฬสินธุ์ -หนองบัวลำภู -ยโสธร -ชัยภูมิ -ศรีสะเกษ -ชุมแพ -อุบล -นางรอง -อำนาจเจริญ -วารินชำราบ -เมืองพล -พิบูลมังสาหาร -บ้านไผ่ -หนองบัว	-พัทลุง -สตูล -เบตง -คลองแห -เหนือคลอง -ทุ่งสง -กันตัง -เทพกระษัตรี -คอหงส์ -ควนลัง -ปากพนัง -ตะกั่วป่า -ปากน้ำชุมพร -บ่อทอง

งานจัดทำยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายสาขา/รายพื้นที่/รายประเด็น:
การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในพื้นที่เมืองเล็ก (Hinterland)

ลำดับเมือง	กทม. และ ปริมณฑล	กลาง	ตะวันออก	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	ใต้
	-แพรक्षा -นครชัยศรี -ธรรมศาลายา -บางป่อ -สนั่นรักษ์ -บางกรวย -กระทุ่มแบน	-บ้านโป่ง -ท่าผา -ท่ายาง -ปราณบุรี -วิหารแดง -จอมบึง -สามชุก -โคกสำโรง -ปากท่อ -โพธาราม -ท่าเรือพระแท่น -เสนา	-นาจอมเทียน -เมืองแกลง -คลองตำหรุ -วัฒนานคร -พนัสนิคม -สุนทรภู่ -ขลุง	-พิจิตร -สันกำแพง -แม่จัน -ตากลี -เวียงฝาง -ศรีสำโรง -แม่ริม -หนองบัว -ยางน่อง -เมืองพาน -เกาะคา -เด่นชัย -วังทอง -วิเชียรบุรี -ชุมแสง -บางมูลนาก	-บัวใหญ่ -ท่าบ่อ -ธาตุพนม -โชคชัย -กันทรลักษณ์ -สูงเนิน -กลางดง -ประโคนชัย -สีคิ้ว -ลำปลายมาศ -สว่างแดนดิน -น้ำพอง -พังโคน	-ท้ายเหมือง -สะเดา -บ้านพรุ -บ้านส้อง -กำแพง -อ่าวลึกใต้ -หนองจิก -คลองท่อมใต้ -กระบี่ -กะเปอร์ -ปะทิว -แฉ่ง -ปะนาระ -หลังสวน -ท่าข้าม -นาสาร
ลำดับเมืองที่ 4	เมืองที่เหลือทั้งสิ้น 921 แห่ง					

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจ
ขนาดกลางและขนาดย่อม

